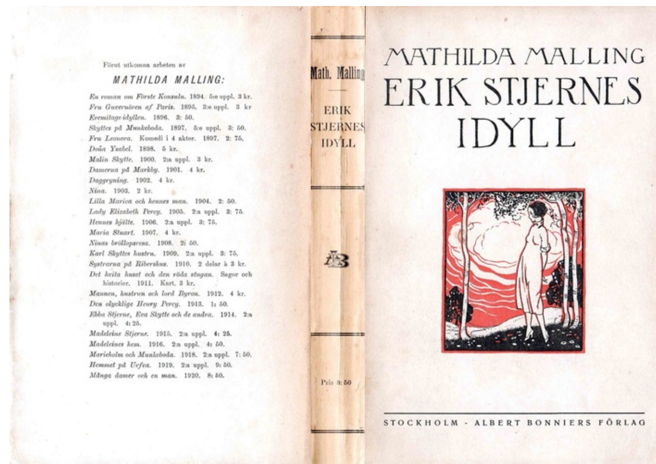

ERIK STJERNES IDYLL

AV

MATHILDA MALLING

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS BOKTRYCKERI 1921

Förord till den elektroniska utgåvan

I förlagsreklamen 1922 sades att "Ingen svensk författarinna intager så avgjort en förstarangs plats i våra unga damers hjärtan som Mathilda Malling. Sedan två generationer tillbaka står hennes popularitet såsom den kvinnliga publikens *älsklingsförfattarinna* orubbad.

Skytte- och Stjerne-romanerna utgöras av:
Skyttes på Munkeboda.
Malin Skytte.
Karl Skyttes hustru.
Ebba Stjeme, Eva Skytte och de andra.
Madeleine Stjeme.
Madeleines hem.

Utöver dessa böcker har fru Malling senare skrivit ytterligare fyra romaner om personer tillhörande familjerna Skytte och Stjerne.
Marieholm och Munkeboda.

Hemmet på Urfva.
Erik Stjernes idyll.
Eva Skyttes vänner."

Här har originalupplagan scannats och anpassades för Projekt Runeberg i februari 2013 av Bert H.

Jungfru Sissla kom in till 'Siin husbonde och anmälde, att det var en fin, ung dam därute, som ville tala med honom.

—Därute?... Bad Sissla henne då inte stiga in?

— Jo då... Men hon bara nickade till mig och satte sig ner på förstubänken.

Erik Stjerne fick d en fart fatt i rocken — han hade suttit i skjortärmarna odh skrivit

— ordmade håret och halsduken en smula brådskande, utan hjälp av spegeln.

— Saide hon inte, vad hon hette? frågade han lite otåligt.

— Hon gav miig ett kort, saide Sissla högtidligt — hon hade hållit det under förklädet. Visitkort förekommo inte så ofta på Ängstorpet.

Erik tog det vårdslöst: Kaja Cl ar fel t, läste han — och tänkte genast för sig själv: »Men det är ju hon, som väntades till tant Kitty... Vad vill hon m i g?»

Ett ögonblick därefter stod han och bugadesig — älskvärt frågande — framför den främmande, som med ett litet leende reste isig från den gulmålade träbrädan ute på den soliga lilla förstubron, där de nyplanterade slingerväxterna mest representerades av ståltråd och segelgarn.

Erik ismålog också; han mötte genast ungdomligt kamratlikt det rättframt glada, lite ironiilskit utmanande leendet i de mörka, kisande ögonen. — Jag ska hälsa från tant Kitty, sa*de hon obesvärat. Det iär hon, som har berättat mig allting om er ...

Hain bad henne genast stiga in i Éiit arbetsrum, där det var lite svalare och där den beskäftiga Sissla, som alltid tyngdes av sitt vär-dinneansvar, nödtorvtigt istökat undan en smula. Med undantag av böckermia och taivlorna på väggarna — mest fotografier i mahognyramar

— såg det nästan lika bart och nymålat ut som på själva den ödsliga förstubron, tyckte den främmande, när hon tog plats i en av de två korgstolarna vid fönstret.

Han satte sig mitt emot henne — lite villrådig och /alltjämt med samma frågande blick i ögonen, storväxt, blond och mycket solbränd. Fräknig som alla Stjemar, tänkte hon, odh mycket lik äldsta syster... Bara ojämförligt mycket ståtligare än Agnes...— Jag är journalist, förklarade hon sig äntligen, och kommer just nu ifrån London... Ja, ni har nog hört talas om mig någon gång och som barn ha vi också råkats---

— Naturligtvis, siade han. Naturligtvis... Han letade i sitt minme. Hon skrattade.

— Säg åtminstone inte, att ni aldrig har hört mitt *nom de guerre, sade hon: Kaj Kaj ana... Jag har skrivit massor av korrespondenser från Frankrike och London under de sista två, tre åren...

— Jaså, (det är ni, sade han mycket intresserad. Då har jag läst alla era brev från fånglägren därute... Men hur skulle jag kunna veta, att K. K. var fröken Clarfelt?

— Det döljer jag också omsorgsfullt, sade hon

— av hänsyn till den fina släkten, som skäms för mig. Men gent emot er lönar det sig inte att hålla på anonymiteten, eftersom vi troligen ofta komma att träffas i höst. Jag bor hos tant Kitty på Kvarngården.

— Ja — sade Erik med dåligt samvete över att på sista tiden ha försummat sin gamla släkting — jag borde ju redan ha hälsat på henne. Hela sista månaden — han tittade ofvillkorligen bortåt skrivbordet — har jag

emellertid knappt haft tid att vara hemifrån... Men att ni väntades dit, det visste jag i alla fall. Härom-dagen, när jag var på postkontoret i Ring-arp, var den lilla postfröken så nyfiken på en hel hop brev med er adress av ovanligt kosmopolitiskt utseende, vilka plötsligt översvämmade det hittills rätt magra facket, att hon omöjligen kunde låta bli att fråga mig, om jag kände er.

— Jag kom i förgår, sade hon helt vårdslöst, ntan något slags kommentar till de inskränkta lantliga förhållandena i Ringarp. Och tant Kitty har redan hunnit tala så mycket om er, att jag kände på mig, att jag måste intervjua er...

— Mig? sade han häpen. Intervjua mig?

Hon tog fram papper och penna ur fickan

på sin ljusa råsidenkappa. — Ja — sade hon — nog har ni blivit intervjuad förut?

— Aldrig i livet, sade han energiskt. Jag har alltid skytt journalister som pesten. Det fanns nämligen en tid, då jag själv skrev i tidningarna.

— Alltså — började hon affärsmässigt, oförskräckt, utan att i ringaste mån inlåta sig på något slags diskussion angående hans påtagliga ovilja mot hennes yrkesbröder... Ni är född här på Marieholm, antar jag, och har fått er uppfostran ii Lund... Naturligtvis... Vilket år? fortfor hon, utan att vänta på svar.— Det är ju alldeles likgiltigt, sade lian otåligt, plötsligt retad.

— Nå det kan också vara detsamma... Data betyda inte mycket... Vad jag gärna iskulle vilja veta är naturligtvis först och främst, hur det gick till, att ni slöt er till socialdemokraterna. I trots av alla traditioner och sådant?

— Också det är utan allra ringaste intresse, fröken Clarfelt. I synnerhet som jag inte längre har någon beröring med partiet.

— Varför det? frågade hon nyfiket, mycket rakt på sak, och satt och såg väntande på honom med sina klara ögon ooh med pennan i handen.

— Bland annat därför, att ide ha för mycket vind i seglen här i landet just nu, sade han och skrattade. Och om ni kände mig, skulle ni veta, att jag egentligen är född till att alltid hålla med minoriteten.

Hon skrev något på papperet, och i det hon höjde ögonen såg hon kritiskt uppåt och nedåt honom.

— När man ,s e r er — sade hon eftertänksamt

— så tror man på det. Men när man skriver det i en intervju... Tror ni inte det skulle låta, som om ni ville göra er intressant?...

— Ni ämnar väl inte trycka det där? sade han långsamt, halvt föraktligt.— Jo o — drog hon på det. Naturligtvis var det meningen... Deras ögon möttes och hon sköt plötsligt papperet och pennan ifrån sig. Jag har läst »En studiosus5 tvivel», sk/all jag säga er, sade hon med så uppriktigt naturligt intresse, att det ögonblickligen försonade honom med hennes påflugenhet. Det var en mycket... vad skall jag säga! — tankeväckande artikelserie... det gläder mig, att ni nu fått ut den i bokform. Och jag tänkte strax på.... Hon avbröt sig och frågade med värme: Hur kommer det sig, att ni intresserar er så alldeles ovanligt mycket för sociala frågor?

— Hur kan någon låta bli att göra det? ... Hör nu fröken Clarfelt — jag vill inte bli intervjuad. Det är rena, ramaste allvarert och inte något jag säger för att göra mig »intressant» eller kokettera för er.

— Det är förfärligt ledsamt — hon sköt papperet ännu längre ifrån sig, okonstlat besviken. Och jag som till den grad hade förberett mig på att ta er på klingan... En iskånsk baron som är socialdemokrat och skriver i »Kultur-nji/vån»...

— Har skrivit!

— Och lever som en nybyggare bland ljunghedarna här ute och själv går och bryter isten och slår hö på ängarna — fortfor hon oförtru-tet att utbreda sig över lians meriter. Varför kan jag inte få skriva om, hur märkvärdigt aktningsvärt och hyggligt och styvt och efter-följansvärt det är? ...

— Sitt inte och säg sådana där plattlheter, som ni rakt inte menar... Ni gör ju bara narr av mig.

— Jag! — Jag, som har farit hit i den här solhettan och haft den rysligaste svårighet bara att leta mig hit!...

— Ni borde naturligtvis ha något slags för-friskning — kom han plötsligt att tänka på. Nu skall jag strax säga till Siissla...

— Nej, gå inte er väg — hejdade hon honom. Nu voro vi så bra i tagen.

— Nii är då dan ihärdigaste...

— Å, ni anar inte, vilka tjurhuvuden jag har haft astt göra med, sedan jag började med det här jobbet.

— Varför började tni då?

— Det är inite jag, som ©kall intervjuas! sade hon och skratta/de.

— Injte jag heller, frökan Clarfelt. Eller tror ni verkligen, aifct jag har dragit mig tillbaka från universitetet och bor i den här stugan för att göra reklam för mina »tvivel» och kasta oit alla mina hemligheter — ifall jag har några! — till mobben..,— »Mobben»! — »fMobben»! Bevare oiss väl... Hur kom det sig att ni någonsin gav er till att skriva i »Kulturnivån»?

— Därför att det var förenligt med en viss fas i min utveckling... På den tiden, slutade han kärvt avböjande.

— För en tre, fyra år sedan? frågade hion lite mockant, utan att låta skrämma sig. Det är alltså på allra sista tiden ni i så hög grajd har förändrat era meningar...

— Det kunnia vi ju gärna säga — sade lian undvikande — men i ialla fall vet ni ju inte något vidare om, hur pass och i vilka avseenden jag har »förändrat» dem —

— Baron Stjerne — inte är det väl ändå er mening att rent av för bjud.a mig att skriva den där artjikeln? Unnar ni inte längre »mobben» — som ni säger — isikådespel och bröd?

— Jo då — framför allt bröd. Därför har jag ju själv blivit lantbrukare och istiger upp klockan fem var morgon. Och går och sliter som en dagsverkare. Ja — det är isant! Titta på mina händer, bara... Han visade henne med ungdomlig stolthet ett par stora, grova nävar, och hon sade dämpat, menande — på en gång impertinent och vänligt godmodigt:

— Men inte skådespel? ...Han blev röd och stoppade hastigt bägge händerna i byxfickorna.

— Nej, »skådespel» iuninar jag dem inte, sade han buttert. Och heller inte tidningar.

— I dessa tider?... Ni är då den hjärtlösaste människa, jag någonsin har råkat på. Bröd och skådespel, det kan folk kanske undvara, men tidningar!... I London — under de här åren — det försäkrar jag er, har det funnits ögonblick, då jag med glädje kunde ha givit mitt huvud bara för en enda liten pålitlig tidnjing.

— Jag också! sade han och skrattade — åter vunnen av hennes muntra, naturliga frimodighet. Lägg nu bara bort det där papperet en gång för alla och låt oss tala förståndigt med varandra. Ni har naturligtvis bra mycket mera att berätta mig än jag er.

— Ja---Men nu skulle jag ändå bra

gärna viilja veta...

— Ni är skapad till journalist: en riktig igel... Jag förmodar, att ni själv kallar det för konsekvens... Men sådan är inte jag — fastän jag är ihärdig, på mitt vis... Men när kriget (kom — ända t (i 11 dess var jag den ivrigaste och mest glödande anhängare av Internationalen...

— Hur länge hade ni varit det?— Å, några år, sade han vårdslöst. När kriget kom och allting gick itu oöh fraser och lögner och bluff var det enda människorna hade att hålla sig till, så... så... Jag tyckte att allihop hade orätt: vännerna, mina vänner, förstår ni nog, och motståndarna också... Jag begrep, att den, som vågade sig ner till

bottnen av partipolitikens häxkittel, om han då inte haide ett hjärta och ett sinne så rent som det renaste guld, som ingen kemisk lösning i världen kunde bita på, han kunde inte undgå att bli förgiiftad ända till roten av sitt innersta väsen... Och så insåg jag — nå, det är alltför mycket att. berätta, och det kan nog hända, att något aiv det egentligen inte hör hit heller... I alla fall, kort och gott

— så bröt jag med allihop — både med dem, som stodo »längst till vänster» och dem, som istodo »längst till höger». Några voro ju camou-flerade ända upp till öronen: vita på den ena sidan och röda på den andra, allt eftersom det fordrades att vända den ena eller andra sidan mot publiken... Jag siade dem min mening och blev ovän med dem — varenda en... Och så gick jag min väg.

— Då var ni väl alltså ändå en av de där guldklumparna, som ingenting kunde bita på?

Han blev röd ända upp i pannan — hon haderedan märkt, hur lätt han hade för att rodna

— och såg argt på henne, en smula skamsen över sin egen häftighet och osammanhängande, opåkallade öppenhjärtighet.

— Just därför att jag i n t e är det, tyckte jag det var bäst att försvinna i tide, sade han med värdighet.

Därpå teg han, och hon satt och såg förebrående på honom ett par sekunder, ända tills hon helt enkelt och öppet bad om förlåtelse.

— Det är bara mitt sätt, sade hon ursäktande. Jag är nog lite ouppfostrad och bortskämd ända firån barndomen, och journalistiken — det vet ni nog — gör en ju ofta rysligt framfusig...

Hon hade en enkel sommardräkt av grovt, råsiden och var mycket mörk, med friska röda kinder — ännu rödare efter den varma, ansträngande cykelturen — lång och lite fetlagd. Håret var särdeles vackert — det gav han strax akt på, när hon tog av sig hatten och förde fingrarna över det fuktiga hårfästet — mörkbrunt och vågigt, enkelt hopvridet i nacken i en tjock knut. Hon hade ett par ovanligt starkt tecknade ögonbryn, stor, böjd näsa och stor mun — ett mycket robust utseende, men inte grovt, snarare lantligt siunt och ofördärvat, inte mycket påminnande om London och redaktions-kontoren. Inte vacker — endast när hon log, såg hon riktigt bra ut: leendet var så fint, så strålande skälmskt och hjärtligt, att man inte tänkte på det övriga utseendet. Hela minspelet var också ovanligt livligt och skiftande uttrycksfullt.

— Hur länge kommer ni att sitanna hos tant Kitty? frågade han intresserat, utan att längre tyckas tänka på deras lilla kontrovers.

— Så länge hon vill ha mig, tänker jag, sade hon uppriktigt. Egentligen har jag ju mitt hem hos min morbror (åter märkte Erik, lite generad och med en viss förundran, att hon hela tiden tog för givet, att han visste bra mycket mera om henne, än han i verkligheten gjorde) men på sätt och vds räknar jag tant Kitty för min fostermor... För resten klagar hon över att änjda sedan de få dagarna, hon under inflyttningen bodde på Marieholm, har hon inte sett det ringaste till er.

— Nej — men jag visste heller inte riktigt, ursäktade han sig, om man de här allra första veckorna kunde vara så värst välkommen på Kvarngården.

— Jo då — nu är det alldeles i ordning. Och rysligt trevligt, till på köpet... Och nu kan jag väl nog få hälsa tant Kitty, att ni med snaraste kommer och tittar till henne?— Tack, sade ham. Det skall förstås bli mycket roligt och intressant att se, hur hon har inrättat sig där borta...

— Ja — Kaja Clarfelt reste sig upp och stoppade papperet och pennan djupt ner i den rymliga kappfickan — ja, då får jag väl för alltid avstå ifrån att presentera er i min tidning som en högst remarkabel samhällsförbättrare och klassreformator... Det får jag väl — m e n d e t kostar på mig, det skall jag ärligt säga er. Jag hade redan hela karakteristiken färdig i huvudet, i n n a n j ag kom hit... Ett mellanting mellan Leo Tol&toy och Ferdinand Lassalle

— hade jag tänkt mig er. Och så...

— Och så? — frågade han skrattande. Så blev ni så ytterligt besviken!

— Inte besviken — inte precis det. Men det ka,n jag inte riktigt säga er, förrän vi bli en smula bättre bekanta. Hon räckte honom handen — mycket kamratligt och frimodigt, utan spår av utmanande koketteri. Och när n i, å er sida, kommer underfund med mig, sade hon, skall ni få se, att vi komma att bli riktigt goda vänner.

Han log henne in i ögonen och skakade kraftigt den erbjudna handen.

— Ni har varit mycket uppriktig, sade han,

2. — Mailing, Erik Stjernes idyll.öeh det skall inte fattas å min sida heller. Till att börja med: jag tycker mycket om er.

Hon blev inte det ringaste förvirrad — såg bara på honom med sitt vackra glättiga leende, i detsamma hon höjde bägge armarna och stack hattnålen in i den enkla ljusa hatten.

— Det skall jag säga tant Kitty, sade hon. Hon tvivlade hela tiden på, att jag skulle kunna utföra min mission... Men i alla fall ha vi då blivit bekanta.Dagen efter bortåt kvällningen kom verkligen Erik, som annars på sista tiden blivit så trög att hälsa på gamla vänner och släktingar, och gjorde visit hos tant Kitty på Kvarngården. Han hade känt sig så upplivad av Kajas besök: hennes friska, vakna intelligens, hennes enkelt kamratliga och lite överlägsna sätt, som äuda från första ögonblicket så tydligt låtit honom förstå, att honi alla fall inte ämnade låta imponera på sig av hans på förhand fientliga hållning, men heller inte ansåg honom för en poseur. Och det var ham i siitt innersta hjärta ofta mycket rädd att främmande människor kanske skulle göra. Varför han också med en viss misstänksam skygghet undvek dem — mera än han egentligen själv i regeln hade lust till.

Nu hade han med sig ett par nya böcker — han ämnade fråga, om fröken Clarfelt inte hade lust att göra bekantskap med dem — hoppfulltförberedd på ett roliigt, uppfriskande samtal om hennes erfarenheter i de krigförande länderna och angående världssituationen i allmänhet. Därför kände han sig ganska obehagligt besviken, när han genast hörde en främmande röst utifrån de öppna dörrarna mellan förstugan och salongen, varifrån hans fars gamla faster, fröken Kitty Stjerne, nu kom emot honom med utsträckta händer.

— Äntligen, kära barn! sade hon. Alla de andra hemma ifrån Marieholm ha nu varit och hälsat på mig — allihop utom Henrik, förstås, som ämnar stanna, jag vet inte hur länge, uppe på Harritsö hos Agnes... AUa utom d u, som ändå är min närmaste granne.

— Faster vet ju att ingen räknar med mig

— försökte han ursäkta sdg — allra minst mina egna släktingar.

Hon klappade honom straffande på kinden med sin tunna, kyliga hand och tog honom vänskapligt under armen. Så gingo de tillsammans in genom den redan skumma salongen ut på den rymliga glastäckta verandan, där kvällsbordet redan stod djukat mitt på golvet.

Två damer stodo och pratade framför blom-stenuppsatsen i ena hörnet — den ena var Kaja och den andra — lång, magerlagd och vitklädd

— kände han genast igen som den nya präst-frun i Ringarp. Han hade aldrig blivit presenterad för henne, men visste förstås vem hon var. Kaja tycktes mycket bekant med henne, kallade henne för diu och Gunhild och nämnde under isamtalets lopp att de varit skolkamrater i Stockholm.

— Du kommer alldeles lagom, käre Erik, sade den gamla fröken: vi höllo just på att sätta oss till bords.

Hon tände själv spritlampan under mässings-teköket och därefter den nya mattvita ampeln i taket.

— Elektriskt ljus, mina vänner! sade hon meid stolthet. Jag har också sagt dem det på Marieholm — vände hon sig till Erik — att det överallt blir alldeles nödvändigt till vintern, då vi säkerligen inte få en drioppe fotogen... Men din mor, fastän hon är mer än tjugu år yngre än jag, är ju hopplöst gammaldags i det fallet. Och din bror Lasse också.

Kyrkoherdens fru, som först helt nyligen hade kommit till orten — hennes man hade tillträtt pastoratet i våras men varit borta hela sommaren — beklagade sig över de »ovanligt rustika» förhållandena i Ringarp och i synnerhet i prästgården... Där hade minsann ingen tänkt på att lägga in elektriskt ljus, sade hon

— och hur det skulle gå till vintern, kunde honbara aldrig begripa. Nu hade hon till att börja med, så gott hon kunde, genom vänner och bekanta över hela landet — genom deras uppoffrande hjälpsamhet, kunde hon gärna säga — skaffiat sig några kilo stearinljus ...

— Värst blir det för folket i stugorna häromkring, tyckte Erik, som omöjligen kunde låta bli att opponera sig mot iden fina istadsdamen, vilken han ögonblickligen kategoriskt stämplade som »ytlig och tanklös».

— Du bonde försöka arrangera en basar eller något dylikt, Giunhild — helst så snart som möjligt för att försöka skaffa lyse till de allra fattigaste i socknen — vände sig genast Kiaja till sin väninna. Tant Kitty har redan tänkt på det och talat med friherrinnan Stjerne på Marie-holm, säger hon — men naturligtvis passar det sig bäst, att du, som är prästens hustru, ställer dig i spetsen för saken —

Fm Giunihild suckade självmedvetet, när hon tänkte på sin ansvarsfulla plats i socknen, och sade lite matt, att hon skulle tänka på det och tala med Torsten... Men ännu kände hon ju nästan ingen i församlingen, och förhållandena liär på rama bondlandet voro så ytterst olika dem hon varit van vid i en sådan stad som Hälsingborg.

När äppeltårtan kom in, lät tant Kitty ocksåsätta fram en flaska portvin. — Det börjar redan bli bra kyligt på kvällarna, sade hon, och min gamla mamma predikade alltid för oss, att det var så ohälsosamt med kalla frukträtter, när man inte tog sig ett glas vin efteråt. Hon böjde sig fram och ville hälla i Eriks glas.

— Tack, faster — inte till mig, sade han bestämt avvärjande.

— Inte vin — Erik?

— Nej, jag dricker aldrig något...

— Är du absolutist? sade hon en smula förvånad — men närmast ogillande.

— Jag är allting på »ist», faster Kitty, sade han och skrattade. Eller har åtminstone varit det.

— Allting utom roj aldst, sade Kaja och skrattade, hon också, men den eleganta prästfrun drog inte på munnen. Hon såg kallt tvärs över bordet på den »galne baronen på Ängs-torpet», stom hon (naturligtvis redan hade hört åtskilligt om. — Och inte ateist heller, hoppas jag, sade hon mjukt tillrättavisande, mera hårdhänt allvarsamt än tillfället fordrade.

Faster Kitty, som kanske fruktade att samtalet skulle urarta till en mindre trevlig religiös diskussion — hela släkten hade en hälsosam respekt för Eriks »åskådningssätt» — sade hastigt:I

— Vad vill du egentligen bli, Erik lille?... Förr i världen, minns jag, hette det alltid att du ville bli diplomat...

— Hade jag inte redan före kriiget uppgivit juridiken och alla planer på avancemang på den vägen — under inflytande av prästfruns sorgset förebrående ögon blev han mer och mer aggressivt oppositionell — så skulle i alla fall de här sista åren ha skrämt mdg från alla funderingar på aitt någonsin träda i »statens» tjänst...

— Men v a d studerar du då där borta i ensamheten på Ängstorpet? försökte åter gumman Kitty vända på samtalet.

— Nationalekonomi, sade han mycket kort. Jag blev ju filosofie doktor på en avhandling i den vägen, som faster kanske minns. — Men för resten... Han hejdade sig: varför skulle han sitta här och inviga de främmande människorna i sina försök att på egen hand komma till rätta med livet och sina mer eller mindre svävande framtidsplaner.

— Då blir du väl professor med tiden — profeterade faster Kitty optimistiskt, liksom det bara berodde på honom själv. Han skrattade.

— Därtill är jag nog ännu för mycket »ist», sade han godmodigt. Men strax efteråt tillädehan i något annan ton, inte utan en viss ani-mositet:

— Nej! professor blir jag nog aldrig, faster Kitty. Till och med mor har upphört att hoppas på det. För närvarande är jag egentligen heller inte annat än lantbrukare eller snarare bonde rätt och slätt. Och min egen dräng till på köpet.

Det blev ett ögonblicks lite förlägen tystnad, medan Erik en sekund mötte Kajas stora ögon över bordet. Hon hade dragit upp de välvda ögonbrynen, och blicken hade ett lustigt uttryck av låtsad fasa. »Hon tror min själ ändå att jag sitter här och poserar!»... tänkte han, förargad på sig (själv, på henne och hela sällskapet. Den främmande frun var alltför väl-uppfostrad att på något sätt öppet uttrycka sin förvåning, men på ett eller annat oförklarligt vis meddelade hon honom ändå, hur mycket hon ogillade honom. Faster Kitty var den enda, som varken tycktes känna sig stött eller förvånad över hans bryska förklaring.

— I så fall, kära barn — sade hon lite ironiskt — är du inte den förste i vår släkt, som har gjort försök på att flytta gamla råmärken ... Ja, jag menar förstås i din mors... och i m i n mors — Skyttesläkten ...

Kyrkoherdens fru blandade sig nu äntligen isamtalet, en smula avmätt doktrinärt och nästan protegerande:

— Naturligtvis kan det ofta vara mycket aktningsvärt, sade hon, att vilja sänka sig till de arbetande klassernas nivå och frivilligt dela deras villkor... Men kommer det inte framför allt an på motivet? Om man gör det för sin egen skull: av personlig smak eller kanske ärelystnad... Eller om det verkligen ligger ett eller annat samhällsnyttigt intresse bakom experimentet.

Erik blev mycket ond: nästan mera över tonen än över själva orden, som dock i och för sig voro ganska ampra. Kaja, som hela tiden — lite orolig och illa till mods — följde de andra med ögonen, gav genast akt på, att han blev röd ända upp i pannan. »År det kanske för det att han med all sin oövervinneliga oppositionslust är så ytterligt ömtålig för kritik, tsom han på det där viset har dragit sig fullständigt undan från värden?» tänkte hon nästan med ett slags medlidande. Hon vair själv av naturen mycket säker av sig och lika frimodigt oberoende i sina åsikter som i sitt yttre uppträdande. Nu hade hon väntat sig att finna samma egenskaper hos Erik Stjerne och kunde inte låta bli att känna sig liksom en smula besviken, när hon upptäckte, hur vacklande ochinkonsekvent 'han i många avseenden tycktes vara. »Men ärlig är han åtminstone», reflekterade hon vidare för ;sig själv, »och säkerligen också fullkomligt medveten om, att hans utveckling inte är avslutad på långt när ännu»...

— Vi komma nog snart bort till Ängstorpet, Kaja och jag, och se hur det går för dig — bröt åter fröken Kitty den tryckande tystnad, som efterträtt fm Gunhilds lilla reflexion. En kopp te kan du väl alltid ge oss?

— Ja — om ni vill hålla till godo med te, som är kokt på »lingonblad! sade han skrattande. Sissla anförtror mig, att hon använde den sista nypan »äkta Kongo» fsdsta gången mor och syster Ebba hälsade på mig...

Samtalet, som hade börjat med den kvistigia ljusfrågan, övergick nu till den allmänna livsmedelsbristen. Prästfrun blev åter vältalig och berättade med livlig energi mycket målande om sina egna privata umbäranden och svårigheter i den vägen, ända tills värdinnan reste sig från bordet och Erik nästan samtidigt vände sig till henne för att säga adjö.

— Jag kommer igen en annan gång, faster Kitty — sade han — och då skall jag nog stanna lite längre. Men nu vill jag inte komma alltför sent hem till Marieholm. Jag lovade nämligenmor att komma hem i kväll, och nu »sitter hon säkert uppe och väntar på mig...

När han hade gått, frågade Kaja lite retsamt sin gamla skolväninna, vad hon tyckte om den »celebre baronen». Fröken Kitty hade följt honom ut i förstugan.

— Han ser ju mycket hygglig ut, svarade prästfrun sötsurt diplomatiskt.

— Bra, till och med, sade Kaja i samma ton som förut. »Väldigt stilig», som du själv brukade säga, innan diu gick och gifte dig med en andans man...

— Snälla Kaja: sådana gammaldags uttryck! »E11 andans man» ...

— Ja — det är han väl? Jag känner honom ju inte, men jag medger att jag tycker det skall bli spännande att se honom tillsammans med Eriik Stjerne.

— Är han också fritänkare? frågade den andra oroligt. Så där riktigt?...

— Är han det, sade Kaja, så är han det nog riktigt, det kan du vara lugn för. Han ser mig inte ut att nöja sig med några halvme-syrer i den vägen. Är du rädd för honom — du och din prästman?

Fru Gunhild skakade småleende på huvudet.

— Han är mycket ungdomlig, sade -hon överlägset — och Kaja teg strax, lite snopen.Tänk att hon också kan se det, tänkte Kaja. Hon var inte van att sätta andra damers iakttagelseförmåga eller intelligens vidare högt

— i alla fall inte vännen Gunhilds.

— Hörde du, att han sade »hem till Marie-holm»? Jag trodde, att lian hade brutit med släkten.

— Då känner du inte den släkten, sade Kaja försvarande. De hålla ihop till det yttersta. Tvärt om lär han vara sin mammas guldgosse

- - det påstår åtminstone tant Kitty.

— Nog har jag alltid hört att Stjernarna på Marieholm skulle vara lite konstiga av sig, sade fru Gunhild överlägset ... Och det är verkligen bra ledsamt, när man helt naturligt hade räknat på dem som sitt närmaste umgänge.

— Å, här finnas ju många andra människor i trakten, sade Kaja vårdslöst. Till att börja med har du ju alltid mig och tant Kitty — och sedan finner du väl någon, som faller dig mera i smaken än Erik Stjerne ocli Marieholmarna ...Malin Stjerne — gamla friherrinnan, som hon numera gärna kallades — satt ännu ute på trappan gent emot den kringbyggda gården, när hennes son Erik cyklade in genom den höga, välvda porten mitt emot henne.

— God kväll! ropade han på långt håll, innan han ställda cykeln ifrån sig, och spirang upp till modern.

— Ja, mor — förekom han genast hennes vanliga fråga — jag har ätit kvällsmat! Faster Kitty hade främmande hos sig... Medan de gingo in i den upplysta salongen, berättade han henne därpå aftonens ismå upplevelser.

— »Kaja»?... sade Malin fundersamt. Hon är viset döpt till Katharina efter faster Kitty. Jaså, hon låter kalla sig Clarfelt nu...

— Vad skulle hon annars kalla sig? Är det inte hennes namn?

— Nej, sade hans mor och slog sig åter nedi sin vanliga låga länstol vid bortersta fönstret. Hon heter egentligen Bemer... Ja, röka du bara, Erik lille... Här har varit så tomt i kväll: Ebba har gått och lagt sig för länge sedan och Disia och Lasse äro på Munkeboda ... Nu stannar du väl här över natten? Du vet ju, att ditt rum alltid står i ordning för dig

— kom det nästan bedjande.

— Tack, mor — sade han bara vårdslöst... Är det då något <slags hemlighet med Kaja Clar-felt? frågade han nyfiket. Han stoppade sin pipa och satte sig mitt emot henne.

— Nej, visst inte... Men det är en gammal historia, kära du. Och vi ha ju aldrig brukat tala om sådana där familjeskandaler här hemma — far tyckte aldrig om det.

— »Familjeskandaler?» Faster Kitty sade uttryckligen, att hon inte var släkt med oiss.

— Kaja? — det är hon heller inte. Inte det ringaste — inte med en blodsdroppe. Men hennes mormor var Alice Seiszing ifrån Arildstorp och hon räknade alltid e*n smula släkt med oss genom sin styvmor... Du är inte intresserad av sådant, men du vet väl ändå, att gamla tant Madeleine Seiszing, som ännu lever, är född Stjeme?

— Att det inte »intresserar» mig — sade han lite retsamt, överlägset, road av den nästan före-brående tonen — det har mor alldeles rätt i, men naturligtvis v e t jag det. Jag förstår bara inte, vad det har att göra med Kaja Clarfelt?

— Jo, det har det visst det — en hel hop! sade Malin och skrattade. När det gällde att få reda på gamla familjeförhållanden och liknande saker, visste hon, att barnen ansågo henne för ett levande lexikjon, och nu gladde det henne, att Erik — själva självaste Erik, som bröstade sig över att vara så likgiltig för släkthistorier!

— för en gångs skull också nedlät sig till att anlita hennes förträffliga minne i den vägen.

— En hel hop, kära du, sade hon — eftersom Kajas mor hette Clarfelt... Hortense Clarfelt, som bara är några år yngre än jag själv och som jag mycket väl minns sedan min egen barndom och första ungdom... Redan på den tiden, kan jag nu förstå, tyckte sig nog faster Kitty egentligen stå den familjen — jag menar Clarfeltama — bra mycket närmare än sina egna köttsliga släktingar. Hon hejdade sig lite tvärt.

— Varför är mor så hemlighetsfull ? frågade han intresserad.

— Å, inte »hemlighetsfull» — det är jag inte... Men jag vet bara så litet om saken och nu är det ju så länge sedan. Så vitt jag kunde förstå på mamma och pappa, som voro jämn-åriga med alla de där människorna och goda vänner och bekanta med dem, så var det ursprungligen något slags tycke mellan faster Kitty och Måns Clarfelt — det gamla justitie-rådet, du vet... Men så gifte han sig med den rika fröken Seiszing på Arildstorp, och så... herregud, Erik — det är gamla historier från isexti- och sjuttiitalet och nu är det säkert ingen, som kommer ihåg dem mera...

— Det skall mor inte säga... Till och med jag har ju lite hum om, att det på sin tid var en hel del romantik med de där Arilds-torparna...

— Ja, sade Malin — men det är så länge sedan... Och, uppriktigt sagt, så vet jag inte, hur det riktigt hängde ihop med det. — Men vad Hortense Clarfelt, Kajas mor, angår, så har jag reda på hur det gick henne, för henne har jag då själv sett och pratat med många gånger... Redan isiom bam var hon ovanligt envis och bångstyrig, och sedan när hon blev vuxen — har jag hört — skall hon ofta varit alldeles ohanterlig...

— Nu! Äntligen! sade Erik lite sarkastiskt.

— Ja — svarade hans mor småleende och inte utan en smula självironi: Nu börja vi äntligen närma oss, vad du egentligen ville ha reda på: fröken Kajas antecedentia... En gång i sin

3. — Mailing, Erik Stjernes idyll.ungdom var modern nere i Holstein och hälsade på några vänner, och där förälskade hon sig i en ung man, som föräldrarna inte gillade och absolut inte ville Ihöra talas om. Men hon hade sin fars heta lynne och sin mors alldeles otroliga envishet — och hur det var, så fick hon sin vilja fram... Men det giftermålet ansågs alltid för en skandal och var visst heller inte långt ifrån aitt vara det. Han skall emellertid iha varit en ren Adonis att se på...

— Då brås fröken Clarfelt inte vidare på sin pappa — sade Erik kritiskt. Hon ser mycket trevlig ut, men någon skönhet är hon sannerligen inte.

— Det var modern inte heller: mörk, rysligt mörk... Efter allt vad jag vet, så blev hon mycket olycklig, stackars Hortense, och hennes mor — tant Alice, som jag kallade henne de få gånger jag i min barndom såg ihenne

— hon tog nästan sin död över det partiet. Hortense var hennes enda barn.

— Det var då underligt, sade Erik: fröken Kaja talade uttryckligen om »min morbror».

— Då har hon nog menat Eddie Seiszing på Arildstorp — tant Madeleines son, som var mycket yngre än sin styvsyster... tant Alice alltså... När jag nu tänker efter, har jag för resten hört, att morföräldrarna adopteradeflickan... Så det är ju egentligen mycket naturligt, att hon heter Clarfelt.

— B e r n e r ... funderade Erik eftertänksamt. Det är förstås ett bra vanligt namn, men nere i Hamburg var det på

sin tid en mycket framstående socialdemokrat med det namnet: en rätt ansedd skribent och partiförare... Jag undrar om det kunde vara hennes far? ... Han är visst död nu. Om så är, så var lian en begåvad karl — det är dottern också... Och troligen var Johan Berner — om det är han — alldeles för god för en vanlig svensk societets-flicka.

— Å, vanlig var inte Hortense Clarfelt, sade Malin tankfullt. Det kunde ingen säga om henne... Därtill var hon nog också alltför lik sin far. Det gamla justitierådet — jag minns honom ju bara som gammal — gick för att vara mycket kvick och hade ett alldeles utmärkt huvud. Men nyckfull och egensinnig var han nog också — precis som dottern... Jag vet för resten så litet om dem — det sade jag dig ju genast — för i hela min uppväxt och ungdom och långt efteråt ville Stjernarna aldrig ha något med den gubben att göra.

— Varför det? Han var ju en ansedd man

— tyckte Erik, en smula aggressivt ironiskt.

Malin svarade /inte strax.— För faster Kittys skull, förstår du. Jag sade dig ju förut, att hon alltid hade stått de där människorna bra mycket närmare än -sina egna släktingar. Han ansågs alltid ha haft ett mycket farligt inflytande på henne och hade det nog till sin sista stund. Sålunda var det på sin tid en offentlig hemlighet, att det var för hans skull, bana iaiv kärlek till honom, som hon, som på sin tid var en ovanligt intagande flicka och hade många friare, aldrig ville gifta sig. Det är ju ingenting att tala om... Men nu, då han är död och hon äntligen har kommit hit ner till Marieholm igen och vi — efter allt att döma

— kanske dagligen komma att umgås med henne och fröken Clarfelt, är det nog bäst att ni alla här hemma få veta, hur det riktigt hänger ihop med faster Kittys förhållande till den där Kaja och alla hennes anhöriga, så att 'ingen av er djabbar er eller ovetande kommer att igöra några dumma frågor...

— Jag tycker mycket om faster Kitty, sade Erik, och efter allt vad jag förstår, var far ju också mycket fäst vid henne. För en sju, åtta år sedan tog han ju Lasse och mig med sig till Ardldstorp bara för att vi skulle bli bekanta med henne.

— Ja, han ville hon skulle se er som vuxna,sade Malin. Hon teg litet: den resan hade varit en av de sista hennes man företog i livet.

— Jag minns att vi då undrade på — vi pojkar — varför hon aldrig kom hit, sade Erik frågande.

— Ja, du — det vet jag inte riktigt, men jag tror, att hon hade lovat Måns Clarfelt, att så länge h a n levde, skulle hon inte återvändia till Marieholm... Här hade hon en gång haft en förfärlig scen med siin äldre bror — Olof Stjerne, fars företrädare du vet, som då ägde det — men det är naturligtvis någonting, som ingen annan har riktigt reda på ... Jag vet bara, att jag blev mycket förvånad, när jag hörde för ett par år sedan, att faster Kitty ämnade köpa Matts Mattsons hemman — hon ärvde ju den gamla rika systern på Wrisla och hlev plötsligt mycket rik... Hon skrev till mig — ett förtjusande brev för resten — att nu ville hon äntligen »hem igen» ...

— Vad hade hon då /gjort? frågade Erik rättframt. Han undrade om hans mor inte »tog alltför sentimentalt på de där gamla människorna». Hade hon... Var det något förhållande emellan henne och Måns Clarfelt?

— Ja, Erik — det får jag säga dig, att det vet jag rakt inte — och tror det förstås inte heller... Jag har en gång läst en biografi överTolstoy, där det talas om en gammal fröken, som efter hans mors död var hans fars stöd och den sammanhållande kraften i hemmet. Jaig tänkte då ovillkorligen på gamla Kitty Stjeme och undrar, om inte h o n hade varit just detsamma för Måns Clarfelts hem, fastän hon naturligtvis inte bodde där, och hans hustru, så länge hon levde, inte kunde tåla henne... Det säger jag nu heller ingenting om... Inte en ängel kunde finna sig i att bli så tillbaka-saitt av sin man som stackars tant Alice lär ha blivit... Men jag vet — det har jag hört från flera håll — att Kitty Stjerne var den enda, som liade makt över Clarfelt, när spelpassionen kom över honom... Hon bodde i Stockholm, helt nära hans hem, och det siades, att han nästan alltid tillbragte aftnarna hos henne... Naturligtvis offrade hon på det sättet helt och hållet sitt rykte för hans skull, odh med undantag av systern på Wriisila — hennes enda syster — odh Eddie Seiszing på Arilds-torp och hans mor, som alltid togo hennes parti,

umgicks hon nästan inte med någon... Under min skoltid i Stockholm hade mamma och pappa bett mig gå upp och hälsa på henne

— och det gjorde jag också ett par gånger och blev innerligt vänligt emottagen. Men min moster, som jag bodde hos, tyckte inte om det:hon sade — som så många andra — att »vanliga människor» kunde inte fatta en sådan vänskap som Kitty Stjernes för justitierådet Clarfelt, ooh för sin del tyckte ihon det vara bäst att respektera sådana känslor på avstånd... Jag minns precis onden — och hur ledsen jag blev — men naturligtvis hade hon nog rätt.

— Varför det? sadte Erik skarpt. Jag tycker det var fegt ooh småsdnnat.

— Å... sade Malin bara svävande. Det fanns efterhand många ämnen, som hon mindre gärna diskuterade med sin son Erik.

— Vad tänker mor på? sade han plötsligt efter en liten stund'. Han hade redan rest sig upp för att gå in till sig och stod nu mitt för henne. Månskenet föll in i det stora rummet, rakt in på hennes bleka, åldnade ansikte, där hon satt vid fönstret med handen under kinden.

— Jag satt ooh tänkte på faster Kitty och hennes »hemman», sade hon enkelt, och så kom jag helt naturligt att tänka på dig och Ängs-torpet... Att d u, som är så ung och med hela världen framför dig, också har valt att slå dig ner här hemma — här på Marieholm.

— Jag iser inte analogien, sade Erik rätt snävt. Det är ju ändå tämligen tillfälligt

— att jag sitter där borta på Ångstorpet och inte uppe i Småland eller i Dakota.— Ja, är det det? sade hans mor — mera modigt än hon annars brukade diskutera hans bevekelsegrunder.

— Kära mor lilla — sade han mycket överlägset — nog har jag ofta märkt, vilken alldeles överdriven uppfattning av hemmets och jordens dragningskraft mor har, men att jag

— att sådant skulle ha något inflytande på mig!... Det här huset till exempel — det är inte i mors ögon ett vanligt gammalt stenhus, som i så och så många år tillfälligtvis har varit i händerna på samma släkt. Nej — -det är det visst inte! Det är ett islags släktens tempel med generationer av porträtter på väggarna och brevbuntar och vissnade blommor i byrålådorna och gamla murknade möbler, som nästan äro heliga, därför att den och den har skaffat hit dem odh den och den har brutit benen av dem. Här är snart <s& proppfullt av »minnen» och »traditioner» överallt — här på Marieholm — att man knappt kan andas för dem...

— Ja — sade modern endast, undfallande, men han kunde se, hur han bedrövade henne

— jag vet -nog, att jag för min del alltför mycket går upp i hemmet här och allt som hänger ihop med det... Det är själva min natur, tror jag... Ett nytt hem är ‚så svårt för mig atttänka mig... I alla fall skulle det nog alltid förefalla mig högst ofullständigt. Jag tycker alltid att hemmet liksom människorna måste ha ett slags förtid — lika väl som de ha ett närvarande och en framtid...

— Det finns väl heller inte ett hem, som inte har det — till odh med om porträtterna och brevbuntama skulle fattas, sade han i samma ton. Och nog är det bra välgörande, att få andas lite ny luft ibland.

— Tyckte du det var lika tryckande hos faster Kitty som här? sade hans mor inte utan bitterhet. Hon brukade annars ta hans ofta orättvisa utfall med yttersta ödmjukhet.

— Jag var där så kort, sade han bara. Men den där flickan gjorde i alla fall ett deciderat nytt intryck och så är hon verkligen förfärligt pigg och trevlig att tala med. God natt, mor lilla — och tänk inte på, vad jag tycker eller inte tycker... Jag trivs mycket bra ute på Ångstorpet och här på Marieholm också... Men inte avundas jag bror Lasse, som är fastlåst vild fideikommisset och dömd till att 'sitta här hela livet igenom — Bevare oss väl!...Erik steg mycket tidigt upp — det hade på sista tiden blivit en vana hos honom — långt innan tjänstfolket i det istora linset var på benen. Han klädde sig hastigt och gick genast ned och badade i ån, som han alltid brakade göra hela sommaren. Hemma på Ängstorpet hade han den rakt ntanför sitt sängkammar-fönster, men h lä r måste han gå en

god bit. Det var en den allra klaraste sensommarmorgon med dagg i gräset och glittrande spindelväv i de många små buskarna vid åbrädden. Också blev han länge liggande i det kalla rinnande vattnet — tills han plötsligt kände en kräftklo kring ena lilltån. Hian isparkade ner i sandbottnen för att bli av med djiuret. Vattnet blev gmmligt och han steig upp i solskenet.

»Att någon frivilligt kan finna sig i att bo i staden!» — tänkte han som så ofta. »Hellre ville jag gå här hemma som dagakarl — vil-ket jag ju också faktiskt gör — än nu lägga instängd några trappor upp i ett stort gathus och veta, att mina första steg om morgonen skulle gå över stentrottoarerna eller asfalten.»

Sedan tidigt på våren hade Erik Stjerne arrenderat Ängstorpet av sin äldre bror, fideikom-misisarien. Det var ett litet hemman på något över hiundra tunnland, vilket låg vid åkröken mellan de stora ängarna — utestängt från land-Sr-vägen genom ljungbackarna och skogen, men inte långt ifrån Eingarps järnvägsstation — och nu var det hans mening att själv sköta det. Bokstavligen själv — med egna händer. Han tänkte isig närmast ett slags liten boskaps-farm, där det var hans mening att hålla får på hedarna och efterhand lägga sig till med flera och flera ungkreatur. »Hans» ängar voro nämligen de frodigaste på hela Marielholm, och Ängstorpet hette inte »Ängstorpet» för intet.

Finare lantbruk förstod han sig naturligtvis inte på — brukade han säga — men djuren kunde ha.n alltid sköta med hjälp av en duktig ryktare, som finge bo i den gamla backstugan. Och så helst ett par duktiga halvvuxna pojkar, som han själv pertsonligen ämnade uppfostra och utbilda efter sina egna principer. På det viset kunde han — utan att ligga någon till last och föra en lättjefull jun-kertillvaro — få tillfälle att alltid bo på landet, sköta sina studier i fred och slippa arm-båga sig fram vid universitetet eller på ämbets-vägen, vilken utsikt alltid förefallit honom så ytterst avskräckande och förhatlig.

Medan han klädde sig, tänkte han på gårdagen och vad han hade sagt till sin mor om hennes överdrivna hemkänsla. Han visste i sitt innersta, att det var orättvist — ett slags sätt han hade att genom överlägsenhet mot henne söka väpn'a sig själv mot precis samma svaghet, vilken mer än en gång hållit på att taga makten ifrån honom. Han hade sagt, att det närmast berodde på en slump, att han slagit sig ner just på Marieholms ägor och att det lika gärna kunde ha varit annorstädes. Naturligtvis visste han med sig själv, att det långt ifrån vore sant. På ett eller annat oförklarligt vis kände han sig — han, som både på fädernet och mödernet hörde hemma här i skånska skogsbygden — lika »stavnsbunden» (ett uttryck han gärna använde om de andra) som mor och gamla faster Kitty. Men nu, just n u, varken irriterades eller förödmjukades han av denna känsla, vilken annars ofta förekom honom som ett ovärdigt beroende av livets rent yttre tillfälligheter, vilka borde kunna 'underordnas hanis vilja och i alla avseenden kontrol-lerais av hans förnuft. — Säkert skulle jag aldrig trivas riktigt bra någon annanstädes än här! sade han med plötslig ärlig övertygelse till sig själv.

Han gick tvärs igenom .det höga, våta gräset på ängen och in under ide täta, blanka alarna, av vilka några blivit fällda av träskomannen: den rö)da veden lyste i solen som terrakotta; in under bokarna på sluttningen, där det brunröda lövet pnasslade under stegen, och genom gläntan rakt in i furudungen, som var ett slags ingång till parken. Där — under de höga, grå stammarna — var jorden torr och tätt överströdd med barrnålar; här och där en tuva tjockt, tovigt gräs, nästan blått i den djupa skuggan...

Han gick och tänkte hit och dit — mest på kvällen i går hois faster Kitty och på Kaja Clarfelt. Han såg henne för sig som han först hade sett henne, när han kom /ut och hälsade på henne, där hon satt och väntade på honom ute på den lilla gula bänken på Ängstorpet... Hennes ljusa klänning i solen — hennes röda kinder och den friska glättiga kamratlighet, varmed hon reste sig upp och hälsade på honom ...

I många år hade han levat som en munk och av alla krafter bemödat sig att med undantag av mor och systrar hålla kvinnorna utan-för sitt liv. Han hade inte särdeles stor erfarenhet av dem, men den han hade — ett par flyktiga förbindelser under de första universitetsåren — var av allra banalaste art och fyllde honom nu med ovilja. Hans prononcerade »idéer» hade ju rätt tidigt avlägsnat honom från det så kallade »högre sällskapslivet», och ingen av familjens vanliga flickbekanta hade någonsin riktigt lyckats slå an på den »röde romantikern», som hans äldste bror brukade kalla honom. Men Kaja. — Kaja var något annat... han hade verkligen inte träffat någon, tyckte han

nu, som liknade henne eller kunde tävla med henne. Hon var frimodig och intelligent, inte alls pedantisk — man kunde genast — utan omsvep — tala med henne som med en gammal bekant... Och ändå var hon inte det ringaste karlavulen eller fri i sitt sätt — bara så välgörande naturlig och rättfram...

När han åter kom ihem till Marieholm, var tjänstfolket på benen, och Lina gick fram och tillbaka och dukade frukostbordet i bortersta hörnet av den långa stenförstugan, där de ofta sutto om sommarmorgnarna. Erik hälsade på henne och gick genast upp i sitt eget rum, det stora, igröna hörnrummet, isom alltid ansågs för hans, om han än aldrig så sällan bebodde det. Deit låg mot öster — morgonsolenflödade dn genom de öppna fönstren, och jungfrun hade redan vardt inne och gjort i ordning åt honom, såg han. ELain ville inte gärna medge det — inte ens för sig själv — men egentligen trivdes han mycket bättre här uppe än i sitt eget ensliga sanctum på Ängstorpet, som ofta föreföll honom barackaktigt .skräpigt och obebott. Och alldeles speciellt tyckte han om det här rummet om morgnarna vid denna tiden på året, när de glesa björkarna mitt emot som bäst höllo på att skifta i gult och brunt och han bakom dem kunde se ut över ljunghedarna, som stodo i sitt rödaste flor och i långsträckta, obestämda våglinjer fortsatte ända ut i de stora torvmossarna. Sedan han låg här isist — det märkte han först nu — hade modern med sin vanliga omtänksamhet och ömhet för alla hans önskningar — ordnat om möblerna en smula. Den djupa, gröna karmstolen, som han gärna siatt i och ,läste,fick myöket bättre dager, när dem stod på andra sidan om bordet, just så som den n u stod ... Och över skrivbordet liängde en ny akvarellskiss av hennes egen hand: ett parti av vägen utanför Marieholm med den stora, välvda porten i mitten...

Han satte sig i ena fönsterkarmen och stoppade för andra gången sin lilla, korta pipa, men kom sig inte för att tända den. Nere ifrån fly-geln hörde han ett barn skrika. Då måste väl Ebba åtminstone vara uppe, tänkte han---

Efter frukosten tillsammans med modern gick han ner och hälsade på sin yngsta syster, som för tillfället viar gräsänka ooh med sina två små barn bodde här hemma på Marieholm. Hon hade jujst stigit upp från kaffebordet, hon också, ooh höll på att lösa upp ihaklappen på sin lilla flicka, precis som brodern trädde in.

— God dag, Malla! sade han och lyfte barnet högt upp i luften. Det är då inte du — stora tösen! — som gastar och skriker så du väcker mormor och morbror Erik och hela gården ...

— Nej, det var då lille bror... förklarade modern. Hade de också kunnat höra honom där uppe?...

— Dina barn tyckas inte vara mera stillsamma av sig än vi voro, sade Erik. Tacka vill jag Lasses pojke! Inte ett knyst kunde jag höra, när jag gick förbi barnkammardörren i morse...

— Det tror jag det — sade Ebba. Han är ju inte hemma! Lasse och Disa togo honom med sig till Mfunkeboda i går. Att inte mor har sagt dig det?

De pratade vardagligt och förtroligt om hemmets små angelägenheter och om de frånva-rande syskonen. Ebba hade i går haft brev från syster Agnes i Dalsland: det såg inte ut som om de finge tillfälle att komma hiit i höst. Järnvägarna voro också så tråkiga nu för tiden och kupéerna alltid överfyllda... Visste Erik att ikusin Gharlie snart väntades hit till Marie-holm? ...

— Ja, mor hade just berättat det. Han hade ju gått oöh fått en nenvchock eller blivit överansträngd, eller vad det var, och behövde nödvändigt vila sig en tid ...

— Men för min del, sade Erik gansika skarpt, är jag nu övertygad om, att det bara beror på lättja: han vill vara på landet i september, monsieur Charlie, och gå omkring och driva i skogarna mad sitt gevär... Varför skiulle han också vara överansträngd i början av terminen?... Det finns väl egentligen ingen människa, siom har så liten ilfust för ordnat, planmässigt arbete som Charlie Skytte... Hur är det med Folke?

Ebba blev lite röd: med rätt eller orätt trodde hon kanske, att det låg en viss idéassociation till grund för broderns plötsliga fråga efter hennes man, som oftast var frånvarande och aldrig hade någon fast sysselsättning.

— Jo, itack... Folke är ännu i Stockholm, sade hon en smula reserverat. Och Erik, som

4, — Mailing, Erik Stjernes idyll.inte hade det ringaste emot sin svåger och aldrig ett ögonblick hade tänkt på att

jämföra honom med kiuisin Charlie — tvärt om tyckte han mycket om honom — började högst intresserad utbreda sig över förhållandena i Finland och Folke Hardenfeldts födelsestad Viborg. — Tailar hian inte om, att han gärna vill resa dit ett tag och ,se sig om? —

— Inte nu igen... siade Ebba motvilligt, nästan med skräck i rösten. Han har ju varit med om nästan hela fälttåget emot »de röda» och nu... Hom suckade och tilläde mera förtroligt:

— Men naturligtvis har iham ingen ro i ;sig... Han är mycket upptagen av general Manner-hqim... Och viore det inte för min skull och barnens, så stannade han väl inte en dag längre här i Sverige, är jag rädd ...

Erik mötte hennes ögom — halvt medlidsamt, halvt ogillande. För fyra, fem år sedan hade hon ju så modigt gått in i sitt äktenskap med den nästan landsflyktige finnen, och för hennes skull hade de alla med glädje tagit emot honom här på Marieholm och ordnat ett hem för dem, där man hoppades det umga paret skulle kunna slå sig till ro. — Men så kom världskriget, och Hardemfeldt, som vuxit fupp i en atmosfär av politiska ränker och redan varitmed om alltför många politiska äventyr, kunde omöjligen längre finna sig i att sitta med händerna i kons i östra flygeln här på Marieholm. Då äntligen ryska kejsarväldet föll i mars i fjol och tusen chanser plötsligt tycktes öppna sig för de många olikartade folken i det stora riket, då hjälpte inte längre den unga hustruns ångest-fulla böner och för aställningar. Under de sista åren visste hon knappt längre, var hon hade sin man: han var på resa tidigt ooh sent, och när till slut general Mannerheim samlade »de vita» i Finland, var Folke Handenfeldt em av de första, som ställde sig under hans kommando. Också ihade sista tidens beständiga oro ocih pinande ängslan tagit hårt på den en gång så strålande Ebba Stjerne, vilken endast av hänsyn för siina två små barn varit i stånd att avhålla sig ifrån att som sjuksköterska följa sin man i kriget.

Sedan den unga frun följt sin lilla dotter ut till barnjungfrun, som redan var i trädgården med den minste, vände hon sig åter till brodern och frågade, om han inte trodde, att mor saknade hon^om: — Det är så sällan hon ser dig ixuu för tiden, sade hon lite förebrående.

Hon tog honom \under armen och började gå framåt i en av gångarna i den vidsträckta fruktträdgården. — Jag har inte tid att följa dig ditupp, sade hon, men låt oss gå lite fram och tillbaka här nere ...

Ebba var Eriks älsklingssyster, knappt två år äldre än ihan själv. De hade alltid hållit ihop, och i anlag och livsuppfattning liknade de varandra mest av syskonen: det inbillade de sig åtminstone.

Träden dignade under äpplen och päron — han tog ett sommaräpple och bet i det. — Det varar länge innan jag får sådana fruktträd på Ängstorpet, sade han, och hon frågade lite bittert: — Är det egentligen troligt, att du stannar där så länge, att de hinna växa upp? —

Mitt på iden långa gungibrädan under spaljé-muren med aprikoserna satte Ebba sig ner, i det hon lutade sig fram med armbågarna mot knäna... Först nu ii det skarpa solskenet såg Erik riktigt, ihiur trött och medtagen hon såg ut: trots solbrännan föreföll hon honom blek, och de mörka ringarna under de nedslagna ögonen trädde ovanligt tydligt fram. »Hon ligger och gråter om nätterna» — tänkte han med plötslig ovilja emot den frånvarande Folke. Han brukade inte annars vara så skarpsinnig

— tänkte sällan över sina närmastes känsloliv och var ett ögonblick en smula generad över sin upptäckt. Han såg fönsitulet undrande på henne från sidan: som alltid, när hon satt ochteg, sköt hon överläppen, lite fram över underläppen — det gav hela ansiktet ett uttryck av slutenhet och missmod, tyckte han.

Erik gjorde henne inte några frågor och hän-tydde inte med ett ord oftare på hennes man. Han var själv yttenst ömtålig angående allt, som rörde hlans intimare angelägenheter, och förutsatte alltid att syskonen i lika hög grad voro det.

— Och du! — sade Ebba förströdd efter en liten stund. Hur trivs idiu nu med din värld där borta i ensamheten?

— Bra. Jag har ju alltid händerna fulla...

Ebba suckade. — Jag tycker alltid det är

något rå avundsvärt hos dig, att du k a n vara så mycket ensam... Att du kan uthärda med det.

Hon reste sig rnpp. — Gå nu upp till mor, Erik — sade hon — och säg till henne, att när jag är färdig med brevet,som jag håller på med, så kommer jag upp me|d barnen ooh hälsar på henne...

iModern satt ännju kvar i iskuggan på verandan, när Erik åter uppsökte henne; hon lade undan morgontidningen, och med ett leende tittade hon <upp på sin långe ision i dörröppningen.

— Vad står på med Ebba? sade han lite tvärt,i det han kom in ocih satte sig i närheten av sin mor. Maliin skakade på huvudet.

— Hon säger ju aldrig något, sade hon. Oeh efter en liten stundi:

— Det är väl ovissheten, tänker jag, och hans eviga frånvaro... Kanske går hon och inbillar sig, att han inte längre har riktigt förtroende för henne... Vad vet jag, käre Erik?

— Ebba borde inte ha gift sig, sade Erik kategoriskt. Varför blev hon inte sjuksköterska, som hon så bestämt hade föresatt sig?...

Modem tordes inite siäga vad hon tänkte, men nog ville hon Iheillre ha Ebba nere i flyigeln med sina barn — till och med1, om hon ibiland vore aldrig så bedrövald — än veta henne vara bakom fronten i Finlaind eller Frankrike.

— »Varför»? upprepade hon bara en smula ironiskt. Ibland skulle man verkligen tro, att du vore mycket yngre och naivare än du är...

— Nog vet jag, att hon var kär i ihoinom, sade Erik vårdslöst — men hade det från början verkligen varit riktigt allvar med hennes planer, hade ihon väl också, trots allt, hållit fast vid dem.

— Käre Erik — siade modenn riktigt retligt

— hur svag hon var för honjom, kunde hanis doktrinära tvärsäkerhet ändå ibland verka tämligen irriterande på henne. — Käre Erik, om duhade den alilra ringaste erfarenhet iav en sådan känsla, som Ebba Ihar för Folke...

— Vad vet mor? ... började han skarpt, men liejdade si g snart och sade:

— Det Ihar jag alltså gudskelov inte! Men till och med...

— Ännu inte — avbröt honom modern, liksom varnande. Hon tystnade utan att säga vad hon egentligen hade ämnat — redan ond på sig själv för att hon »bråkade med Erik» och talade om något, som hon föresatt sig att alls inte tala om. Ty hon hade ett slags fatalistisk friuktan för att i alltför tydliga ord beröra de ämnen, som mest sysselsatte hennes fantasi — bland annat de två yngsta sönernas eventuella förälskelser eller kärleksförbindelser, om vilka hon intet visste. »Bara inte tala om sådant!»

— sade hon ofta vidskepligt till sig själv, och också till döttrarna, när någon av dem kom fram med en gissning eller antydan i detta hänseende.

— Mor oroar sig för mycket för oss, sade Erik efter en liiten stund, som om han hade gissat hennes tankar. Och egentligen ha vi det ju mycket bra alla fem!

— Ja... sade hon på ett sätt ssom om hon knappt vågade medge det.

— Fem barn och fem barnbarn — tio obe-räkneliga människoöden, som inte lämna mor ano ett ögonblick, tio järnkedjor, tio blyvikter... Ooh flera ii lutsdkt.

— Sluta nm Erik! — Hon ikom till att skratta. Inte kan jag hjälpa, att jag bryr mig om er.

— Nej, men jag tycker bara det måste vara förfärligt att vara isä biunden!... Tacka vill jag att bara ha gamla Sisisla och de två pågarna -där hemma att dras med...

— Ja — -när du inte har isitörre anspråk!... sade mddern lite bittert ironiskt.— Kan chi tänka dig, Malin, att det är inte mindre än femte gången på elva dagar Erik har varit hos osis!... Gamla fröken Kitty tog glasögonen av sig

och nickade bortåt den nnge mannens mor — skälmaktigt triumferande.

— Vad säger faster? ... Femte gången! Och hos oiss på Marieholm ha vi hela sista veckan nästan inte alls sett till honom... De följde bägge med ögonen de båda ainga människorna, som intet anande och uteslutande upptagna av varandra, spatserade förbi dem på den smala, lilla gången mellan den gamla kvarndammen och de nyanlagda trädgårds-buskagen.

— Ja. Odh så ha vi dessutom varit en gånig på Ängstorpet, Kaja och jag. Han visade oss hela huset — inklusive kostallet och den nymodliga rationella fårfållan... Han påstår, att en utsträckt boskapsavel är den enda framtida ekonomiska frälsningen för dessa trakter...— Det kanske han heller inte har så orätt i, sade Malin lite istelt. Hon tyckte inte riktigt: om faster Kitty s ton: det var liksom hon inte riktigt toge hennes Erik på allvar — nästan som om hon g jordfe en smula narr av hams många idéer och strävaniden.

— Kära Malin lilla... du får inte bli stött, men jag tycker verkligen, att Erik är alltför präktig och begåvad och fint bildad att år ut och år in gå där och experimentera med får och fårfållor och hugga ved i Lasses skogar och själv slå hö till sina kalvar.

— Skulle faster kanske hellre vilja se honom som en berömd flygofficer på västfronten, som får oriden pour le mérite efiter att ha iskjut.it ner sin sjuttionde fiende? sade Malin bittert. Hon kastade lite föraktligt undan dagstidningen på bordet, vilken på framsidan ståtade med ett martialiskt porträtt av en isvartmuskig herre ovanför en väldig rubrik i fetaste fetstil.

— Det finns väl alltid en medelväg — också till berömmelsen! Söta Malin — tag inte illa upp: du vet inte, ihur (intresserad jag är av Erik. Om han nu inte vill stanna vid universitetet, så kan han väl ändå ägna sig åt sin vetenskap, isom så absolut ligger för honom...Ja, jag’ förstår mig ju inte på det, men Kaja säger att hans bok — hans »Tvivel», du vet

— är ovanligt lovande ooh intreissant... Malin skakade sorgset på huvudet. — Allt

det där tänker jag själv så ofta på, faster lilla. Men han måste råda sig själv. Det duger inte att blanda sig för mycket i det... Och $å får inan ju trösta sig med, att den här »fasen»

— som Lasse säger — den är snart förbi...

— Hur gammal är lian? — Tjugiusju år eller hur?

Modern bara nickade.

— Jag tycker han -borde gifta sig — sade faster Kitty mycket rakt på sak — då stadgade han sig nog. De båda damernas ögon möttes i plötslig förståelse — men modern vek undan.

—-Han kommer nog att få bra svårt att bestämma sig! sade hon med en liten suck.

— Tror dki?... Gummans ögon stannade åter vid Kajas vita klänning bakom krusbärsbuskarna.

— Jag förstår ju nog, sade Malin lite bittert

— hon undvek att fullfölja det andra ämnet

— fatt ni alla i släkten, syskonen först och främst, känna er besvikna på honom. Vi voro ju så stolta över honom allesammans i börjanav hans universdtetstid — hans far också, så länge han levde... Han var så allvarlig och så energisk: så olik de flesta andra unga pojkar i hans ställning. Men »idéer» — det har han ju förstås alltid /haft...

— Inte skadar det... Bara han inte blir för mycket slav av dem. — Nu ska du inte vara ledsen för vad jag har sagt, Malin lilla... Du kan ju nog märka, att han redan är min favorit ibland barnen — fastän jag förstås håller av dem allesammans — och hans framtid sysiselsätter mig mycket mera än du kanske tror... Ja, nu ska vi inte tala om det — men det skadar ju inte, att jag säger det, och du kan ju lika gärna få veta det först som sist...

MaJlin såg frågande upp — djupt, okonstlat intresserad.

— Det är Kvarngården jag tänker på — sade fröken Kitty med eftertryck och sänkte ovillkorligen rösten en liten smula. Du och Henrik voro ju så snälla att bjuda mig till fadder, när Erik döptes — fastän jag av många onsiaker inte personligen kiunde vara tillstädes

— och jag har aldrig iglömt det... Gamla människor bli så siusceptibla, vet du... Nu tänker jag så ofta på, att när jag em gång har fått allting riktigt i ordning här på Kvarngården,såsom jag vill ha det, och äntligen — om inte alltför lång tid, hoppas jag — själv slipper bråka med denna världens affärer, så... Ja, vet du — utan att skryta, så tycker jag det kunde bli ett ideellt litet hem för en vetenskapsman, som kan och vill vara oberoende både av publiken och av sin ekonomi och därtill helst vill bo på landet... Och med en hustru, som förstod aitt dela hains dntreisisen ooh i ett och allt passade för honom... Men det är ju sådana där fantasier och planer, som gamla människor alltid äro så benägna att hänge sig åt, när det gäller deras kära...

Åter möttes deras ögon i fullt förstående, och Malin böjde sig ett ögonblick ned över den gamla rynkiga, åldrade handen, som tunn och vit rörde vid hennes knä och kysste iden tacksamt. Naturligtvis kunde hon inte tänka sig en mera ideell framtid för Erik än den faster Kitty nu så öppemhjärtigt, generöst och välvilligt satt och skisserade för henne. Att Måns Clarfeldts dotterdotter en gång skulle bli hennes universalarvinge — det hade nog alla, som någorlunda kände till den gamla damens livshistoria och förhållanden, säkert tagit för givet, men att hon, som själv inte fått den lyckan att bära dan älskade mannens namn, nu så ivrigtönskade, att hans enda barnbarn i stället måtte bomma att tillhöra hennes släkt, det riktigt rörde den alltid lika romantiskt känslosamma Malin Stjerne. Hon böjde huvudet och sade sakta, med svävande röst ooh nästan lite blygt:

— Kära faster Kitty... jag skall aldrig glömma, hur hjärtligt ooh förtroendefullt faster i dag har talat med mig... Och ingen vet, hur innerligt jag hoppas, att Erik snart måtte slå sig till ro och verkligen finna en verkningskrets, som i allo kunde passa för honom... Hon märkte själv, att hon uttryckte sig i alltför .allmänna, nästan konventionella ordalag — men att närmare tala om saken eller ens nämna den unga flickan, som hela tiden varit i hennes tankar, lika väl som i gumman Kitty s, det kunde hon omöjligen förmå sig till.

Erik och Kaja talade också om framtiden

— om än med många avvikelser och kanske inte fullt så medvetet.

— Ingen vet, vad det vill isäga att vara alltför ensam i sin uppväxt — satt hon och sade med handen under kinden. De hade upphört att spatsera omkring i den vidsträckta trädgården och nu slagit sig ned vid ett av derunda stenborden, bestående av gamla kvarnstenar på ekstolpar, vilka funnos här och där framför de nyiuppsatta träbänkarna. I synnerhet, när man själv av naturen är så alldeles ovanligt meddelsam som jag är...

— Å, på sätt och vis äro vi väl alla lika ensamma, sade han tankfullt. Åtminstone i den åldern... När vi börja (upptäcka, att vi bland andra bördor också måste dragas med en individualitet, som ,slkiljer oss ifrån alla andra.

Hon kände sig lite besviken på hanjs svar och undrade ofrivilligt, om han verkligen alltid talade så där opersonligt generaliserande till alla andra. Hon sade inågot om det och han skr,ajttade.

— Säger d u det också? ... Hemma på Marie-holm klaga de allihop över att jag går där borta på Ängstorpet och lär mig att säga truismer ... Men, som sagt, flertalet...

— Låt oss nu inte tala mera om »flertalet»! sade Kaja, som helst ville tala om sig själv ooh honom. Det sysselsätter dig alltför mycket vad flertalet gör och tänker.

— Naturligtvis — sade han. När man själv tydligen känner att man står till den grad utanför ...

Hon avbröt honom med en blick och ett små-leende. — Gud vet!... sade hon. Han rodnade

— som alltid, när han 'blev uppmärksam på, att han talade för mycket om sig isjälv ooh inbillade sig, att han gjorde sig till narr med sina opåkallade reflexioner.

Kaja såg att hon hade stött honom och blev själv misslynt. Hon reste sig upp med en liten otålig $uck och började åter gå framåt stigen, som förde in d den lilla fumdungen, som tant Kitty gärna kallade för »parken». Han

stod stilla ett ögonblick, medan (han med handen omkring tändstickslågan. iförsökte få eld på sin cigarr — därpå följde han långsamt efter henne.

Solen stod lågt på himlen och kastade Just nu ett skarpt dunkelrött sken in emellan de glesa stammarina, meDlan vitllka den barrbeströdda, mäsitan osynliga stigen slingrade sdg.

— Är det inte isynd om tant Kitty — vände sig åter Kaja emot honom, angelägen att starta ett mera neutralt ämne — att hon så länge har måst ,undvara Marieholm? Senast i går sade lion, att höstarna och vårarna i staden hela livet igenom alltid hade varit en plåga för henne ---

— Å, hon hade väl sina kompensationer — sade Erik lite kyligt och kom strax efteråt ihåg vad hans mor hade berättat honom omden gamla fröken och hennes förhållande till Kajas släkt. Han kunde inte uAhärda tanken, att hon skulle finna hans anmärkning närgången eller cynisk, och sade hastigt med mera värme än ämnet egentligen fordrade:

— Att faster Kitty trivs här är väl inte så underligt, men att du — som har sett så mycket

— att du också riktigt tyckes ha fäst dig vid den här trakten...

— Å, avbröt hon honom, det var ju som att komma hem, när jag kom hit från London för ett par vecikor sedan!

Hon hade vänt sig rakt emot honom och hennes tindrande, mörka ögon tycktes honom nu i kvällsbelysningen äga en ovanligt vacker, alldeles säregen oeh själfull glans. Han gick hastigt de få steg, som ännu skilde dem åt, och sade hjärtligt — med mera dn/nerlighet i rösten än hon förut hört hos honom:

— Det är roligt att höra dig tala på det sättet — inte bara för faster Kitty, utan också för oss andra... Också kommer det att bli alltför outhärdligt tomt efter dig, när du igen ledsnar på oss och reser din väg... De sista orden kommo i lägre ton: det låg liksom en halvt underförstådd fråga i själva tonfallet. Hon rodnade litet.

5 — Mailing, Erik Stjernes idyll.— Å, jag reser inte så snart igen! sade hon glatt. Efter det här sista jobbet, som nog egentligen var mera ansträngande än jag först tyckte — så ämnar jag nu vila ut riktigt ordentligt. Och för resten nänns jag heller inte resa ifrån tant Kitty, som så gärna vill ha mig här och säger, att hon annars är så ensam...

— Och inte ifrån mig heller, som också är iså ensam! sade han halvt skämtsamt, halvt känslofullt menande. Kaja, som inte var alldeles obekant med flirt, kastade en hastig, liksom forskande blick på honom... Ånej — inte nedlät han sig till sådan sport!... — I alla fall inte gent emot henne...

— Dig har jag inte så mycket medlidande med, sade hon hastigt... Jag vet inigen, som har en sådan massia omsorgsfulla, bekymrade och beunjdrajnde anjhöriga som du har... Och dessutom troligen också en hel masisia vänner, som jag inte känner.

— Inte många. De flesta av mina vänner har jag gjort mig av med — eller de ha gjort sig av med mig... Det trodde jag dfu visste. Och för resten måtte du väl veta, att »många vänner» inte på långt när är detsamma som en vän.

— »En vän» — det brukar vara en rysligtansträngande befattning! sade Kaja, som i sitt hjärta varken trodde eller ville tro, att han kunde flirta med henne, men tappert försökte hålla samtalet uppe på den förra nivån. Och om du tillämnar mig den platsen, så... så... Jag tror inte jag duger till att konkurrera med tant Malin, slutade hon med en plötslig in givelse.

— Bu tror, att mor skulle bli svartsjuk? — Han skrattade förstående.

Hon nickade småleende, men såg ihonom inte längre in ii ögonen.

— Tycker du då inte hon är riktigt »rar» — som du brukar säga — emot dig? ... Tonen lät en smula misstänksam.

— Så du pratar!... sade Kaja. Hon är förtjusande vänlig emot mig — liksom ni allihop. Du kan då förstå, att jag bara skämtar.

— Nej — det gör du inte, isade Erik på sitt omutligt rättframma sätt, som ofta verkade en smula förvirrande. Du har naturligtvis genast märkt, hur mycket mor försöker att vara för mig. Men... Ja, hon är ju mellan femtio och sextio år och jag är ännu några år under de trettio... Det gör mycken skillnad bara det, det måste du väl veta. Och så... allting annat ...— Jag tycker din mor är alldeles ovanligt frisinnad — eller smidig — eller »broadminded» rättare ... om det är d e t du menar? sade Kaja.

— Det är hon nog på sitt vis och hade blivit det i ännu Ihögre grad, om hon bara hade fått sköta sig själv. Nu kan hon i de flesita fall aldrig besluta sig för att gå längre än halvvägs.

— Är du nu inte bra orättvis, tror du?

— Nej. Mor är konventionell — på sitt vis. Marieholm och de speciella Marieholmstradi-tionerna ha alltför mycket gått henne i blodet. Hon anar det inte själv — men det tyckes vara oundvikligt. Se bara på min svägerska Disa! Hon var så frisk och egenartad och självständig, innan hon blev gift, men nu... Nu får Lasses hustru inte på något sätt vara olika de andra fruarna i släkten! Utan att hon själv reflekterar över det, stackars barn, så håller hon dagligen på att utbilda sig till en trogen kopia av mor och farmor och farfars farmor ... Lasse ser inte något ont i det — tvärt om, antar jag — men andra människor... Han stannade tvärt, lite förargad på sig själv över att ha dragit sina närmaste in i diskussionen. Det är lyckligt för dem, siom ä r o <det, sade ham i enannan ton — men alla äro naturligtvis inte födda till parhästar.

— Sådana människor — sade Kaja, i det de vände om och började gå i riktning mot Kvarn-gården — mera självständigt anlagda människor menar jag — göra nog också klokast i att leva sitt liv på egen hand... Eller tror du inte också det?

— Du är mycket hård: celibat eller andlig ofrihet! Det är alltså det du dömer de »självständiga» människorna till...

— Nej, avbröt ihon honom, i det ihon ivrigt sökte förklara siin mening: Det kan ju finnas så mycken verk 1 i g, allt överväldigande sympati emellan kontrahenterna, aitt den enes beroende av den andre inte märks något vidare. Dn har jiu sett på dina föräldrar, Erik... Tant Kitty säger alltid, att ett lyckligare och mera harmoniskt äktenskap kunde man knappt tänka sig.

— De voro också bägge ganska exceptionella människor, sade Erik med värme, mycket kategoriskt, och höllo gränslöst mycket av varandra.

— Det är väl också — när allt kommer till stycket — egentligen bara det, det kommer an på!

— Naturligtvis. Men bör det kunna uteslutamöjligheten till fri utveckling för den ena av parterna?

— I regeln gör det det nog, sade hon dröjande. Men du säger ju själv, att dina föräldrar ...

— Om jag skall vara ärlig, så tror jag nog, att mor alltid hade mest att säga där hemma. Men hon skulle bli alldeles förfärligt förvånad och ledsen, om hon trodde, att någon kunde tro det!

Kaja sknaittade. — Jag har ju inite så mycken erfarenhet av världen — jo, det har jag nog, fastän inte av den världen, sade hon — men nog tror jag, att det alltid helst bör vara på det sättet i ett hem: en kvinna, som har högsta makten men inte själv kan begripa det eller ens riktigt finna sig i det.

— Jag kunde inte finna mig i det, sade Erik på isitt mesit prononcerade själ vhär skarsätt. Kunde jag inte stå över min hustru — och det pretenderar jag inte! — så ville jag i alla fall stå bredvid henne.

— Å — tyckte Kaja skeptiskt, lite retsamt självsvåldigt: Gud vet, om du inte ändå helst ville stå ett litet, litet trappsteg över henne.

— Inte på villkor! Gifter jag mig någon gång, så skaill i alla fall min hustmi vara fullkomligt jämbördig med mig.
— Bara hon då inte blir bra svår att finna, sade Kaja småleende. Men då hon i detsamma mötte hans ögon, blev hon lite röd. Han smålog ooh sade, att det var en vacker komplimang hon hade sagt honom... Det skulle han komma ihåg att tänka på, när han nästa gång kändie sig missmodig och osäker på sig själv. — För det kan ju

ändå hända ibland — sade han med en liten glimt av självironi.

— Mycket sällan — eller hur? Hennes ögon mötte leemde hans.

— Å, det skall du linte säga... Uttrycket i hans blick förändrades åter. De flesta andra må tro om mig, vad de vilja — det är mig fullständigt likgiltigt! — men sannerligen, om du får lov att gå och ta mig för en uppblåst och egenkär fantast, som går här och experimenterar med mg sjiälv och mad livet...Om aftonen följde Erik modern hem till Marieholm, där lian som vanliigt stannade kvar över söndagen. Först bortåt kvällen nästa dag kom han åter hem till Ängstorpet — vandrande hela vägen till fots, som hasn för det mesta brukade. Han hoppade över stengärdesgården och gick tvärs över ängen ooh hagen upp till den lilla rödmålade huvudbyggnaden. När han kom in i dten trånga, bondaiktigt anlagda trädgården, som ännu var nästan oförändnad sedan den förre arrendatorns tid, såg han en honom okänd person ligga ooh rensa bort o,gräset i kanten av den stora rabatten med ringblommor, vilken var Sisslas stolthet. När den främmande hörde hans isiteg på (gången, lyfte hon upp huvudet och tittade upp.

Det var en septemberkväll i solnedgången, och det starka återskenet över de tättstående gul-röda blommorna var några ögonblick så bländande, att han bara såg silhueitten av den nya»lukerskan». Men nu <sjönk solen i detsamma bakom ljungbackarna i väster och han blev fullkomligt övertyglad, att det anisiktert hade han aldrig sett här i trakten förut... Det var någon, som omöjligen kunde höra hemma här...

Hon var barhuvad och mycket blek med ett fint, smalt ansikte — lite långlagt och ändå barnsligt hulligt. Hon hade rödbruna ögon — tyckte han — med nästan likadant rödbrunt hår struket tillbaka från pannan och endast löst hopbundet i nacken med, ett svart sammetsband. Hon hade uppkavlade ärmar och en ljusblå, höghalsad bomullsblus, som tydligen var alltför stor till henne och som han förut tyckte sig ha sett på Sissla. När hon reste sig upp, var hon spenslig och långbent med smal hals och ovanligt sluttande skuldror. Han gav akt på det, därför att hon bara böjde på huvudet för honom — förläget och rätt knapphändigt — utan att tänka på att niga, som en liten lukerska härifrån trakten annars säkerligen iskulle ha gjort.

— Jag är Vera... Vera Ross, sade hon lågt, mycket förvirrad — som svar på hans frågande blick och litet tveksamma hälsning.

Det var inte mycket upplysande, och eftersom hon alldeles tydligt visste vem han var, fann han inte strax något att svara henne. Först efteråt, när han hade gått förbi henne och fort-satte vägen fram till huset, gick det upp för honom, att hon möjligen kunde vara systerdottern från Amerika, som Sissla för länge sedan bett honom få bjuda till sig och nu var dag gick och väntade på... Men — nej, inte kunde hon vara släkt med Sissla!... Det var alltför otroligt ...

Han hade kommit bakvägen förbi hönsgården och gick in genom köket, där hushållerskan just gick och stökade med kvällsvarden. Hon var ovanligt mjuk i ryggen, beskäftig och lite generad — full av ursäkter och förklaringar, nästan liksom lite ängslig för dien unge husbonden.

— Jo — Vera hade alltså kommit ii förrgår, precis samma dag som baronen gav sig av till Kvarngården. Alldeles o väntandes... fastän hon, sade hon, hade skrivit brev ifrån Köpenhamn, att hon skulle komma på lördagen. Men inte var det någon reda med någonting mx för tiden — heller inte med posten ... Hon hade sina pengar med sig, som hon hade ärvt efter modern — över tvåhundra dollars, minsann ... för de hade ju nu sålt möblerna och vad de annars hade där inne... Dem hade hon haft inne på bröstet och så sin lilla resväska i handen, när hon kom... En sådan överraskning! — Sissla hade ju inte sett henne, sedan hon var ett litet,litet pyre, bara ett par månader gammal. Men hon hade också en stor koffert med sig — de hade bara dnte torts låta pågarna hämta den, förrän hon hade talait riktigt med baron Erik...

— Naturligtvis skicka vi efter den med det-isamma, sade Ihan. Han kom att tänka på den blå blusen, som han hade känt igen där ute.

— Hon var så fin, när hon fcom in genom gninden med läderväskan i banden och den där smala sidenparaplyen, som baron kan se stå ute i förstugan... Sissla hade nu återvunnit hela sin vanliga säkerhet och ville gärna tala om

systerdottern, som hon redan tycktes vara mycket stolt över. Men det värsta är nog

— det säger hon åtminstone — att alla hennes kläder, de äro sådana som de har i de varma länderna, ooh i boden där uppe i Ringarp, där ha de nu för tiden inte så mycket som en meter cheviot eller riktigt bra ylletyg, så hur det ska gå till vintern, det begriper jag inte...

— Det går nog, sade Erik — hon får väl resa in till staden. Han ville hellre höra talas om flickan själv än om hennes vinterkläder.

— Ja, man får ju vara glad för att hon har pengarna :i behåll och att inte skeppet blev torpederat, sade Sissla fromt med tonvikt på det sista långa ordet.— Hon måtte ha haft en spännande resa — sade Erik intresserad. Var kommer hon ifrån?

— Jag menar: var bodde hon i Amerika.

— Ända ute i Kalifornien, sade Sissla — riktigt stolt över avståndet. Vi har isökt upp det i Emils kartbok — pågarna visste strax, var det låg... Det är en farlig väg bara till New York, där klockarens Ellen tjänade i sju, åtta år... Ja, det minns baronen väl.

— Hon talar ju svenska? — Erik brydde sig inte så mycket om att höra om klockarens Ellen.

— Ja men gör hon så — fastän det låter lite underligt... Men när hon kom upp på gården, så frågade ihon strax så grant efter fröken Andersson och kallade mig för mo&ter. Sedan min bror dog för två år sedan, så har hon ju inte någon annan än mig ajtt hålla sig till... För hennes far® släktingar!... Sissla sade inte mera.

— Men kan hon inte isätta sig i förbindelse med dem? — Han brukade inte annars ha så mycket tålamod med Sissla, när hon var i sitt praitsamma humör, men i kväll hörde han glad-ligen på allt, vad hon isade, och satte sig till och med ner på köksbordet med mössan bredvid sig och den ena dammiga foten på det nyskftrade golvet.

— 0 — sade Sissla och tittade med enmycket sägande blick upp från fatet med de kalla potatisar, hon höll på att skala till kvällsmaten. Di! De ha väl aldrig velat höra talas om den stackars tösen och knappt om stackars Mari heller, hennes mor... Hon var ju småskollärarinna i Lund, min syster, när hon blev bekant med honom — Veras far, menar jag, som var en gammal student 'där inne... »överliggare», di kallar det... Han hade nog också levat mycket om — rösten sjönk ovillkorligen — har jag hört dem säga, men mot Mari var han i alla fall reell . fastän släktingarna allihop ratte sig emot, att han gifte sig med henne. De gjorde ett förfärligt allo, och gamla lagmanskan, hans mor — hon kom själv ner lifrån Blekinge och ville ge Mari pengar, om hon bara ville resa ensam till Amerika. Men det ville Mari inte. Hon ville inte höra talas om det... hon var ju en hygglig och anständig tös, innan hon kände honom... Och så gifte de sig och reste till Amerika med glytten — lyckligtvis så fick de då aldrig mer än densamma! — och släktingarna hörde de aldrig ifrån. Och det kommer inte Vera till heller, fastän — här sänkte hon rösten till en mystiskt bitter viskning — de kanske äro på närmare håll än en tror...

Erik såg frågande på henne —okonstlat in-tresserad. — Boas?... sade Ihjain. Det gick ett ljus upp för honom: Men det heter ju. den nye prästen i Ringarp också?

Sissla nickade bara -betydelsefullt, utan att säga något.

— Han är Veras farbror, sade 'hon en stund efteråt i en låg viskning.

— Vet ihan det? frågaide Erik hastigt och kände plötsligt en djup ovilja över att på sätt och vis vara inblandad i den här invecklade och lite otrevliga familj ehistorien. Sissla borde verkligen på förhand ha sagt honom, hur det egentligen hängde ihop med systerdottern, innan hon utan vidare inkvarterade henne hois honom här på Äng&torpet...

— Nej, nej då — inte vet han något om att flickan är kommen ifrån Amerika... visst inte... Men han vet, att jag är Maris syster, tilläde hon strax efteråt med ett egendomligt uttryck av blandad självkänsla och djup skadefröjd. Och snart får han väl också veta vem Vera är, tänker jag... För jag tycker inte, att hon behöver kasta bort sin fars

ärliga namn, därför att hon nu kommer till att bo i samma församling som hans släktingar... Frun hon blir inte god att 'tas med, men kyrkoherden vet ju lika väl isom jag, att de blevo vigda på pastorsexpeditionen i Lund — och det innan Veraföddes. En hel månad innan, till på köpet...

Så ingen ikan komma och kalla henne för ett »oäkta barn» — det kan ingen... Det var den fjortonde maj 1897 — jag glömmer aldrig den dagen — och prästen kan själv finna det i kyrkboken där inne i Lujnd, om han vill göra sig besvär med det.

— Tjuguett år alltså — sade Erik tankspritt ... Man skulle nästan tro, att hon vore yngre.

— Nej, hon blev tjuguett ii juni i år — dest stämmer precis. Och hon är lik isin far på ögonen... Prästen har själv likadana bruna ögon — och många gånger i kyrkan har jag suttit och tänkt på det, sedan han kom hit till Ringarp. Men hans brors — de voro ändå mycket grannare...

Erik drog lite på munnen — han tänkte på med vilken andakt den hederliga Sissla med de tankarna i huvudet kunde ha suttit och hört kyrkoherden Ross' »väckande» predikningar. Efter de många årens stillsamma undergivenhet och försiktiga itystnad fick hon nu äntligen luft för sitt länge hopsparade agg mot systerns förförare och hans fina »släktingar.

Men nu, då 'hon äntligen en gång fått tala ut om allt detta, som under sista tiden i så hög grad legat henne om hjärtat, ända sedan hon,-i våras utbad sig husbondens tillåtelse att få den föräldralösa systerdottern till sig — nu kände hon sig mycket lugnare och återvände med sin vanliga sävlighet till husets närmast föreliggande angelägenheter. Hon iströk kniven mot tallriken med potatisskalen och sade på sitt mest bildade sätt:

— Ja, baronen liar ju redan givit lov till det och har väl inte något emot att Vera stannar här några veckor — åtminstone tills hon hinner skaffa sig någon plats här i närheten. Hon är visst inte utan kunskaper, och is ä 11 och sådant, det har hon ju också... Där inne i Amerika, d'är gick hon ju mycket i skolan och var lika god som en annan. — För där är det ju inte någon skillnad på folk och folk... Och hennes far var ju talltid en studerad herre och min syster hade ett mycket vackert betyg ifrån seminariet, så nog Ihar hon haft ett bildat hem, di kallar det...

— Vad var hennes far? frågade Erik nyfiket. Där ute i Kalifornien, menar jag...

— Ja — sade Sissla dröjande — riktigt stadig av sig, det var han ju aldrig, det kunde ingen säga om Gustav Ross, så jag tror knappt han hade någon riktigt fast sysselsättning där inne heller... Men Mari hon var alltid så duktig till att sy, och mycket om sig var hon ocksåoch ordentlig, och efter allt vad jag kan förstå på Vera, så hade de deit mycket bra. De hade ett eget litet hus med en stor trädgård och torkade frukt — aprikoser och sådant fint — och sålde till uppköpare... I synnerhet sedan Koss dog, hade de det riktigt bra. Det var samma år, som kriget började...

— Sysselsatte han sig något vidare med henne? — hennes far? frågade åter Erik. Läste han med henne, eller iså? ...

— Ja då, sade Sissla. Det säger hon själv, att han gjorde. Och han ville alltid, att hon skulle prata svenska, så länge han levde — fastän jag tycker det låter besynnerligt, när hon talar... Men man förstår henne ju i alla fall... — Vill baron, att det skall lagas salat till kalvköttet eller skall jag siteka potatisen?

— Precis som Sissla vill... Han reste sig äntligen upp. Var bor fröken Eoss? frågade han...

— Inne hos mig... De här nätterna har hon legat inne hos mig i min kammare på den gamla soffan... Och inte behöver hon ha någoit särskilt rum, det har jag redan också sagt henne. Hon viill visst inte göra något besvär...

Han avbröt henne med en hastig rörelse av handen och sade i sin myndigaste husbondeton:

6. — Mailing, Erik Stjernes idyll.— I alla fall tycker jag att Sissla skulle göra i ordning det lilla mmmet till vänster om trappan, där strykbrädan står och allt det andra skräpet... Det kan komma upp på löftet. Om jag minns rätt, så blev där ju tapetserat och målat på samma gång som i alla de andra rummen i huset, och några möbler kunna vi väl alltid skaffa ihop — åtminsitone en ordentlig säng.

— Joo då — sade Sissla lite betänksamt. Men någon kommod ha vi inte. En av pågarna kan kanske hjälpa mig att göra i ordning en trälåda med ett stycke vaxduk — det har jag hemma och ute i huggehuset finns ett par stora lådor... På det viset hade vi det på Mjunke-boda uppe i fröken Charlottes rum, när den gamla lavoaren gick iltu...

Erik överlät åt henne själv att i detalj ordna möbleringen i det improviserade gästrummet. En sekund ångrade han emellertid, att han i våras så tvärt avslaigit anbudet av några möbler från Marieholm, som hans bror hade erbjudit honom. Ty hur det var, generade deit honom, att den unga flickau — som så länge hon stannade under hans tak i alla fall var hans gäst

— inte skulle ha det bekvämt och trevligt nog. Men att hon skulle ligga inne i Sisslas instängda kammare bredvid köket, kunde det naturligtvis inte längre vara fråga om. — Gör det så braSissla kan för -henne — sade han generöst, i det han gick in till sig — och tag den ena ,av mina korgstolar och sätt dit in ...

— Bevare oss väl! — tyckte Sissla. Hon kan väl vara nöjd med ett par av de giula trästolarna inne ii salen... Det är ett helt. dussin och vi använda ju aldrig mera än hälften.

Erik kom att tänka på den förestående afton-varden ooh på »pågarna». Till och med, när han var ensam, irriterade det honom ofta att alltid ha dem inne under måltiderna, fastän han ogärna ville erkänna det ens för sig själv. Hade han nu en gång beslutat sig för att leva som simpel lantbrukare, så skulle han sannerligen inte låta sina gammaldags fina förnimmelser få någon makt över sig.

— Kom ihåg, att Sissla dukar tiill fröken Ross bredvid mig — sade han i bestämd ton. Det går inte an att låta henne sitta bredvid de där drängpojkarna...

— Å — mumlade Sissla, halvt smickrad på systerdotterns vägnar, fastän hon redan började frukta för att se henne intaga en undantagsställning i huset. I isjälva verket tyckte ihon förståts, att det var alldeles orimligt, att hon själv eller någon av de andra tjänarna sutto till bords ihop med »ibaronen», men det förargade henne, att hon och pågarna plötsligt skulle anses såmycket simplare än iden nykomna flickan. — Sedan bara Fritjof och Emil ha lärt si g att tvätta sig om händerna och ismygga sig — sade hon trumpet — så äro ide väl goda nog att äta ihop med Vena... Och där inne i Amerika — det har jag då både hört och läst många gånger — där är ju den ene lika giod som den andre,

— Här också! sade Erik principfast, lite kort om huvudet. Han öppnade dörren och vände sig ännu en gång om:

— Jag går bana in och gör mig lite A ordning... Det har blivit sent i kväll, »sade han en smula missnöjd. Han stod med klockan i handen.De två första dagarna såg Erik nästan aldrig Vera utom precis vid måltiderna, då hon mest satt och teg — fin och främmande i sina prydliga ljusa Kaliforniaklänningar, vilkas näpna luftighet, nu då vintern snart stundade till, uppväckte sådan berättigad ängslan hos den gammaldags solida mostern, som för egen diel mest uppträdde i mörk verkenskjol och rutig hemvävd bomullsblus. Men själva »pågarna»

— Emil ooh Fritjof — som ännu, när ingen såg dat, helst tvättade sig vid »posten» — till och med de började nu ovillkorligen göra mera affär av den obligata reningsproceduren, och det hände aldrig mera, att baron Erik satte sig till bords i skjortärmarna, som han förut gjort nästan hela sommaren. Den vitklädda utländska flickan hade plötsligen genom sin blotta närvaro givit det rigoröst demokratiska Ängstorpet en annan och mera förfinad prägel. Middagsbordet och i synnerhet kvällsbordethade blivit mera festligt — inte blott genom ringblommorna mitt på den vita duken — men det hade också blivit långt tystare. Förut brukade jiu Erik, som aldrig hade något emot att uttala sina åsikter och »mycket hellre borde ha blivit folkhögskoleföresitåndare» — som hans syskon sade — samvetsgrant använda måltidstimmarna till lärorika samtal med de hungriga pågarna och Sisslia, som gick ut och in med faten och, när hon förlorade tråden, försvarade sig med att hon för sin del aJldrig hade varit något ljus ii skolan. Mm n u ville det aldrig riktigt gå för siig att hålla målron vid makt — husbonden tyckte själv, att det var pedantiiskt att sitta där och hålla omotiverade föredrag om elektricitet och radium och den politiska situationen i Europa, medan den unga flickan bredvid honom med nedslagna ögon åt sin filbunke och troligen inte kunde följa med hälften av vad de talade om.

Ty något av hennes ovanliga tystlåtenhet, som för resten på ett eller annat sätt överensstämde med hennes

utseende och gav henne en alldeles särskild prägel, berodde nog på hennes ovana vid svenska språket — i alla fall som det talades här i Göinge härad. Modern hade i det främmande landet hastigt lärt sig att hjälpa sig med ett slags blandspråk, och i skolan hade flic-kan sodan sin spädaste barndom inte lärt annat än engelska. I den lilla byn i södra Kalifornien, där de alltid hade bott, fanns det få eller inga skandiinaviska settlers, ooh sedan fadern för tre, fyra år sedan gick bort, hade säkert ingen befattat »sig med att systematiskt öva henne i modersmålet. När Erik hörde detta — det kröp jrn så småningom fram efter åtskilliga diskret intresserade förfrågningar — ville han förfärligt gärna tala engelska med henne, vilket han själv talade rätt flytande, men under måltiderna kunde det förstås inte gärna låta sig göra: det isolerade dem för mycket gent emot de andra, och emellan måltiderna var det ännu mera omöjligt, eftersom han aldrig såg henne då, och desisiutom alltid hade sitt eget arbete att tänka på.

Men en dag fann han en spansk tidning utbredd på ett av köksborden — han hade mer och mer lagt sig tilll med detn vanan att gå in bakvägen, när han kom från åkern. Var ikom den ifrån?... Vera satt borta vid fönstret och rensade lingon med ett av Sisslas sitora mörka bomullsförkläden framför sig och i den där lånade blå blusen, i vilken han sett henne allra första gången de träffades i trädgården. Vid hans ivriga fråga angående tidningen tittade hon upp från lerskålen i knät och isade blygt, attden nog legat omkring några av hennes saker i kofferten. ... Om hon kunde spanska? — Ja, tala och läsa det till husbehov, det kunde hon nog, ty deras närmaste granne, faderns kompanjon om fruktfarmen, hade varit en karl från Mexiko... Hon hade lärt sig det, när hon var helt liten och brukade leka med de spanska barnen, och sedan hade pappa, som alltid var så intresserad av främmande språk, varit mycket mån om aitt skaffa henne lexikon och läseböcker ...

— Då hade hon kanske till på köpet riktigt studerat språket? Han blev mer och mer aktningsfullt intresserad.

— O, nej — visst inte. Det kunde det rakt inte kallas... Men hon kunde förstås läsa det och — som sagt — ockiså göra sig fullkomligt förstådd... Pappa hade alltid sagt, att det vore så nyttigt att kunna lite ispansfea... Man kunde till exempel kanske få plats på ett kontor, som hade affärer på Sydamerika...

— Det tror jag! sade Erik livligt. Och så är det så vackert... Jag har en gång, när jag var i Frankrike, varit i San Sebastian i tre dagar — det är det enda jag har sett av Spanien, men jag förälskade mig i språket.

Hon fortfor med nedslagna ögon att rensa bären, medan de praitade med varandra — sam-talet fördes nu mestadels på engelska. Ocli plötsligen föreföll det Erik så overkligt, så alldeles ofattligt — ja nästan rent av underbart, att d e 11 a hände på Ängstorpet — här i hans eget kök med Sisslas rödrandiga gardiner för fönstren och de taggiga pappersfestonerna längs alla hyllorna. Så alldeles sagolikt nästan, att den där lilla fina flickan, som hade vuxit upp på en fruktfarm vid Stilla havet och kunde tala spanska — att hon nu satt här och rensade sina lingon, som hon troligen själv gått och plockat i skogarna på Marieholm...

Hon teg alltjämt, och lite förvirrad och tvekande fortsatte han att tala om sina språkstudier —det fanns ju inte något annat han för ögonblicket kunde tala om.

— Med hjälp av latin och andra romanska språk är jag nog i stånd att läsa lite spanska, jag också, men uttalet ihar jag inte den ringaste övning i — jag förstår mig till exempel inte alls på gutturalljuden... Tror fröken inte, att ni vid tillfälle kunde hjälpa mig lite till rätta med det?

För första gången såg hon rakt upp på honom — plötsligt upplivad — liksom tacksam nästan... — O, så gärna! sade hon. Och strax efteråt, mera dämpat på sitt vanliga stillsamma sätt:— Om ja g på något sätt kan vara till nytta, så...

Sissla kom in från köksträdgården med en gammal sitsschalett framdragen över ögonen. Hon tog den av siig och kastade en hastig, skyggt misstänksam blick på sin husbonde, som han emellertid rakt inte märkte. Det var inte första gången mostern hade funnit honom i prat med Vera, och det stod för henne genast klart, att detta var något som för framtiden borde förhindras så mycket som möjligt. När hon efter systerns frånfälle skrev till hennes dotter att komma till Ängstorpet, hade hon inte gjort sig någon bestämd föreställning om iatt flickan egentligen tillhöride en annan klass och hade fått en helt annan uppfostran än de vanliga Ringarpstöserna i hennes egen umgängeskrets. Hon hade högst tänkt sig någonting i likhet med klockarens Ellem, som varit i New York.

Erik stod ännu bakom Veras stol. Han vek långsamt ihop den spanska tidningen — mest ii distraktion — och stoppade ner den i rockfickan, i det han gick ut ur köket. Sissla frågade strax:

— Vad ville baronen dig här ute?

— Han stod och tittade på en utländsk tidning på köksbordet, svarade flickan likgiltigt. En av mina... Hon var inte meddelsam.

Samma kväll efter dagsarbetet, när hon sattpå förstubron, kom Erik rut ifrån sitt arbetsrum med Nyrops spanska grammatika och övningar, vilka han en gång köpt sig i Köpenhamn. Strax han såg henne på den gulmålade bänken — fotterna korslagda på murstensgolvet och händerna i knät — slog det honom, att han aldrig förut hade sett någon flicka, som med sådan värdighet och naturlighet förstod att vara alldeles sysslolös. Aldrig satt hon ooh rullade på en näsduk eller plockade itu blommor och blad, som andra fruntimmer så gärna bruka göra, när de inte precis ha ett arbete i händerna. Hon var stilla, kanske Ute lat av sig — det lät Sissla i alla fall inte så sällan påskina.

— Här har jag mina spanska nybörjareböcker — sade han rättframt, med ett litet småleende. Nu får fröken vara snäll och försöka lära mig att säga »x» och »j» och »n» ...

Hon var genast beredd och flyttade sig lite på bänken, så att han fick plats bredvid henne. Att hajn ville att hon skulle hjälpa honom, tog hon mycket allvarsamt utan något försök att skämta bort saken eller förringa sin egen kompetens. Han var mycket ivrig och satt med ögonen i boken och rosslade fram ljuden nere vid tungroten så gott han kunde — men hon skakade på huvudet.

— Det låter inte alls så, när de tala det— sade hon... Man skall nog också helst ha lärt sig det, när man är liten...

— Det blir nog bättre sedan, sade han sang-viniskt. Här är ett häfte av Calderon... Läs en bit för mig, är fröken snäll, så jag riktigt får höra, hur det ska låta—

Som vanligt gjorde hon inte ringaste svårigheter. Hon läste utan minsta pretention på föredrag tämligen uttryckslöst, men rösten var i sig själv så mjuk och vacker, att alla de granna orden — om än inte precis meningen — kommo till sin fulla rätt. Han lutade sig lite fram och följde raderna med ögonen över hennes axel.--
— Lite mera! sade han ivrigt —

uppmuntrande och bedjande, när hon sköt boken ifrån sig och ville resa sig upp. —

Solen sjönk mer och mer bakom ljungbackarna, vars långsluttande mörka våglinjer skarpt tecknade sig mot himlens klara rosa och oramge. Hon lyfte halvt ögonen ifrån boken, som hon ånyo bläddrade i, och vände sig emot solnedgången. Och det var något i hennes ansiktsuttryck, som plötsligt fick Erik att säga:

— Har ni aldrig hemlängtan? ...

— Jo, sade hon enkelt. Hon lade definitivt ihop boken, utan att svara på hanis uppmaning för ett ögonblick sedan, och reste sig upp. Det föll honom inte in att försöka kvarhålla henne.Men efter kvällsmaten gick han timvis och drev ute på vägen i idet vackra vädret och kunde omöjligen förmå sig att gå in och lägga sig. Det blev kyligt och dimman steg upp över ån och ängarna. Det var så tyst, att inte ett ljud hördes cutom då och då ett råmande borta från björkhagen — det var en njutning bara att vara ute och vara ensam, ett välbehag, en obeskrivlig inre tillfredsställelse, som han inte kände behov av att dela med någon. Han tänkte på Vera — men inte sammanhängande och aldrig länge åt gången. Han tänkte också på Kaja — på sin vänskap för henne och det nya förtroliga och lovande umgänget med Kvarngården ... Och plötsligt föreföll det honom, som om verkligen allting här på Ängstorpet, här ii hans egen lilla vrå av världen, inte var långt ifrån att utveckla sig precis på det sättet, som han ursprungligen hade drömt sig: att här skulle kunna skapas ett hem för andliga intressen, parade med flitigt kroppsarbete och överlägsen lugn förnöjsamhet angående allt, som rörde livets materiella så kallade »goda». Ett sådant hem, som bildade människor genom att frivilligt renoncera en hel del onyttiga fördomar och ännu onyttigare bekvämligheter med ringa medel och någorlunda förnuftligt planlagd arbetsamhet borde kunna skaffa sig nästanöverallt här hemma i Skandinavien, innan nöden eller äventyrslusten tvang dem att i främmande

världsdelar söka en ny existens iunder mindre komplicerade och mindre pretentiösa livsformer än de här voro vana vid. Naturligtvis kunde det låta sig göra — det hade han ju alltid sagt! — precis lika bra i Sveriges och Norges obygder som i Dakota eller i Australien ...

Vera hade förstås för länge sedan gått och lagt sig men hade mot vanan inte fallit i sömn ännu. Hon låg i den lite skrangliga järnsängen inne i sitt nya rum, som ännu inte fått riktiga rullgardiner för fönstret, och såg på, hurtu det allt klarare och klarare septembermånskenet föll i en bred strimma över den ljiusa yllefilten på hennes säng och småningom långsamt flyttade sig upp till överlakanet och de sammanknäppta händerna, som vilade på det... Hon hade mu varit här en hel vecka, låg hon och tänkte på... I morgon var det åter söndag och då måste hon ha en ren, vit klänning... Moster hade sagt, att det fanns bådie kyrka och missionshus borta i Eingarp — hon undrade på, var folk mest /brukade gå... Moster sade, att ihennes husbonde linte alls brukade gå i kyrkan ... Han hade tyckt, iatt hon läste bra spanska ... Moster hade talat om en kontorsplats iVdtaby i eftermiddag och att de sfeulle närmare höra sig för i morgon... Den, som ändå kunde spela orgel som Ger ty Simmons hade gjort i kyrkan där hemma!... Hon undrade om det var nödvändigt att vara hemma i »typewriting» för att få en bra plats här i Sverige. Tänk, när det blev vinter med is och snö, som föräldrarna så ofta brukade tala om... Nej, hon kunde inte gå med så grova strumpor som moster hade

— det vore då alldeles omöjligt att vänja sig vid... Så ettersura de bären hade varit, som hon renisiade i eftermiddag!... Men moster sade, att på Marieholm, där hade de riktiga druvor inne i ett drivhus och persikor och aprikoser också... Hon undrade, hur det annars var där borta hos herr Stjernes mor och syskon och om de skulle bli dlitbjudna någon gång... Kanske de allesammans voro i kyrkan i morgon ... Där kiunde hon alltid ha den vita hatten. Ännu vore det inte alltför sent på året... Hon lyfte upp bägge händerna och höll dem framför siig i månskenet: de hade blivit så fina och vita under den långa sjöresan, men nu började de minsann se lika grova och skrovliga ut som hemma, där hon hade så mycket med frukten att göra...

Sömnen började tynga henne mer och mer och hon skyndade sig att läsa igenom de vanligaaftonbönerna, som hon aldrig försummade... Någon gick på grusgången utanför hennes halvöppna fönster — hon avbröt sig, blev mera vaken och låg och lyissnade efter de välkända stegen, som mer och mer avlägsnade sig. Plötsligt kom hon ihåg, att hon hade en tub »Gly-miel» i sin resväska, och så sömnig hon var steg hon upp och fick fatt i den ooh gned in de skrovliga, solibrända händerna Ii den mjuka, välluktande vätskan.VIII.

Den söndagen kom inte Erik sig för att gå till Marieholm, som han annars brukade. Han hade fått ett paket böcker från Lund och däribland en, som särskilt intresserade honom. Vid halv tiotiden såg han genom fönstret Sissla i den blå »dräkten» med koftan uppknäppt över blusen och blommor i hatten segla åstad över gården och strax efter Vera småspringande upphinna henne vid grinden. Vid frukosten hade han hört idem be Emil låna Vera sin psalmbok och visste förstås, att ide ämnade sig till kyrkan. Det hade irriterat honom att höra — tänk vilket oerhört uppseende Sisslas följe-slagerska skulle viäcka i församlingen! Och prästen?... Skulle han kanske genast finna på att ifråga efter henne?... Men mostern hade naturligtvis mycket bråttom att strax visa fram henne för vänner och ibekanta och hade också givit sin husbonde en vink om, att hon och Vera på eftermiddagen ämnade dricka kaffe i

7 •— Mailing, Erik Stiernes idyll.klockargården. Klockarens visste om en »plats», som möjligen kunde passa flickan — hade bon på sitt omständliga sätt låtit förstå, och det kunde ju hända att Vera hade den turen att få den, om hon i tid »hölle sig framme»... Erik hade kort svarat, att han åt middag här hemma i dag, hade rakt inte tid att gå till Marieholm — åtminstone inte förrän på eftermiddagen. Det hade Sissla inte tagit riktigt väl upp, hon hade varit sötsnr och onådig, i det hon lite kränkt hade låtit honom märka, att söndagen alltid brukade vara hennes fridag, och när pågarna bara passade kreaturen ooh mjölkade korna, hade de resten av dagen också lov att göra vad de ville. Första delen av söndagen brukade därför Ängstorpet ligga alldeles utdött, medan Vips, Eriks gamla skotska setter, lättjefullt sträckte ut sina framben på förstutrappan och låg och gäspade och fångade flugor i solskenet.

»Missionshuset» hade aldrig kommit i fråga

— SiissLa var minsann inte frikyrklig, och klockarens, som hon till på köpet räknade lite släkt med, voro hennes bästa vänner. Dessutom Jiade hon också — som Erik mycket riktigt gissat

— en bestämd avsikt med att så fort som möjligt exponera systerdottern i kyrkan. Hela socknen kunde gärna strax få försäkra sig om,att hon vore en hygglig och gudfruktig tös, inte någon vanlig slampa — vacker och fint klädd också. Och att prästens och de andra herr-skaperna i trakten också gåve akt på henne, skadade heller inte____Sissla var allt annat än enfaldig, och Eriks påfallande uppmärksamhet mot »fröken Ross» hade redan gjort henne lite betänksam. Visst var han en hygglig karl — det var han visst och sant, det vore synd att säga annat — och något slams med flickor hade hittills inte förekommit — åtminstone inte på h e n-n e s tid och inte det hon visste av. Men en ung karl var han ju i alla fall, odh klockaren brukade ofta säga, att de där fiina herrarna nu för tiden, som skrevo i tidningarna och bråkade med »folket» och »upplysningen» och sådant och hade så många idéer för sig, de hade heller inga principer, när det gällde fruntimmer. Och så pass med på noterna var då också Sissla, att hon hade hört talas om både »fri kärlek» och »samvetsäktenskap» och allt vad det nu kallades

— klockaren hade riktiga tryckta böcker om det och hade visat henne vad det stod i dem. Hade Vera nu sett ut som »en annan en», så hade mostern kanske aldrig tänkt så mycket på det, men det gjorde hon inte: hon liknade alltför mycket sin fars släkt, och vad kläderna angick, så var hon precis lika fin som de allra finastei hela socknen. »Där inne» i Kalifornien brukades det nog alltid på det viset, och tyget kostade ju inte mycket, när man själv sydde det... Sissla hade ett horn i sidan till allt vad Rossar hette och kunde aldrig förlåta dem deras hållning gent emot system, men om prästen, som inte själv hade några barn, nu ville erkänna och taga sig an sin brorsdotter — så i Guds namn... Hon skulle i alla fall inte lägga sig emot det.

Allt detta gick nu moster Sissla och funderade på — bekymrad och ändå triumferande medveten om, vilken trumf hon hade på hand. Den unga flickan trippade tyst bredvid henne på sina små vita, högklackade skor ooh med Emils konfirmationspsalmbok i hatnden.

Vid middagen, som var av enklaste slag

— Sissla hade ju »inte kunnat ana», att baronen ämnade äta hemma — frågade Erik artigt, om fröken Ross hade riktigt förstått predikan... Jo då — jo... I början hade hon ju nog haft lite svårt att följa med, men sedan så...

Hon talade inte om, att hon hade känt en riktig chock, när hon fick se prästen på predikstolen: så precis lik hennes far som hon mindes honom från de sista åren. Samma starkt grå-sprängda hår, samma vackra panna och bruna ögon, lång och smal och magerlagd liksom han.En stund efter middagen beslöt sig äntligen Erik för att gå bort till Kvarngården — Marieholm var det redan alltför isent att tänka på. Han ansåg sig inte ha råd att hålla ridhäst, och ivrig fotgängare som han var föredrog han i regeln att gå framför att använda cykeln. Det var en tillfredsställelse för Sisisla att se honom försvinna genom grinden, och det försonade henne delvis med missräkningen att Vera inte ville följa med henne till klockargården. Hon hade huvudvärk, sade hon, och ville helst slippa att träffa flera främmande människor i dag... Jo, hon skulle nog koka sig lite mjölk (te på lingon- och smultron blad kunde hon inte försona sig med) och komma ihåg att stänga för hönsen... För resten kom Fritjof väl hem i kvällningen, när det skulle mjölkas...

När Sissla hade gått, roade Vera sig med att nubba upp en mängd kolorerade planscher i sitt mm — hon hade funnit dem bland en del kasserade jultidningar ute i en garderob och frågat, om hon finge lov att ta dem. Hon kallade dem »posters», och det skänkte henne stor trevnad och tillfredsställelse att arrangera dem på sina väggar — om de ägde konstnärligt värde eller inte, ägnade hon aldrig en tanke. En flicka i ljusgrön klänning, som satt i enslänggunga, medan en ung man i tennisdräkt gungade henne, hade i synnerhet vunnit hennes hjärta, och hon hängde den mitt emot sin säng. Därpå plockade hon en väldig bukett vita rosor från den enda gamla rosenbusken, som bar några, och satte dem »i en lerkruka under sin spegel. Hon tog en tjugufemöresbok, som hette »Hennes dröm», vilken hon lånat av Siissla, och satte sig i korgstolen vid det öppna fönstret och önskade det omöjliga: att hon hade haft en påse konfekt.

Där såg Erik henne, när han efter en timmes tid kom hem igen från Kvarngården — faster Kitty och Kaja hade

inte vanit hemma

— och lyfte på hatten för henne, när han gick förbi. ' i ; i «; I h j i-ipjl

Vad huset ändå kunde vara rysligt tomt och ensligt en sådan här vacker söndag!... Tomt och hett och fullt av flugor... Bara ett par minuter hade han ro i sin korgstol — maken till Veras, i vilken hon nu satt — medan han tänkte på, att vilken annan flicka som helst nog hade gjort mera affär av hans oväntade återkomst. Men horn!...

I sin tidiga ungdom — innan han i Europas berömdaste gallerier fått tillfälle att odla och förfalska sin ursprungliga enkla tsmak — hade han alltid tyckt, att Greuzes »La cruche cassée»var något av det allra mest förtjusande, och nu i eftermiddag, när lian sett Vera sitta där i skuggan av den t/unna vita gardinen, medan hon tittade upp på honom i detsamma han gick förbi, så v a r idet den där flickan hon liknade... Alldeles påtagligt... över pannan och ögonen ... Mor hade en gång givit honom ett fotografi av den där tavlan — Gud vete, var det nu hade tagit vägen...

Vips gäspade och gnällide där ute av ledsnad ... Att han också låtit fresta isdig av den där boken i morse och inte som annars om söndagarna gått bort till Marieholm!... Där hade han ju också träffat faster Kitty och Kaja...

Efter en timmes tid vid skrivbordet, vilken föreföll honom otroligt lång, hörde han äntligen någon pyssla ute i köket — -inte Siisslas bastanta tag i spiselringarna och kastrullerna, inte hennes tramp i golvet... Erik lyssnade ett ögonblick — reste sig upp och sträckte på sig och upptäckte plötsligt, att han var förfärligt hungrig.

Mycket rifctigt: där stod Vera framför spdsen och övervakade noggrant en liten panna med mjölk, att den inte oförhappandes skulle koka över.

— Är inte Sissla hemma? frågade han i dörren.— Nej... Moster hade gått upp i byn... Var det något som önskades? ...

— Jag är bara så Imngrig, sade han lite osäkert, ursäktande och tänkte på, hur märkvärdigt enkel och rättfram den flickan alltid var. Inga »fasoner» — aldrig det ringaste försök till något slags koketteri... Hon talade inte annorlunda till honom än till Fritjof eller Emil...

— Skulle hon inte laga lite te?... frågade hon honom. Hon sade det en smula tveksamt, i det hon tänkte på isurrogatblandningen. Och så kunde hon ju kanske sätta fram ett par smörgåsar åt honom...

Han tackade och sade, att han hellre ville ha ett glas kall mjölk — te skulle hon visst inte göra sig besvär med... Om hon kanske ville vara snäll och sätta det på bordet ute i trädgården...

Det gjorde hon punktligt — mycket nätt serverat på en liten bricka med vät servett — men endast avsett för en person. Han gav genast akt på det och sade hastigt:

— Har inte fröken lust att också ta hit sin mat och äta ute i trädgården? ...

— Tack, sade hon bara, utan att göra några undanflykter eler invändningar, och kom strax efter tillbaka med en kopp kokt mjölk och några rågskorpor på en tallrik. Han haderedan märkt, att hon aldrig åt annat om kvällarna, och antog att det var en sedvänja hemifrån. Det hade slagit an på honom: denna frngalitet passade henne. Det var omöjligt att tänka sig henne sitta och inmundiga en massa gröt, stekt sill, korvar, potatis och dylikt, varmed Sissla brukade traktera honom och pågarna efter dagsarbetet.

— Fröken satt och läste, när jag kom, sade han — bara för att säga något. Lätt att konversera med var hon ju aldrig.

— Ja, sade hon och fiskade med teskeden ett blomfjun upp ur mjölken. Han satt på bänken och hon på en liten trädgårdsstol på andra isidan om bordet.

— Om jag har någon bok inne i mitft rum — fröken har nog sett, att det finns en hel del — som fröken kunde ha lust att läsa, så hoppas jag fröken går in och tar den — antingen jag själv är hemma eller inte ...

Hon tackade och sade att hon hade fått låna en bok av moster, innan hon gick.

Naturligtvis kunde Erik aldnig tänka sig att själv läsa en av Sissla® böcker, och det berörde honom riktigt obehagligt, att Vera kunde göra det. »Det har väl varit en andaktsbok», tänkte han — han hade givit akt på hennes kyligt kon-ventionella söndagsskolefromhet — och frågade med detsamma efter titeln.

— »Hennes dröm», sade hon genast allvarsamt på sitt direkta, omisstänksamma sätt. Erik såg frågande ut och skakade omedvetet, nästan sorgset på ihiuviudet.

Alldeles utan sinne för humor var flickan inte, och han upptäckte plötsligt, att Vera inte bara hade ett par ögon — hon hade också ett leende. Ett litet fint leende, som kom långsamt och osäkert till mungiporna och lyfte upp den korta överläppen och — plötsligt, oförmodat — upplyste hela ansiktet på ett hittills oanat sätt. Men sedan försvann det strax igen, ooh i nästa ögonblick kasftade de täta, långa ögonfransarna sin djupa skugga över blicken — över alltihop ...

Men leendet hade gjort sin verkan. Om han hade funnit en kalla i öknen, hade han inte blivit gladare än över idenna antydning om, att hon — på ett eller annat sätt — uppfattade hans uppfattning av »Hennes dröm».

— Fröken Eoss — sade han, och hela hans pedagogiska energi, hans ungdomligt tyranniska lust att med våld och makt leda och hjälpa sina medmänniskor fick plötsligen övertaget över alla andra känslor. Fröken Vera... lova mig, att nästa gång ni vill ha en bok, ni vän-der er till mig — »bland annat har jag en massa engelska böcker.

— Tack, sade hon igen — och så inte ett ord mera. Med kännedom om faderns förhållanden, som Sissla beskrivit honom, hade han väntat, att hon kanske nu skulle sökt höja sig i hans aktning genom att berätta, -att »pappa» hade många böcker och läste mycket» eller något liknande. Men det gjorde hon inte, och fastän han längtade efter -att äntligen en gång få höra henne tala om sig själv och sitt hem i Amerika, fann han henne dubbelt förtjusande, därför att hon var så ytterligt, ovanligt förbehållsam. Det klädde henne att vara precis sådan som hon var — också i det yttre. Också det, som fattades i hennes utseende, klädde henne — gjorde henne i hans ögon ännu mera intagande. Så till exempel var hon alltför blek — söderns blekhet, som han så ofta hört talias om — till och med läpparna voro inte så röda som de efter vanliga skönhetsbegrepp borde vara. Men han täckte ovillkorligen: »Om hon rodnade! — Om hon rodnade — tänk, vad hon då skulle vara härlig!...»

Hon reste sig upp och läste med nedslagna ögon och korslagda händer sin vanliga tysta, likgiltiga bordsbön. Därpå tornade hon händigt tallrikarna och kopparna ihop på brickantillika med resterna av den enkla anrättningen och ville gå sin väg. Men det kunde Erik plötsligt alldeles inte finna sig i. — Kan jag inte få visa fröken solnedgången upp ifrån ljungbacken, när fröken har ställt undan disken? — sade han hastigt, just som hon höll på att avlägsna sig. Han tänkte ett ögonblick på att ta brickan ifrån henne, men uppgav det som »fjäsk».

— Jo då... Men hon hade lovat moster att stänga för hönsen.

— Det kan j a g göra, sade han ivrigt. Nu strax...

— Och så var det Fritjof.

— Fritjof reder sig själv — avgjorde han otåligt, mycket bestämt, det är han nog van vid...

Han stod och väntade (utanför förstubron — med hatt och käpp i handen — när hon kom ut från sitt rum. Hon var barhuvad och hade intet annat överplagg än en liten schal på armen.

Det blev en lång promenad i ljungen och Erik talade engelska med henne, vilket roade honom — ocikså för den iskfuli, att det numera var en smula ovanligt för honom och emellanåt inte föll sig precis så lätt för honom. Och så drog hon ibland på munnen — när han gjorde något misstag — och en gång — en gångriktigt rodnade hon. Han kom att säga något ohjälpligt galet — något, som kunde tydas på två sätt — och hon rodnade plötsligt. Han också — han som hade så ojämförligt mycket lättare för det än hon — dels »därför att han skämdes för att han kommit till att säga en dumhet men mest av sinnesrörelse och glädje. Pygmalion kunde inte ha känt sig mera hän-ryckt, när han märkte att Galathea verkligen fick liv under hanis händer, än Erik St jer ne kände sig över detta tecken till, att flickan bredvid honom hade så pass begrepp om sin egen kvinnlighet och de livets hemligheter, som inte samtalisvis borde vidröras, att hon kände sig förlägen och illa tiill mods, när hon trodde sig

skymta en grov tvetydighet i en mans ord. Han fann genast det riktiga uttrycket och rättade siig utan hast — hon svarade lika lugnt och låtsade som om hon aldrig hört misstaget.

Också detta var ovanligt och outsägligt bedårande ... En simpel flicka hade fnisisat, andra hade kanske — medvetet brydda eller överlägset oberörda — hjälpt honom på traven... Hon gjorde intetdera, men den flyktiga rodnaden uppenbarade för honom i ett nu hennes allmänmänsklighet och den slumrande kunskapen på gott och ont hos den vita flickan, som gickbredvid honom — och visste lika mycket som andra flickor på tjugu år.

Innan de sade godnatt till varandra — redan klockan nio och innan Sissla ens kommit hem

— hade han arrangerat det så, att hon skulle ge honom hans första regelbundna lektion i spanska — uttalet först och främst! — nästa förmiddag, när han kom in från åkern i middagsrasten. — Och låt det nu vara ett bestämt avtal för framtiden! bad han.

Om kvällen läste hon inte »Hennes dröm»

— hon drömde själv. Sittande på sängkanten med armbågen i knät och den knutna handen för munnen, hängav hon sig åt oklara och halvmedvetna tankar, som var gång de an-togo fastare former skötois undan — och envist kommo tillbaka igen — i det de allesammans grupperade sig omkring hans avskedsord: »Och låt det så vara ett bestämt avtal för framtiden» ... Framtiden...

Erik kunde förstås inte bekväma sig till att gå till sängs klockan nio. Han gick fram och tillbaka på den lilla markvägen framför Ängs-torpet. — fram och tillbaka som en skiltvakt — med Vips springande bredviid sig. Medan han gick, gjorde han upp stora planer för Veras litterära och konstnärliga uppfostran. Hon kunde inte franska och italienska — det kundehon förstås med lätthet lära sig, när hon redan behärskade spanskan. Och i morgon skulle de tillsammans välja ut några av hans engelska böcker, som hon kunde ta in i sitt rum och läsa, när hon ville... Tordes han månne redan ge henne något av Ruskin? ... Eller några av Saintsburys litterära Essays? ... Engelska var hans eget älsklingsspråk — en sådan lycka, att hon i alla fall kunde det! —

Detta var något han medvetet och förnuftigt gick och spekulerade på. Tankar, som trädde lika tydligt fram i hans hjärna som aftonskyarna på himlen över honom. Men bakom tankarna låg en gyllene fond av obestämda drömmar, utan konturer, utan klart avstämda färger — bländande och mångskiftande som återskenet av aftonrodnaden...

När han skymtade Sisslas massiva figur överst uppe på Ringarpsbacken, vände han hastigt om och gick tvärt in i huset. Dörren till Veras rum hade sprungit upp och stod på glänt: den starka doften av rosenbuketten trängde ända ut i förstugan. Ett ögonblick blev han stående där ute med återhållen andedräkt

— hon sov redan, han hörde tydligt de jämna, lugna andedragen.

Sissla kom in köksvägen —* han hörde nyckeln vridas om i låset och hennes tunga steginne i kammaren — men ännu stod han kvar där nte, utan att kunna besluta si g för att gå till ro. Medvetandet om Vera — att hon fanns — att hon fanns här i hans eget hus, två, tre alnar ifrån honom bara, det var så överväldigande istarkt, att det nästan kändes ismärt-samt. En fröjd, en frestelse, ett ansvar över alla gränser ...

När han gick igenom arbetsrummet in i san sängkammare, såg han plötsligt Greuzes tavla, som han verkligen lyckats finna på eftermiddagen och hela kvällen :inte hade tänkt på. Han höll den ett ögonblick upp emot ljuset — liksom för att distrahera sig... Ja

— de ögonen hade en gång för hundrafemtio år sedan eller mera varit mörkgrå — kanske bruna... Men purpurdjupet i Veras ögon — djup under djup — vilken målare i världen kunde någonsin lyckas återge det?...— Var är faster Malin? — frågade kandidat Skytte, då han kom in på dem stora verandan på Marieholm, dar unga friherrinnan Disa satt och sydde bredvid den vita barnvagnen.

— Tyst — han sover... sade hon varnande med dämpad röst och höjde handen lite grand. Du vet ju, att de äro på visit i prästgården — både mor och Lasse.

— Jag trodde verkligen de hade kommit igen för länge sedan ...

— Nej då... Kanske de också blevo uppe-hållna på Kvarngården, när de hämtade faster Kitty och Kaja. Kaja är väninna med frun och har gått i skolan ihop med henne... Hon är mycket yngre än kyrkoherden.

— Borde inte du också ha varit med? — frågade Charlie liksom en smula kritiserande. Han slog sig ner i en av korgstolarna och sträckte benen långt ut framför sig.

— Lasse tyckte inte det var nödvändigt... Seså nu vaknar han ändå! Hon böjde sig ner

8. — Mailing, Erik Stjerncs idyll.och tog vyssjande upp den lille skrikhalsen i sina armar. Ring på Betty, Charlie — är du snäll...

Han reste sig upp och gjorde som hon bad honom. — Där är vagnen... sade han lyssnande och gick ut genom salongen.

— Vad ni se varma och echaufferade ut allihop, sade Ebba, som nere ifrån flygeln också hade hört vagnen köra upp på gården och nu tillsammans med de hemkomna trädde ut på verandan. Hur gick visiten?

— Det var inte inågon succés... sade Niklas Stjerne. Han hälsade på sin hustru, som ännu satt kvar på veranjdan, och de slogo sig alla till ro där ute, medan barnjungfrun Betty med någon svårighet försökte transportera barnvagnen nedför den höga trädgårdsitrappan. Den lilles far gick bont och hjälpte henne, innan han satte sdjg till rätta mitt emot damerna, som ännu inte hunnit lägga bort hajttarna och överkläderna.

— Nej, det vore synd att säga, sade gamla fröken Kitty och skrattade lite. Någon succés var det sannerligen inte!... Men det var nog vår skull, Lasse lille — i det stora hela, så... Både kyrkoherden och fru Ross voro ju liela tiden i högsta grad förekommande och ämabla.— Jag vet inte det — tyckte Niklas. Han var lite förnämt stel och salvelsefull — mycket formell, alltför mycket... Men han hade väl också väntat att se oss något tidigare...

— I alla fall ser han förtjusande bra ut! sade Disa. Precis som man föreställer sig en hög katolsk prelat, meid de där mörka ögonen och ögonbrynen och håret, som nästan är vitt...

— Jag tycker också han förefaller mycket sympatisk, sade hennes svärmor. Men hans fru...

— Hon var inte till sin fördel i dag, tant Malin — försökte genast Kaja Clarfelt försvara sin gamla skolkamrat.

— Nej — sade fröken Kitty lite elakt — bland annat var hon alltför upptagen av att en passant låta oisis veta, vilken utomordentligt framstående familj de hörde till... För min del tyckte jag, att alla de där uniformerade och or-densbehängda svågrarna i silverramama spelade en lite för stor roll... När man tar i betraktande, att ingen av oss är bekant med dem och kan ha imtresse för dem...

— Tant Kitty tycker inte om Gnnhild, sade Kaja. — Det märkte jag strax, när hon var hos oss häromdagen. Inte därför, att jag själv är så svag för henne precis, men hon har verkligen många utmärkta egenskaper...— Det ha väl alla människor! sade Niklas Stjeme vårdslöst. I synnerhet de, isiom man inte annars bryr sig om — eller är »svag för», som Kaja säger... Och ni kan förbereda er på — ni andra — att hon kommer att göra sig gällande här i socknen! Så märkte jag till exempel ögonblickligen på henne, hur fasit besluten hon var, att inte låta imponera på sig av mor, som går för att vana lärd och kritisk och alltför exklusiv. Och en liten smula blå till på köpet.

— »Blå» — upprepade faster Kitty lite frågande: det är väl din målning, Malin?...

— Ja, det är det väl! sade Malin och skrattade. För resten föreföll fru Ross att själv vara mera artist än jag, och »lärd» är hon väl också, eftersom hon har gått i skolan ihop med Kaja, som skriver i tidningarna och är betydligt »blåare» än någon av oss ...

— Hon talade lite sötsurt om Erik — fortfor Niklas med sina anklagelser mot den nya prästfrun. Honom kände hon redan — sade hon... Naturligtvis är jag också förberedd på att en schism mellan honom och prästen i längden inte kan undvikas...

— Anledning kommer i alla fall inte att fattas — sade Charlie från sin plats borta vid dörren. Tonen var mera

menande än ordenkrävde, och hans faster vände sig genast lite oroligt emot honom. Apropå Erik — fortsatte hain — så kan jag hälsa er allihop ifrån honom: jag kommer direkt ifrån Ängstorpet.

— Sade han inte något om att komma hit snart! frågade Ebba. Det är ju en förfärlig tid sedan han sist var hemma.

— Inte ett ord — sade Charlie, och hälsningen är något jag själv hittar på... Han vände sig till Disa: Nu, då unge herrn är i trädgården med sin skyddsängel, kan man kanske få tala fritt i familjens sköte?

Malin reste sig upp från sin plats: det var något i hennes brorsons ton, som gjorde, att hon liksom inte kände lust att i alla de andras närvaro närmare förhöra s>ig om sin son Erik. Hon tog sin hatt, som hon lagt bredvid sig på stolen och vände sig till gamla fröken Kitty.

— Vill faster inte gå in en stund och vila sig på min soffa? frågade hon omtänksamt. Jag har själv blivit så trött av den där färden över backarna i solien...

— Vet faster Malin det redan? — frågade Charlie i lägre iton med en anstrykning av hemlighetsfullhet. Han såg långt efter de bägge äldre damerna, som småpratande, med varandra under armen, gtingo igenom salongen och för-svuhno in i de andra rummen.— Vilket? frågade Ebba hastigt och med skärpa. Är det något, som särskilt angår Erik?

— Särskilt angår honom!... Ja, det tycks så... Och det i allra högsta grad, om man får döma efter samma indicier, efter vilka man dömer andra dödliga... Det gör mig ont att säga det, men mera ovänligt mottagande — jag kom jai intet aniande, glad och igemytlig och ville hälsa på honom — det har jag aldrig fått... Naturligtvis märkte jag strax, att jag var de trop och att jag kom och störde idyllen.

— Lägg bort den där jargongen, Gharlie — sade Ebba otåligt och säg oss hellre strax vad som står på. Jag vet, att mor har gått och tänkt på. hur underligt det är, att han som annars kommer hem så ofta, plötsligt inte har låtit höra av sig på en hel evighet.

— Det tyckte j a g också — sade Charlie — och därför trotsade jag hettan i dag och cyklade bort till Ängstorpet... Nu har jag ju vanit här i :sex hela dar och inte sett en skymt av honom... Ge mig en cigarrett, Lasse, och den där tändsticksasken...

— Ut med språket! sade Lasse och kastade bägge de små askarna bort till kusinen. Tala tydligt utan omsvep oclh tänk inte så mycket på effekten!

— »Effekten» var foudroyant — som FolkeHardenfeldt brukar säga. Intet anande — det har jag ju sagt er förut — går jag direkt in i hans allra heligaste — det fanns inte en katt på gården — och vad tror ni jag finner där? ... Eller rättare sagt: vem?

Kaja Clarfelt, som hittills ,hört på honom med samma lite överlägsna intresse som de andra, tog en av de nya tidningarna på bordet och vecklade långsamt ut den.

— Mitt på golvet vid det stora skrivbordet, mitt i solskenet — började Charlie dramatiskt beskniva situationen — i en temperatur, som antingen hörde hemma i paradiset eller i helvetet, tropisk var den i alla fall... Jag avskyr små trähus och kan aldrig begripa, att Erik... nå, det hör ju egentligen inte li.it... Alltså: där sitter han tillsammans med flickan...

— »Flickan»? — sade Ebba förvånad. Vilken flicka? Du menar väl aldrig Sissla?

— Jag menar Sisslas systerdotter från Kalifornien — sade Charlie med eftertryck. Han kände en nästan skolpojksaktig njutning av den omisskännliga sensation hans historia uppväckte hos Eriks syskon. — En exotisk skönhet i vitt, säger jag — kritvit klänning och kritvita skor

— som såg ut som en regerande drottning. Hon stod stilla etrt ögonblick, så jiag kunde se på henne — sedan tog hon en bok och gick ut.Monsieur Erdk var mycket onådig emot mig och underlät att omfamna mig ooh kyssa mig på bägge kinderna.

— Vem var hon, säger du? frågade Ebba energiskt, utan att vidare bry sig om hans jargong.

— Sisslas systerdotter — det har jag ju redan berättat. Hon är utan föräldrar, och nu har mostern tagit .henne under sina vingars skugga... Men nu är »fan lös i hönshuset», som farbror Nils brukade säga — det kan till och med h o n se — den oskyldiga Sissla menar jag, och nu ämnar hon vända sig till prästen...

— Till prästen? — Det var då en märkvärdig idé...

— Kära Ebba — flickan heter fröken Koss, och fastän Sissla är hennes köttsliga moster, så är hon också kyrkoherden Ross’ köttsliga brorsdotter. Innan hon gick med boken, blev hon presenterad för mig som »fröken Ross» — sedan skickade Erik ut henne med ett ögonkast.

Ovanpå denna klimax blev det ett par sekunders tystnad. Ebba satte ögonen på sin kusin och frågade allvarsamt:

— Är det sant, Charlie?

— Så sant som jag sitter här!... På min heder ... En förtjusande flicka — alldeles enastå-ende, som det omöjligen kan finnas maken till på många mils omkrets... the present company always excepted, förstås! kom han ihåg sig med en liten retsam bugning för de närvarande damerna. Erik gav mig en dålig cigarr och ett glas duvet brunnsvatten — det är den gästfrihet, som bestås långväga törstiga släktingar här i Sverige år 1918! — och jag tyckte, att det samtal, som kryddade förfriskningarna, inte var stort mera värdefullt. Inte alls så högtflygande och lärorikt, som det annars brukar vara... Inga nya doktrliner — inte det svagaste försök att omvända mig till en ny världsåskådning. Men jag var ju diskret och gjorde inte den ringaste anmärkning — det var som om jag hade sett en vision à la den helige Antonius i öknen och inte ville göra affär av det... Ända tills Erik självmant tog sig för att nämna henne och berättade mig, att han just höll på att ta en lektion i spanska, när jag kom och störde dem...

— Från Kalifornien, säger du, sade Niklas tankfullt... Ja, nu minns jag förstås historien om Lars Anders’ Maria, fastän jag bara var pojke på den tiden...

— Det var då i alla fall för väl, att du hade förstånd att inte genast skrämma livet av mor med de där galenskaperna, sade Ebba till Char-lie. Fastän jag förstås antar, aitt största delen hör hemma i din egen fantasi...

— Hör nu, Ebba!... Brukar jag överdriva!... Du kan ju själv fara dit bort oeh titta på flickan... När jag gick — Erik, som hela tiden siåg ut som ett åskmoln, följde mig bara ett par isiteg ut i förstugan... När jag gick, såg jag Sissla i potatislandet — vi äro ju gamla bekanta, sedan hon tjänade hos farmor på Munkeboda — och jag tyckte det var rimligt, att jag gick bort och hälsade på henne och gratulerade till den vackra isyster-dottern. Om hon uppskattade min artighet, vet jag inte — hon såg generad ut och visste varken ut eller dn, stackans människan. Hon förklarade och förklarade hela tiden jag talade med henne och ursäktadle sig med, att flickan inte hade någon annanstädes att vara än hos henne ocli att hon nu sökte en plats till henne i Ringarp... Det var också hon som gjorde reda-för släktskapen med kyrkoherdens, och jag rådde henne förstås på fläcken att så fort som möjligt vända sig till honom.

— Det vore naturligtvis också det enda förnuftiga! utbrast Ebba lättad.

— Ja — men det går nog inte så enkelt, tycks det. Där voro många »om» och »men», och Sissla var mycket bitter, när hon taladeom svågern och hans släktingar... Ja, nu har jag berättat, vad jag har upptäckt och hur sakerna stå — isade Charlie anspråkslöst — och nu kan Ebba, som sagt, själv vidare undersöka saken.

— Är det ändå inte underligt — sade Disa tankfullt, ännu lite klentrogen — latt inte någon av oss så mycket som har hört talas om den idär fröken Eoss... Vad säger du, Lasse? — vände hon sig till sin man.

— Jag sitter och funderar, sade han. Häromeftermiddagen, när jag red förbi Ängstorpet på väg ifrån mossarna, då såg jag Erik uppe i Björkhagen ihop med en vit klänning... Jag tänkte inte stort över det, dller tänkte jag över det, så trodde jag det var Kaja... Han vände sig halvt frågande till Kaja Clarfelt, som under hela Charlies samtal med Stjernarna hade suttit tillbakalutad i sin stol, upptagen av de nya tidningarna, och nu med en lite frånvarande min tittade upp.

— Jag? sade hon och skakade på huvudet. Nej... nej då: jag går aldrig åt det hållet.

— Nu må ni inte tro, någon av er, sade unge Skytte storsinnat, att jag har velat insinuera, att Erik menar något ont med tösen. Bevare oss väl! ... Naturligtvis veta vi allihop, att Bernhard av Clairvaux och Frans av As-sissi och allt vad de hette, de gamla heliga gubbarna, knappt kunde vara större helgon än han... Nej —men... Han såg sdg vädjande omkring och sade med yttersta överlägsenhet:

— Men han är ju alldeles ovanligt naiv, den gode Enik!... När jag tänker på, att han är åtskilliga år äldre än jag...

— Ja... sade Ebba tankspritt — hon reste sig upp. Det har du kanske rätt i: han är nog på sätt och vis alldeles ovanligt naiv..och vem vet, hur pass erfaren den där Amerika-flickan är... Det är nog bäst, att du reser dit så. fort som möjligt, Lasse... Och jag kan ju också följa med: söker hon på allvar något slags plats, kunna vi väl alltid skaffa henne en — om farbrodern inte vill — för att så fort som möjligt få henne bort ifrån Ängstorpet.

— Nu ska jag nog se, hur det hänger ihop, och ordna den där affären! sade Niklas med självförtroende. Men låt oss bara inte säga något till mor så länge — han vände sig speciellt till Charlie Skytte.

— Inte utan faster Malin rent ut frågar mig — då blir jag förstås tvungen att säga vad jag vet...Trots en skenbar likgiltighet hade Kaja naturligtvis mycket väl uppfattat vartenda ord av samtalet på verandan, och när hon tänkte på det — vilket hon gjorde långt oftare än hon egentligen ville — kände hon sig alltid djupt irriterad över Oharlies pojkaktiga överlägsen-het gent emot Erik, hans eviga försök att förlöjliga kusinen och de lätt genomskådliga insinuationerna på samma gång som hon var orolig och nyfiken att få veta, hur .det i verkligheten förhöll sig med den där äventyrliga flickan på Ängstorpet. Därjämte kände hon sig inte så lite förödmjukad av, att hon kunde — att hon kunde — vara så upptagen av något, som strängt taget egentligen inte alls angick henne...

Hon tänkte på Erik Stjernes rättframma, kamratliga mottagande den gången hon gjorde sitt första, framfusiga (tyckte hon n u) besök hos honom, och med ovanlig brist på självförtroendeundrade hon osäkert på, om hon tordes upprepa det. Han hade nyligen lånat henne en bck, som han sagt att han snart ville ha igen, och eftersom han aldrig själv tycktes ha tid att komma och hämta den, så...

— Jag tror jag cyklar bort till Ängstorpet

— sade hon nästa förmiddag i förbigående till tant Kitty, mycket frankt och naturligt. Har tant något bud till Erik?

— Inte annat än att han gärna snart kunde titta hit och hälsa på oss — sade gumman. Hon aktade sig noga att visa Kaja, hur stort intresse hennes vänskap med den unge mannen efterhand fått för deras gemensamma gamla väninna, i det alla hennes planer och drömmar nu på ålderdomen mest koncentrerade sig om Henrik Stjemes son och Måns Clarfelts dotterdotter.

Kaja valde att komma till Ängstorpet i själva middagstiden, då hon föreställde sig, att hon säkrast kunde träffa Erik, och kände sig rätt besviken, när en av »pågarna», som höll på att slå gräset på den lilla gräsmattan i trädgården, underrättade henne om att baronen var i Vitaby för att se på en ko, som Albert Svensson tänkte på att göra sig av med...

— Jaså — det var bra tråkigt. Väntades han inte hem med tvåtåget?— Jo, »ded» visste inte Emil riktigt, men fröken kunde kanske fråga fröken Ross, som satt och sydde där oippe ovanför trappan.

Kaja betänkte sig litet — så förde hon långsamt cykeln upp igenom den smala gången fram till f örstukvisten... Jo, mycket riktigt: där satt en mörk flicka med ett vitt handarbete i handen, vilken frågande reste sig upp, i detsamma Kaja ställde cykeln ifrån sig.

— Baron Stjeme? — Nej, hon kunde inte med bestämdhet säga, när han komme igen, eftersom han hade cyklat till Vitaby och inte farit med tåget... Ville fröken inte tala med mos-t e r, så skulle hon strax säga till...

— Nej — nej... Kaja slog sig ner mitt emot den andra flickan, som inte hade tänkt på att be den främmande ta plats och mi obeslutsamt blev stående framför henne med sy-arbetet i handen. Det fanns två väggfasta,

gulmålade säten där ute och framför det ena ett smalt, litet träbord, prytt med en rödrandig, hemvävd duk — man måste slå en lov omkring det, när man ville ut eller in genom förstu-dörren, så trångt var det där ute. Vips kom med hängande öron uppför trappan och kröp välbehagligt knorrande in under bordet tätt intill Veras fötter. Han brukade annars vara glad i Kaja, som han så ofta sett till-sammans med sin herre, men nu gjorde han ingen affär av hennes ankomst och välkomnade henne inte alls. Å sin sida gjorde däremot Kaja ovillkorligen en liten rörelse med handen — liksom för att locka honom till sig... Han lydde henne inte, och de två flickornas ögon möttes en sekund tvärs över det lilla bordet. Därpå sade Vera — på samma kyligt främmande sätt som förut:

— Nu skall jag fråga min moster... Hon gick hastigt in i huset och Vips reste sig genast upp och följde efter henne.

När Sissla Andersson efter att omständligt ha tvättat händerna i vaisiken och hastigt knutit ett stort, vitt förkläde över vardagsklänningen kom ut på förstubron och artigt bad fröken Clarfelt »för all del stiga in», hade Kaja redan rest sig upp och lagt boken på bordet.

— Nej... hon hade rakt 'inte tid att vänta ut baron Stjerne... Nej, snälla fröken Andersson: inte något besvär med saft ooh vatten eller något slags förfriskning för hennes skull... Hon hade bara tittat in i förbifarten för att lämna igen den här boken, som baronen behövde, hade han sagt...

— Ja, men det varade nog inte länge, förrän han kunde vara hemma igen...

Kaja bara skakade på huvudet ocli bad hälsaså mycket. När hon stod nedanför trappan och redan hade foten på pedalen, sade hon hastigt:

— Och säg honom, att hans gamla faster på Kvarngården tycker, att det är så förfärligt länge sedan hon träffade honom...

Efteråt förargade hon sig på sig själv och ångrade sig rysligt, att hon kunnat nedlåta sig till att ge en vink om, att han blivit saknad. Hon behövde ju aldrig ha sagt ett enda ord utom precis det där om boken —

Vid korsvägen på andra sidan skogen mötte hon Charlie Skytte till fots. Hon var tacksam för att han — så pass långt borta från Ängstorpet —omöjligen med bestämdhet kunde veta varifrån hon kom. Han gick på motsatta sidan av vägen och hon nickade bara vänligt i förbifarten, i det hon hastigt körde förbi.

Några dagar efteråt var unge Skytte bjuden på middag till Kvarngården tillsammans med herrskapet Eoss — tant Kitty tyckte alltid om främmande, och han hade genast högtidligt gjort visit hos henne. Nu tog hon emot honom 1 förstugan och förberedde honom beklagande på, att han måste finna sig i att bli ensam kavaljer för tre damer...

— Kyrkoherden fick sockenbud precis som han skulle stiga i vagnen — berättade hon — så nu får du hålla till godo med bara frun-

9. — Mailing, Erik St jer nes idyll.timmerssällskap, lille Charlie... För resten hadle jag också bjudit Erik, så vi skulle egentligen ha varit sex, men han skickade bud — nu i sista ögonblicket, att han omöjligen hade tid att komma.

— Jaså... ja... Han iär ju alltid rätt oberäknelig, den gode Erik — sade unge Skytte — och visst också ganska upptagen på sista tiden...

Inne i isalongen blev han presenterad för fru Ross, som han inte träffat förut, och förde henne och värdinnan in till bordet, medan Kaja ensam trippade efteråt i sin mest klädsamma, ljusa sommarklänning, som egentligen inte blivit vald för de närvarandes skull.

Charlie Skytte var alltid i sitt esse ihop med damer och fann sig med största jämnmod i att de andra herrarna inte kommit. Han var också till sin fördel i dag och såg mycket bra och trevlig ut — vilket han för resten alltid gjorde. Men när han var i sitt bästa humör, voro de uttrycksfulla, tindrande mörka ögonen, som han förstod isig på att använda med synnerlig effekt, ännu briljantare än vanligt, och hans älskvärt ansvarslösa pojkaktighet i förbindelse med den världsvana och säkerhet han trots sin ungdom redan kunnat förvärva sig slog mycket an på

fru Ross, som smickrade sig med att ha stora fordringar på »sätt».— Det är precis som ett himmelrike att komma hit — sade han till tant Kitty, i det hon höjde sitt glas emot honom. Det var första gången hon såg honom vid sitt bord och med gammaldags artighet gjorde hon lite affär av det... För — oss emellan sagt — så är det just inte alltid så muntert på Marieholm i sommar.

— Det har ju ändå alltid varit som ditt andra hem, Charlie, sade den giamla damen, som redan märkt, hur alltför öppenhjärtig — för att inte säga tanklös — i sina uttalanden om släktingarna han kunde vara, och kände sig lite rädd för fru Roiss, hos vilken Marieholmarna på förhand inte hade så höga aktier.

— Det har det visst det — sade -den unge mannen vårdslöst erkännsamt. Han var friherrinnan Malins ende brorson, och då modern för flera år sedan blivit skild från hans far och sedan dess jämt bott i utlandet, hade förhållandena gjort, att unge Charlie blivit nästan som barn i huset på Marieholm. Det har det visst det — men det utesluter ju inte, att man kan känna sig lite ensam ibland... Femte hjulet under vagnen så att säga... Faster Malin —

— Hur står det till med faster Malin? avbröt gumman honom ännu en gång. Hon såg bra trött och nervös ut, när jag sist isåg henne häromdagen... Fröken Kitty hade sett, att fruRoss diskret spetsade öronen — det hade Charlie också, och det roade honom.

— Faster Malin har alltid en massa onödiga bekymmer för sina barn. Och det är ju inte underligt, så gränslöst svag som hon är för dem.

— Men det är ju också ovanligt präktiga barn, hon har! försvarade Kitty Stjeme sina släktingar.

— Naturligtvis — instämde den unge mannen generöst. Men bra olika sinsemellan — så lika de i det stora hela ändå äro varandra...

— Lite oroliga lynnen förstås — medgav tant Kitty — och det ha de ifrån din släkt, min gode Charlie!... Annars så...

— Lasseär snäll, sade Charlie beskyddande: ingen kan säga annat. En vanlig lantjunkare-typ förstås, men också en av de allra hyggligaste man kan råka på i den vägen... Mycken självständighet har han emellertid inte — Disa lindar honom omkring sitt lillfinger, precis som faster och hans systrar gjorde, innan han blev gift. Han är född till att stå under toffeln.

— Det kan man då åtminstone inte säga om Erik, sade den gamla fröken (hastigt — en smula stött på släktens vägnar.

— Bevare oss väl — nej: h a n är härsklysten för två. Fastän ... Gud vet, om han egentligen har mera motståndskraft än Lasse, när det rik-tigt kommer till stycket. I alla fall tål han inte att vara »den ende i Eom»... Och det är väl ändå egentligen därför ihan sitter och tjurar boirta på Ängstorpet i istället för att fortsätta i Lund, där hans rätta plaits naturligtvis vore... Men här d sockneedn känner han sig väl alltid som den förnämste odh viet, att här har han inga rivaler.

— Ingen utom du, Charlie! sade tant Kitty och skrattade.

Men det låg mera verklig bitterhet i bottnen på Charlies kritik, än hon egentligen anade, och han hade inte i sinnet att hålla inne med den.

— Min ringhet kommer aldrig i jämförelse

— sade han vårdslöst blygsamt. Eller tror tant till exempel —han såg öppet retsamt på Kaja, och i samma ögonblick visste hon, att han, när de möttes vid korsvägen häromdlagen, genast hade gissat sig till, var hon kom ifrån

— att det ‘här i trakten finns en enda flicka, som bryr sig om att ens titta till mig, när Erik finns i närheten?

— Hur kan dm säga det? Hon försökte ännu vända alla hans utfall i skämt. Hur kan du säga det, när det inte är

längre sedan än i går, som vi mötte dig nere vid järnvägen ihop med den lilla yngsta på Svenninge — vad det nu ärhon heter — och ni bägigie voro så upptagna av varandra, att ni knappt kände igen Kaja och mig. -'-.K ... i ;

— Vi talade om Erik — sade Charlie genast

— i lite kränkt ton... Det göra vi alltid. Han är den ende romanhjälten i Ringarp... Den ende en flicka, om hon respekterar sig själv, finner värd fatt sysselsätta mg med. Han vände sig till Kaja: Har jag kanske inte rätt, fröken Clarfelt?

Hon bara skrattade utan att visa minsta tecken till förlägenhet eller förargelse. — Det kan jag inte döma om, kandidat Skytte, sade hon — så ringa erfarenhet av romanhjältar som jag har. Inte ens mitt tidningsskriveri har ännu fött mig ihop med någon...

— Men livet? — sade Charlie. Nu har det ju åtminstone fört er ihop med en... Som jag sade förut, så är min kusin Erik en romanhjälte av renaste vatten och har inte något emot att vara det heller... Alla flickorna här i orten...

— Kära Charlie — försökte fröken Kitty för sista gången hejda honom — låt oss nu inte tro, att du är avundsjuk på Erik...

— Naturligtvis är jag det! sade han och skrattade. Jag är alldeles förfärligt avundsjuk på honom — och jag vore väl inte människia, omjag inte vore det. Se nu på lilla Ida Redwood till exempel, som tant nyss talade om... Jag är en ganska övad psykolog på det området — riktig specialist, om jag sj'äiLv skall säga det — och om de inte allihop, mer eller mindre medvetet, äro blixtkära i Erik, iså...

Han mötte en hastig blick ur Kajas ögon: förvånad, irriterad och djupt ogillande — och teg plötsligt utan att komma sig för att fortsätta meningen.

Fru Gunhild, som hittills nöjt sig med att höra på, skrattade uppmuntrande, lite elakt. Hon förstod mycket väl, eller trodde isig åtminstone göra det, att allt detta prat om den »galne baron Stjerne», som hon tagit sig för att kalla nybyggaren på Ängstorpet, egentligen huvudsakligen vore beräknat för hennes gamla skolkamrat och undrade, hur hon ämnade ta det. Hon tyckte kandidat Skytte var »rolig», och på sitt nådiga, lite tungrodda sätt visade hon honom också, att hon tyckte det.

Men gamla fröken Kitty var missnöjd. Hon stelnade småningom till, madan hon för sig själv gjorde den reflexionen, att unga herrar nu för tiden verkligen hade betydligt sämre sätt och en helt annan »ton» mot unga damer, än det varit bnukligt på h ennes tid.

Middagen slutade under mera misstämningän den började, och Oharlie kände sig ganska reitad, därför att hans oskyldiga babbel inte blivit upptaget på rätta sättet.

Inne i salongen, när Kaja serverade kaffet och han tog emot sin kopp av henne, fortsatte han att retas med henne.

— Fröken var på Ångstorpet häromdagen, sade han djärvt.

— Ja, sade hon. Jag lämnade igen en bok.

— Det har du inte berättat — sade faster Kitty borta ifrån soffan.

Kaja skrattade: — Minns inte tant, att jag sade, att jag ämnade mig dit?... Erik var inte lemma.

— Men fröken såg kanske senoritan?

Ja, ett ögonblick — svarade hon mycket lugnt. Hon hämtade hushållerskan, som tog emot boken och lovade lämna fram den... De två andra damerna hade strax intresserat tittat upp och fru Ross utbrast:

— »Senoritan»? — Vem är det?

— Det är fröken Vera Ross, upplyste Charlie artigt. Han hade förutsett denna klimax och hela kvällen glatt sig åt att få vara den förste, som nämnde flickans namn inför den intet anande prästfrun.

— »Ross»? — sade Gunhild lite förvånad och förnämt tvivlande, men kom inte längre, däröratt Kaja, som hade

föresatt sig att hindra vidare diskussion om saken, hastigt kastade sig in i samtalet.

— Hon kallar sig Eoss, sade hon. Det är en flicka från Amerika, som hjälper hushållerskan hos baron Stjerne... Det är nog ett rätt vanligt namn där ute. Är inte ert namn ursprungligen engelskt?

Hon kände Gunhilds svaghet för genealogiska utredningar och hade den tillfredsställelsen att höra henne inviga tant Kitty i en längre stamtavla, som började med »min mans stamfar» och en prästgård »nära Clifton nära Bristol» ... Samtidigt bad Kaja Oharlie vara snäll och sjunga för dem: hon hade redan hört talas så mycket om hans röst...

— Varför kan ni inte unna mig att ge henne en vink om, att hon har en sådan förtjusande niéce på nära håll? — sade han i kränkt ton, mycket förebrående, när de tillsammans slogo upp pianot och letade efter noterna.

— Därför att det varken angår er eller mig! Och tant Kitty skulle bara bli ledsen... Nu har ni ju kastat snöbollen — är det inte tillräcklig tillfredsställelse för er?

— Ni är så bitter — fröken Kaja! Det är inte var dag man har ett så dramatiskt samtalsämne ... Och jag begriper inte, hur mankan vara journalist, när man har så lite sinne för det sensationella!

Så förargad hon var kunde Kaja inte låta bli att skratta åt uttrycket i de skälmaktiga svarta ögonen, som nu så förebrående riktades emot henne.

— Det är min plikt att skona våra gäster! sade hon. Varför vill ni nu kasta en sådan brand i stackars Gunhilds själ?... Hon är en vetgirig natur och nöjer sig inte med halva antydningar... Var lugn för att det varar inte många dar, innan hon har letat ut sammanhanget.

— Jag vet inte att jag har »antytt» något annat än den där flickans namn, isiade Charlie i samma ton som förut, och d e t hade han väl ändå snart fått höra.

— Naturligtvis — sade Kaja. Som jag sade er förut: det är ju bara en tidsfråga... Vill ni dnte vara snäll och titta på noterna? — Tant Kitty svärmar för Sibeliois ...

När Charlie 0111 kvällen kom hem till Marieholm, såg han ljus i sin fasters lilla salong och gick genast in till henne. Hon gick alltid sent till ro och satt just och lade sin kvälls-patiens: nu tittade hon lite förvånad upp på brorsonen och nickade god kväll till honom,Han hälsade ifrån Kvarngården och räckte henne ett par präktiga rosor, som tant Kitty bett honom ta med sig.

— Var Erik där? frågade Eriks moder strax.

— Neej... Men det var tydligt, att fröken Kaja gick och väntade på honom hela kvällen.

Malin blev liksom lite brydd — både på Kajas vägnar och på siin sons. Oaktat all god vilja kunde hon aldrig riktigt förlika sig med dien där »moderna» frispråkigheten, när det gällde en ung mans och en ung flickas förmodade känslor för varandra. Men hon var svag för Charlie — »stackars bror Karls ende pojkie» — och lå/teade först diskret som hon inte hade förstått, vad han syftade på. Han satte sig ner vid bordet och började leka med de överflödiga korten — ända tills han plötsligt tittade upp på henne och mycket tvärt sade:

— Hon har allting: förstånd, kunskaper, gott humör och gott huvud — också utseende... till husbehov åtminstone. Hon är trevlig och jag är säker på, att hon är en alldeles utmärkt flicka... Men ett fattas henne totalt: det enda nödvändiga.

— Vem talar du om? sade Malin. — Och vad fattas henne?

— Charm, sade Charlie med tonvikt, utan att nämna Kajas namn, vilket heller inte alls varnödvändigt. Det har hon inte ett dyft. Trots huvudet och skrattet och den där friska kulören och de mörka ögonen och alltihop. Inte ett dyft.

Malin teg — tankfullt och lite förstämd. Inför sig själv kunde hon inte neka, att Oharlie kanske hade rätt och undrade oroligt, om Erik också kunde se det.

— Och så fattas henne också temperament — fortsatte Charlie att analysera den onämnda. Man tycker om henne — som man tycker om en syster eller en lekkamrat: men inte mer. Erik vet det lika bra som jag — han tittade menande, halvt medlidsamt upp på sin faster, som genast förstod, att han hade genomskådat hennes planer och förhoppningar, och ovillkorligen slog ned ögonen för hans skarpsinnighet. »Kanske Erik har talat med honom», tänkte hon oroligt.

— Men se charm och verve och abandon — satt han och reflekterade, medan han åter tog fatt på sina korthus — det är sådant, ser faster Malin, det är sådant, som inte så lätt kan definieras, det är d e t en karl framför allt tycker om... Eller rättare: blir betagen i.

— Jag vet inte, vad du menar med »verve» och »abandon» — sade Malin plötsligt, mycket odiplomatiskt — men nog har hon det alltid.— I vanlig mening kanske — kamratlig ooh munter och godmodig och allting i den vägen... Bevare oss väl!... Men hon är för rättfram. Inga avgrunder i d e d ä r ögonen — faster Malin lilla.

— Man kan väl också nöja sig med mindre! tyckte hans faster och skrattade litet.

— Inte han. Inte Erik. Han reste sig upp och tog god natt — kysste henne på hand, som han ofta gjorde. Hur mycket han än beklagade säg över »Marieholmarna», hade alltid »faster Malin» en stor plats i hans hjärta, och medvetandet därom gjorde henne alltför ofta böjd för att ursäkta hans självsvåld. — Tänk, att jag skall vara den klokaste av er allesammans! sade han i dörren — mystiskt retsamt — när han gick.Inte utan en viss aningsfull oro hade Sissla Andersson ifrån köksfönstret sett den lilla gammaldags korgvagnen från Mariehjolm ute på vägen. Hon stod tillreds ute på trappan och neg för friherrinnan, när Malin långsamt och försiktigt vek in genom grinden, mellan de två raderna yppiga lavendeltuvor, som bildade en kant jäms den smala, sällan begagnade inkörs-vägen upp till huset.

— Det var då alldeles rysligt ledsamt, att baronen inte är inne — sade Sissla genast beklagande.

— Är han borta i dag? frågade modern besviken, helt modlös.

— Nej... inte precis, drog hon på det. Bara ute i skogen med pågarna. Friherrinnan får vara så god att stiga in, odh så skall jag strax ha litet kaffe ii ordning.

Hon var så ovanligt ödmjuk, ursäktande och beskäftig, liksom en smula nervös också, attMalin omöjligen kunde undgå att märka, att besöket på något sätt måste förekomma henne mycket olägligt.

— Var skall jag göra a.v hästen? sade Malin

— hon körde själv och hade ingen drängpojke med sig.

— Jag får väl spänna ifrån, tänker jag... sade Sissla lite sötsurt, och sätta in hästen...

— Ja, tack... Om Sissla inte tror, att det varar för länge?... Hon lade undan kappan och drog långsamt hattnålarna ur trädgårdshatten, medan Sissla med nedslagna ögon, mera fjäsikigt prudentligt än hon brukade, lade undan alla böcker och tidningar, som lågo kringspridda på bordet och stolarna.

— Det var så vackert väder nu på morgonen efter regnet, sade Malin förklarande, nästan lite ursäktande, hon också — att jag tyckte det kunde vara roligt att köra inom och se till baron Erik. Det är snart länge sedan jag såg honom...

— Han tar sig också alltför mycket på, sade Sissla inställsamt, bekymrat. Medan hon gick där inne och stökade och ställde i ordning, torkade och dammade med förklädssnibben och ställde fram korgstolen till friherrinnan, tänkte hon hela tiden på, om hon borde säga något om Vera eller inte... Det var inte gottatt veta, vad friherrinnan visste ooh varför hon hade kommit hit... Lyckligtvis hade tösen just i morse tagit med tåget till Vitahy till sömmerskan och kunde nog omöjligen hinna hem igen förrän på eftermiddagen någon gång... Kanske det vore bäst att säga, att ihon hade sin systerdotter hos sig de här dagarna, och sedan finge väl baronen själv prata med sin mor...

Hon gick ut i förstugan med hatten och kappan på armen och kom in igen utan att ännu kunna besluta sig. Malin

stod med ryggen emot henne och såg ut i trädgården.

— Jag tror verkligen att rosorna komma sig, sade hon utan att vända sig om. Sissla sade ja: den gula där borta i hörnet — den hade minsann blommat för fjorton dar sedan... en sådan stor grann ros, men bara en enda... Hon hade nu kommit till det resultatet, att hon behövde inte säga någonting. Inte vore det värt att komma med till friherrinnan, och kanske hon bara skulle tycka, att inte anginge det henne, vem som var här på Ängstorpet och hjälpte till med hushållet i höstatiden ... Klockarens Rosa hade ju varit här i fjorton där i våras, när det tapetserades och sattes upp kakelugnar, och inte hade någon tyckt, att det var värt att prata om... Hon talade ännu en gång om hästen och elvakaffet, och sedan gick hon sin väg.Malin hade inte .sagt till något av de andra

barnen där hemma, att hon ämnade sig till Ängstorpet i dag. Men i flera dagar hade hon gått och undrat på, vad som ginge åt Erik, eftersom han rakt inte visade sig, och nu hade Char-lies besynnerliga uppträdande i går kväll gjort henne riktigt orolig. Att utfråga brorsonen och försöka få veta, vad han egentligen menade, föll henne aldrig in — det var sällan hon kunde finna sig i att diskutera något som rörde hennes barn med andra än syskonen. »Bäst att tala med Erik själv», tänkte hon, »och komma underfund med, varför han jämt håller sig undan på det här sättet.»

Medan Sissla var ute, satt Malin och tittade sig omkring d det rigorösit enkla arbetsrummet, vilket hon, som i hela sitt liv alltid hade satt så mycket värde på vackra och fina saker, beständigt var gång hon var här gjorde med ett visist vemodigt obehag. Varför envisades han då att ha det så alldeles ovanligt otrevligt omkring sig? Han kunde ju så lätt som ingenting få både möbler och annat hemma på Marie-holm... de hade ju vindarna fulia och både hon och Lasse hade mer än en gång talat med

honom om det. Men---det var väl hans

princip att späka si g Sijälv till det yttersta...

Nu satt hon här och genomgick i tankarna

10. — Mailing, Erik Stjernes idyll.hans många planer med den här boskapsfarmen på Ängstorpet och tänkte på, hur många strider det hade kostat honom (att få tillfälle (att genomföra dem. Alla syskonen — i synnerhet de båda systrarna — hade från början rakt inte velat höra talas om, att Erik, »som absolut var den bäst begåvade av bröderna» — sade de — »och den vackraste och stiligaste till på köpet», att han—som Agnes i sin förtvivlan skrevifrån Dalsland — »gick där och grävde ner sig i den magra jorden där hemma och uppoffrade alla sina chanser ii världen. Vad hade han nu för nytta av sitt namn och sitt utseende, sin doktorsgrad och sina många dyrbara utrikes-resor? ... Kunde inte mor och Lasse helt enkelt f ö r b j uda honom det?» ...

Malin smålog litet för sig själv, när hon tänkte på det där brevet. »Förbjuda honom det!» Som om Agnes inte visste, att mor och Lasse voro fullkomligt maktlösa, när det gällde de yngre syskonen! I synnerhet när det gällde Erik, hos vilken det ända från tidigaste barndomen varit ett oavvisligt behov att alltid experimentera sig fram på egen hand.

Hon soickade, såg på klockan och undrade, hur länge hon skulle få vänta på honom... Hon vände sig från fönstret och gick bort till skrivbordet och tittade på de uppradade fotografi-em: ett nytt porträtt av Agnes och hennes man med de .små gossarna — Henrik, lång och vitklädd, med en tennisracket i handen... Uppe på väggen hängde en blyertsteckning av fadern

— Erik hade bett om den efter hans död. Hon stod länge och ;såg på porträttet, som hon själv hade ritat, i idet hon ömt förde fingerspetsarna över det lite dammiga glaset. »Kanske han, om han hade levat, skulle haft mera inflytande över Erik än hon och de andra», tänkte hon — och i ett ögonblicks passionerad saknad kände hon ögonen fyllas av tårar.

I nästa ögonblick förebrådde hon sig själv, att hon av bara världslighet, snobb eri nästan — kunde känna sig så besviken på Erik — därför att han utan sekundära hänsyn till deras omgivning hade mod att leva livet på sitt eget vis och uteslutande efter sitt eget huvud. Varför skulle hon sörja över, att han »satte sitt ljus under ena skäppo»

— som syskonen kallade det — när hon i sitt innersta visste, att ljuset i alla fall fanns där?...

Som så ofta förut tänkte hon på, vad en kvinna borde kunna bli för Erik, och tänkte på det med blandad svartsjuka och längtan. Kaja skulle passa för honom — inte behövde hon bry sig om Charlies ungdomliga och ytliga kritik... Vad visste han egentligen om så-dant?... Och hur lugnt och tryggt skulle det inte vara att veta honom bofast där borta på Kvamgården i ett fint och trevligt hem, som i alla avseenden borde kunna tillfredsställa honom ... Men hon hade föresatt sig att inte göra upp några planer i den vägen och jagade dem nu också på flykten — eller försökte åtminstone göra det.

När Erik strax efteråt kom hem, satt hans mor och väntade på honom borta vid den stora öppna spisen, han nyligen låtit mura upp i ena hörnet av det långa låga rummet, som varit Per Månssons »storstuga» (förr i världen. Malin kom mycket väl ihåg rummets utseende under den förre arrendatoms tid.

— Tror du nu också den håller värmen i vinter? var hennes första fråga, när de hälsat på varandra. Hon tyckte det var bäst att tala om något mera likgiltigt till >att börja med och inte strax låta honom märka, hur mycket hon fäste sig vid hans långa frånvaro från Marieholm.

— Visst gör den det! sade han förtröstansfullt. Jag kan ju få så mycken ved jag bara orkar tiugga. Och den där gamla järnugnen, där man aldrig såg varken glöden eller flamman, tråkaidie alldeles ut mig i våras... Nu kommer det att bli någonting helt annat —mycket grannare och stilfullare och mera hemtrevligt och festligt.

— »Grannare och stilfullare» — upprepade modern skämtsamt ironiskt — jag trodde aldrig du tänkte på sådant längre!

— Jo, då... Det gör jag nog... mer (än någonsin kanske... Och har ni inte ett par gamla länstolar hemma på Marieholm — de där gamla gröna med de dåliga benen, som stodo i Agnes' rum en tid? — och några riktigt brokiga mattstumpar, som jag kunde få att lägga på golvet här inne? ... Här ser så ömkligt bart ut.

Malin såg sig intresserat omkring — plötsligt i mycket bättre humör. Han började alltså ändå själv så smått märka, vad som fattades honom ... Och här på den ibreda kalkade kaminhyllan hade han ställt en stor kruka med brokiga höstlöv, såg hon nu, rakt under den vackra fotografien (av »la Cruche cassée», som hon en gång hade sklänfct honom för så många Herrans &t sedan.

— Svärmar du ännu för henne, sade hon och skrattade lite. Därpå började hon med alltjämt växande intresse utbreda sig över rummets många möjligheter i möbleringsväg.

— Du kunde få riktigt förtjusande trevligt här inne — sade hon ivrigt — om du bara villelåta mig ordna det för dig! Du vet att det är min specialitet och det roligaste jag vet...

— Kära mor, sade han strax, bestämt avböjande — det bleve ju bara en ny upplaga av Marieholm... Och en futtig miniatyrupplaga till på köpet.

— Ja — i betydligt mindre format naturligtvis, sade hon lite stött, en smula ironiskt. Och strax efteråt, mycket förebrående:

— Varför vill ,du inte bo så, att du trivs i ditt aget hem, Erik?

— Visst trivs jag! — Jag trivs allra bäst precis som jag har det...

— Erik — sade hans mor långsamt: det var något hon länge gått och tänkt på, men hon måste riktigt taga mod till sig för att komma fram med det — Erik, om du bara ville, så vill jag så gärna komma hit och bo hos dig och göra det lite trevliigt och hemlikt för dig... Nej, säg inte något — inte nu strax — låt mig först få tala ut, innan du svarar mig... Ser du, nu när Lasse har både hustru och barn och bägge flickorna äro gifta ooh Henrik för det mesta borta i Lund, så är det ju ändå ingen som egentligen behöver mig mera hemma på Marieholm... Jag har tänkt så länge på det, käre Erik...

Han bana skakade på huvudet och reste sigotåligt upp från stolen, där lian suttit. — Inte skulle mor trivas här en enda vecka, sade han ovilligt.

— När jag är hos dig, sade modern, halvt bedjande. ... Och /du är ju för det mesta hemma...

— Det är jag för det första inte: hela dagen är jag mest ute i skog och mark. Mor skulle aldrig finna sig här. Efter Marieholm... Så trångt och smått som här är. Och vad skulle syskonen säga!

— Jag skulle nog tala med dem, försökte Malin (ännni övertala honom. Om bara du vill, Erik...

— Men det vill jag inte, mor — utbrast han häftigt, absolut avböjande — inte på villkor. Nej, bliv nu sinte ledsen, mor lilla... Det är inte otacksamhet... Jag förstår nog, vilken uppoffring det skulle vara.

Malin satt med handen under kinden: naturligtvis vore det en uppoffring — hon, som vuxit så fast vid hemmet på Marieholm och en gång till den grad gruvat sig för att behöva lämna det, när Lasse gifte sig.

— Jag skulle inte alls kunna tänka mig mor här — inte d minia vildaste drömmar... Nog passar mor mycket bättre i syskonens krets äni min... Jag skulle inte ens kunna äta tillsammans med mitt folk längre ...

— Tror du, sade Malin dröjande, lite spetsigt — att d e skulle anse det för en sådan förlust? Stackars snälla, beskedliga Sissla liar sagt till Frida Svensson på Munkeboda, berättade Disa mig, att det är hennes största olägenhet här på Ängstorpet, att hon nödvändigt skall äta tillsammans med »baronen». Och hon har ett sådant »schå med pågarna», säger hon, bara att få dem till att tvätta händerna så många gånger om dagen och hålla sig snygga och presentabla ...

Erik hade blivit helt röd i pannan — som alltid när han blev förlägen eller förargad eller något över huvud gick honom emot. Med händerna i byxfickorna spatserade han otåligt upp och ned på golvet, medan han hörde på modern och mer och mer misstänksamt undrade, »vart hon egentligen ville hän». — Hon såg, att hon gjorde honom ledsen, kanske till och med förödmjukade honom, men ville inte ge tappt: nu hade hon så länge gått och tänkt på, hur n ö d-v ä n d i ig t det var, att någon »talade med Erik».

— Käre Erik, sade hon övertalande, nästan lite ursäktande — inte går det på en dag att bryta ned så gamla skiljemurar. Det tror du, men det gör det verkligen inte. Nu liar jaglevat här i socknen i över femtio år och känner folket här i trakten mycket bättre än du. De respektera dig nog — både Sissla och allihop de gamla — vad »pågarna» göra, vet jag inte: ungdomen kan jag kanske inte så bra bedöma!... Men — men de tycka allesammans, att du är lite underlig... lite »konstig», för att inte säga »vriden» ... Om du hade varit utfattig och behövt slita och arbeta på det här sättet, hade de förstått dig bättre, men de hade haft mindre aktning för dig... Sissla har varit van att äta på en kant av köksbordet — åtminstone så länge hon tjänade hos mamma hemma på Munkeboda — och jag är säker på, att hon tycker det är förfärligt att sitta inne hos dig och peta med en silvergaffel — nu på gamla dagar... Käraiste Erik, du blir väl inte ond därför att jag ärligt säger dig detta? — Det är ju bara en småsak... ett litet exempel.

Men Erik var ond —det både förödmjiukade och förbittrade honom att höra sin mor omtala Veras moster som så deciderat »underklass»-aktig. Att hon inte kunde ha någon aning om, hur djupt hon sårade honom, gjorde saken inte bättre.

— Jag tror inte att mor förstår oss — osis här borta på Ängstorpet, sade han bittert överlägset på sitt allra syperbaste sätt. Det är jude allra likgiltigaste och ytligaste invändningar mot mitt levnadssätt, mor kommer med... Och att mor med de åsikterna ett enda ögonblick 'har kunmat tänka på att bo liär, är mig en fullkomlig gåta...

Han mötte moderns bedr övade, lite skrämda blick och blev i ännu sämre humör, därför att han visste, att han gjorde henne orätt. Som så ofta förut, kände han sig missförstådd och ängsligt övervakad av släktingarna och kunde inte låta bli att inbilla sig, att modems osjälviska förslag först och främst åsyftade att åter försöka dra honom in nnder hemmets inflytande. Det var riktigt besynnerligt, att hon inte också började tala om »den där unga flickan» — ty naturligtvis var det huvudsakligen för hennes skull hon gjort sig besvär att komma hit så snart efter Charlies besök. Att han skulle skvallra ur skolan och på sitt eget vis — efter sin uppfattning — utlägga och kommentera fröken Boss' högst naturliga närvaro här på Ångstorpet, hade han förstås alltid varit förberedd på. ... Och kanske halde också Sissla i sin enfald och servila respekt för »friherrinnan» — nju, innan

han kom in — gjort allt vad hon kunde för att skrämma upp hans mor. Ett ögonblick höll han på att själv bringa den brännande frågan på tapeten, Hellre före-komma än förekommas — ooh lika så gott först som sist göra front emot dem allesammans... Men när det kom till stycket, kunde han ändå inte besluta sig för att nämna Veras namn. »Låt dem själva fråga mig!» tänkte han. »Inte är jag skyldig att göra dem på Marieholm räkenskap för mina dispositioner här på Ängs-torpet...»

Malin, som inte hade begrepp om den djupaste grunden till hans tydliga missnöje, hans uppenbara ovänlighet och irritation, kände sig mycket nedstämd) över det bryska mottagande både hon själv och hennes välmenta, länge övertänkta förslag hade fått. Och när Erik efter ett par minuters tryckande tystnad plötsligt kort avbröt samtalet med, att mor inte skulle bekymra sig för hans skull: han hade det alldeles utmärkt som han hade det och önskade inte ringaste förändring i sina vanor och sitt levnadssätt — då kände modern, att hon fick tårarna i ögonen, så ledsen blev hon. Han uppskattade varken henne eller hennes ömhet för honom, tyckte hon, ooh skulle aldrig ens begripa, vilken stor upipoffring hon velat göra för hans trevnad. Ty att det vore en stor uppoffring, det kunde väl ändå ingen, som kände till hennes smak och vanor, vara i tvivel om.

Det var något, som ofta tryckte Malin St jer ne,när hon tänkte på sin andre son, ooh det var att hon aldrig kunde låta bli att förebrå sig, att det troligen var från henne, från hennes släkt — »de oroliga Skyttarna» — han hade ärvt sina i många riktningar ytterligt gående tendenser. Hon hade mera än en gång häntytt därpå och nu sade hon honom det rent ut.

— Vet du, sade hon sorgset, mycket upprörd

— jag undrar så mycket, om inte man gamle farfar, Joachim Skytte, som med sina idéer och utopier ruinerade sig själv och hela sin släkt också — om ham inte i livstiden liknade dig?

— Lyckligtvis är j a g ju inte godsiägare, sade Erik högdraget ironiskt. För resten skulle jag för min del inte ha det ringaste emot att likna den gubben. Det har alltid varit en tillfredsställelse för mig, att det bland mina 'närmaste förfäder åtminstone fanns en människa, som inte alltid lät leda sig av de mest småaktiga och egoistiska v ar da gshä n syn. Och tycker mor verkligen — flammade han upp, i det han plötsligt vände sig rakt emot henne — att det kan vara så orätt, att en karl, som är alldeles oberoende, efter bästa förstånd försöker genomföra sin egen livsuppfattning, till och med om den strider emot andras?

— Jag vet inte, sade modern undfallande, mycket allvarsamt. Men ett vet jag, ooh detär, att ingen är »oberoende». Vad nu speciellt min farfar angår ocli hans — jag kan gärna säga högst okloka förvaltning av sin egendom

— ,så vet du ju, att hans barn och barnbarn — de flesita av oss — med livslånga försakelser ha måst böta för hans välmenta ooh storsinta, men tyvärr ytterst omogna retformatorsidéer och många samhällsf örbättrande drömmerier... Min bror Nils till exempel måste till och med finna sig i att på visst slätt känna sig socialt degraderad ...

— Efter min uppfattning, sade Erik på samma kärva sätt som förut — existerar inte ett sådant begrepp som »social degradering» för en så genomhederlig och strävsam man som morbror Nils var.

— Det kan nog kända — efter din uppfattning. Och också efter min... Men hur långt gäller den? Kom ihåg, Erik, att jag själv har vuxit upp under de omedelbara följderna av farfars administration av Munkeboda och alltid sett min stackars far under hela sitt liv kämpa mot ekonomiska bekymmer i alla former. Så till exempel voro alla vi barn mycket väl begåvade på huvudets vägnar — du vet, att det iligger i Skyttarnas natur — tror du inte det var ett lidande för honom och mamma att inte kunna ge oss en sådan uppfostran och ställning i livet,som de själva tyckte tillkommo oss? Jag kom till min rika moster i Stockholm, och genom otaliga uppoffringar lyckaides det också att skaffa de två äMre bröderna passande uppfostran, men när turen kom till de yngre syskonen...

— Allt det vet jag ju redan, mor — avbröt han henne en smula otåligt. Men för det första så är tiden ju nu en annan än den var i mors uppväxt, och för det andra så — han tsiade det mycket hastigt och inte med fullt samma bestämdhet, varmed han annars brukade yttra sig om den saken — och för det andra så är det j a ganska otroligt,

att jag skulle tänka på att gifta mig...

Så upprörd Malin var, kunde hon dock inte låta bli att ge akt på, hur ovanligt lamt och osäkert han i dag kom fram med sin ofta upprepade föresats att förbliva ogift, varmed lian hittills alltid hade avväpnat sina närmaste. Det gladde henne — »han tänker ändå på Kaja!» sade hon plötsligt förhoppningsfullt till sig själv. Högt sade hon emellertid bara detsamma hon brukade säga — så pass diplomatisk hade hon under tidernas lopp lärt sig att bliva.

— Det säger du nu, käraste Erik, och jag tvivlar inte på, att du menar det. Men kom ihåg, att du inte är mera än tjugusju år gam-mal och hur mycket som kan förändra sig — kanske bara i loppet av kort tid...

Hans svar, som kom mycket hastigt med ett tonfall, som hon inte riktigt kände igen, förfärade henne:

— I alla fall: om jag gifter mig, så gifter jag mig aldrig innanför vårt så kallade »umgänge» ... inte innanför er gamla krets på Marieholm ...

»Kan han mena Kaja!»... tänkte hon tvivlande och försökte trösta sig med, att till den »gamla» kretsen hörde hon ju strängt taget rakt inte...

I detsamma kom äntligen Sissla med kaffebrickan och bad så många gånger om ursäkt för att det hade dröjt så länge. Men hon hade inte haft annat än »Victoriakaffe» i huset och hade måst springa ända upp till naboens och tigga sig till ett mått... — De hade ju lagrat upp flera kilo... Fastän de naturligtvis inte så gärna ville medge det...

Just som Erik en halvtimme senare följde ut sin mor och hjälpte henne upp i den lilla vagnen, sågo de bägge Niklas’ dogcart köra utför backen mellan ljunghedarna med honom själv som kusk och syster Ebba bredvid honom.

— Titta, mor — sade han torrt, i det han pekade uppåt vägen. Där äro syskonen! Vilkenimponerande demonstration av överväldigande släktkärlek — alltsammans på e n dag... Det ser ut som om ni trodde, .att jag blivit uppäten av vildar bär på Ängstorpet — bara för det jag inte visat mig på Marieholm de här sista dagarna.

Malin bara skrattade. Sedan hon genom Eriks sista mystiska uttalanden tyokt sig ha fått ett slags bekräftelse på hans förmodade tycke för Kaja Clarfelt, kände hon sig mycket lättare om hjärtat.

— De ha nog varit efter posten, sade hon. Ebba har ju ingen ro i sig, när hon inte var dag hör någonting ifrån Folke. ... Hälsa och säg dem, att jag väntar inte på dem... Och Erik

— hon samlade tömmarna i handen och böjde sig ner emot honom: du kommer väl snart hem till oss? ...

— Kära mor — sade han ldte ovilligt — jag får väl börja att lära mig, att för framtiden är detta mitt egentliga hem, och inte Marieholm...XII.

Efter visiten på Ängstorpet gick Ebba direkt in till modern, som 'hade sina rum på nedre botten i ena gaveln. Niklas stannade ett ögonblick i förstugan och tittade på posten, som de i förbifarten tagit med sig från Ringarp. — Jag kommer strax — sade han förstrött,

Ebba hade nätt och jämnt givit sig tid att lägga undan den långa kappan och kom in med hatten i handen. Modern satt och läste vid fönstret, så upptagen aiv boken, att hon till en början inte gav akt på sin dotter, vilken hela tiden — medan hon gick igenom de stora rummen, som på gammaldags vis öppnade sig i varandra — hade sin mor framför sig. Med ett visst allvarsamt uttryck av tvekan och ömhet betraktade Ebba det starkt gråsprängda, nedböjda huvudet, medan hon njärmade sig henne. Först när hon stod mitt inne i rummet, lyfte Malin upp huvudet — det lilla tunna, bleka ansiktet med de vackra ögonen, som plöts-

11. — Mailing, Erik St jer nes idyll.ligt strålade upp i ett varmt, egendomligt skälmaiktigt leende.

— Jaså — n i hade också fått den idén att fara och hälsa på Erik i dag —du och Lasse? ...

— Ja — sade Ebba leende, lion också. Hon satte isig ner i den stora gobelängklädda länstolen mitt emot modern och lade hatten ifrån sig.

— Mor tyckte väl det var lite umdierligt att se oss dyka upp på vägen så där plötsligt...

— Jag undrade naturligtvis på, att ingen av er på förhand hade sagt det ringaste om, att ni tänkte er dit.

— Det hade m o r ju heller inte — sade Ebba och skrattade till.

Hon teg lite och gick plötsligt rakt på saken:

— Såg mor flickan? Malin hade lagt boken ifrån sig och höll på .a,tt ordina blommorna i den lilla vasen på bordet — nu såg hon upp: — Vilken flicka? frågade hon mycket förvånad, i det hon mötte Ebbas egendomligt menande blick.

— Nämnde han henne inte ens? sade system i nästan kränkt ton. Och mor var där ändå en god stund efter vad jag kan förstå?... Talade Sissla heller inte om henne?

Malin skakade på huvudet. — Vad är detta för en historia, frågade hon okonstlat, oroligt... Vad betyder allt detta om Erik? ...Något, somn i ha reda på, och som jag inte vet någonting om?...

Ebba mötte åter hennes ögon — hon lade inte fingrarna emellan utan benättade genast alltihop: allt vad hon visste, i det hon började med Charlies »upptäckt», mär han första gången sökte Enik på Ängstorpet... — Men mor vet ju, hur roligt han tycker det är att reta$ med en och brodera ut en historia, och så tyckte Lasse och jag, att vi hellre med våra egna ögon ville se, hur det egentligen hängde ihop ...Nu tycker jag, att det värsta indiciet är, att mor var där så länge, innan vi kommo, och inte hörde ett enda ord om saken... Och att inte ens den gamla hederliga Sissla kunde få sig till att säga något!...

— Jag begriper det heller inte, sade Malin — så nedstämd och ängsligt bekymrad, att Ebba nästan började ångra sin kanske lite brådst ör-tade öppenhjärtighet. Jag begriper det rakt inte... Vad Sissla angår, så var det ju Ante ih e n-n e s sak att anförtro mig något, som hon kanske tycker bara rör hennes egen släkt, men Erik... att han kunde sitta där mitt emot mig och tala om allting annait och inte nämna ett ord om den d|är flickan, som han — efter allt vad du säger — måste kännaj sig mycket intresserad för.

— Nu ska mor inte ta sig det så nära, sadeEbba, mer och mer ångerfull över att genast så öppet ha visat modern isina egna farhågor. Mor vet ju, hur egen och besynnerlig Erilk är, och kanske han tycker, att det bara är något, som angår Sissla, om hon vill ha sin systerdotter till hjälpreda där i huset någon tid eller någon annan...

Malin skakade på huvudet. — Kära Ebba: en flicka från Amerika, släkt till prästens och med så underliga familjeförhållanden!... Här i trakten, där det förekommer så litet nytt att tala om, och v i, som annars bruka vara så meddelsamma emot varandra... Jag för,står det inte.

— Nej, vi tyckte ju också strax, att idet lät bra mystiskt — Lasse och jag... Hade vi emellertid bara kunnat ana, att mor på egen hand genast skulle ge sig dit...

Malin satt och teg, mera djupt sårad av Eriks ovanliga, nästan exempellösa förtegenhet än ens dottern, som kände henne så väl, kunde ana. Erik, som annars var så genomärlig, när det gällde honom isjälv, så uppriktig, att det emellanåt nästan gränsade till det obehövliga. Och hans långa frånvaro från hemmet på sista tiden och från Kvarngården, som han annars så ofta brukade besöka... Ju mera hon tänkte på alltihop — lade Ahop sina egna iakttagelser med det, isom Ebba nu isatt och berättade henne, jumera olidligt orolig och osäker tyckte hon att hon kände sig.

— Det är en förtjusande flicka — sade Ebba på ett sätt som kanske skulle vara tröstande men i detta ögonblick verkade ännu mera uppskrämmande på modem. Alldeles förtjusande, vet mor. Mycket ovanlig och distingerad, tyckte jag... Ingen skulle kunnia tänka sig, att hon vore tsläkt med Sissla,

— Kära du, sade Malin nästan lite otåligt — hon måste ju ha levat i helt andra förhållanden och har väl också fått en annan uppfostran. Och Lars Anders' Mari var en ovanligt vacker tös på sin tid — tio år yngre än Sissla... De hade heller inte samma mor. Nu minns jag henne mycket väl och hela historien också, fastän jag inte kom ihåg namnet på karlen. — Och till och med om jag hade gjort det, skulle jag aldrig ha tänkt på att sätta honom i förbindelse med vår nye kyrkoherde.

— Ja, nu få vi se, hur han tar det — sade Ebba resignerat. Naturligtvis varar det inte länge, förrän han och frun' ,få hum om, hur det hänger ihop — och det blir kanske det otrevligaste av alltihop.

— Jag kan 'inte förstå, att Erik talade med e r om henne, sade Malin avundsjukt, retligt —när han var så ytterst förbehållsam gent emot mig?...

— Det gjorde han heller inte — han sade inte ett ord. Vi sutto ute på förstukvisten och så kom hon... In på trädgårdsgången — mycket lugnt och stillsamt och säkert : inte det ringaste generad över att se oss. Vi hade förstås inte sagt ett ord om henne förut, varken Lasse eller jag, men då reste jag mig upp och sade till Erik: »Är det den amerikanska flickan, som är och hälsar på Sisisila och som Charlie träffade, när han var hots dig häromdagen?...» Rysligt lugnt och naturligt sade jag det — det kan jag försäkra mor — och så gick jag ut på trappan, liksom jag ville gå bort och hälsa på henne.

— Och Erik? sade Malin. Vad gjorde han?

— Han blev eldröd ända upp i pannan — men det behöver man ju inte fästa sig vid, för det blir han ju för ingenting. »Jag trodde nog, det var Charlies rapporter jag hade att tacka för de här många släktvisiterna!» sade han... I dlen där tonen, mor vet...

— Då tror ihan väl, att jag också kom för att spionera på honom! ropade Malin, mycket ledsen och upprörd. När hon hörde Ebbas historia, glömde hon, att det verkligen var därför att hon själv känt sig orolig över Oharlies sätt i går,som hon just i dag hade beslutat sig för att fara bort till Ängstorpet.

— Vi hade väl inte varit där mera än fem minuter, fortsatte Ebba utan att ta hänsyn till avbrottet — och så kom hon. Mycket fin och fräsch och »exotisk», som Charlie mycket riktigt sade om henne — klädd i vitt från topp till tå... Och mor kan väl begripa, att det är något annat för Erik att gå och se på och komma hem till än bara den gamla hemvävda Sissla.

Modern tänkte med ruelse på, hur hon nästan hade intrigerat för att få Sissla — den reella människan — som redan »satt till hems» och lät mycket truga sig — att få just henne till hushållerska på Ängistorpet. Hoil hade varit så ivrig för saken, att alla barnen gjort så smått narr av henne — också Erik själv, som muntert retsamt hade försläkrat henne, att man inte behövde ta så mycken hänsyn till hans hjärtero... Och så hade detta alltså blivit resultatet av hennes moderliga förutseende och kloka beräkningar...

— Jag får tala med Sissla — sade hon plötsligt med stor bestämdhet. Hon såg på Ebba, liksom förebrående, odh talade med lånjgt mera lugn och myndighet än förut. Flickan kan ju omöjligen stanna längre där borta — det kan väl aldrig vara hennes egen mening, och dieit kanSissi a nog också mycket väl inse... Varför skaffar hon sig inte någon plats?

— Det har Erik redan skaffat henne, sade Ebba ironiskt. Hon är hans sekreterare — det berättade han i förbigående — och hjälper honom med att översätta något av hans »Tvivel» ftill engelska—

— Men är han då tokig! utbrast Malin. Vad ska människorna säga?

— Det har väl Erik aldrig brytt sig om, sade hans syster mycket kallblodigt. Och vem gör det för resten! Ingen av oss gör det ju — utom syster Agnes kaniske, och inte hon heller, när det riktigt gäller. Mor gör det ju heller inte själv utom för vår skull — så det tycker jag inte mor ska förebrå Erik så mycket. Men ... Hon mötte moderns ängsligt frågande blick och hejdade sig plötsligt.

— Varför talar du inte ut, Ebba? ... Är det något mera — något som du döljer för mig, barn?

— Neg — det är det inte. Vi voro där ju bara en halvtimmes tiid... Så gästfri Erik annars är, så får jag säga, att han nästan körde oss på porten med detsamma. Till den grad otålig var han att bli av med oss, så snart den där flickan bara visade sig... Nej, men — hon drog ännu på det — när jag såg henne och tänkerpå att ;de alltid äro ensamma ihop diär borta i ödemarken — de två — Sisslas förtklädesskap räknar man ju knappt... så tänkte jag på Kaja Clarfelt och kunde inte låta bli att önska, att hon hade varit lite mera lik... den där andra.

— Varför det? ... Kaja ser ju så bra och trevlig ut som någon kan önska.

— Visst gör hon det — i de flestas ögon. Men tror mor, att hon gör det i hans? För min del har jag Ihela tiden tyckt, att han gjorde för mycken affär av sin vän,,skap ined henne för att det skulle kunna vara något annat än vänskap.

— Hade han bara fått vara i fred — sade Malin mörkt — så är jag säker på, att han kommit till att riktigt fästa sig vid Kaja. Hon passar ju så utmärkt för honom.

— O, mor — sade Ebba. Hon sade inte mera

— men det var i en ton, som uttryckte, att modern var precis dubbelt så gammal som sin son och inte längre ägde förmåga att se saken från hans synpunkt — eller ens från hennes egen.

— Du tror inte jag förstår Erik? sade Malin sorgset förebrående.

Ebba skakade lite på huvudet: — Gör någon av oss andra det? — sade hon liksom tröstande. Det finns väl mycket hos honom — i hans helaliv, menar jag — som är och alltid har varit utanför vår kontroll... Minns mor hans passion

— ja, så kan jag gärna kalla deit — för Augusta Wangen, när han var aderton—nitton år och hon myokeit över trettio? ... Inte talade han om det, men vi gissade ju alltihop... Men hon var blond och grandiois och Rubensaktig, och den här flickan liknar henne inte alls. Så där kan man se, hur isivårt det är att beräkna en karls smak, slutade hon i lättare ton — liksom för att avleda moderns ängslan.

Men det lyckaides inte. — Att du har hjärta att påminna mig om den där samvetslösa koketten, som han nästan höll på att skjuta ihjäl sig för

— sade Malin bittert.

— Å, han var ju så ung och det gick ju ändå snart över, isade Ebba. Jag kom bara att tänka på det, därför att det är enda gången jag sett Erik riktigt kär... Men det har han naturligtvis varit många gånger... Charlie talar ju alltid om hans »fruntimmerstycke»!... Vem vet, hur allvarligt det här är?

— Men det är ju du själv, som sitter och skrämmer upp mig, Ebba...

— Jajg bara berättade vad jag hade sett, sade Ebba. Låt oss nu tänka på Kaja, hur präktig och utmärkt och intelligent och trevlig på alla sätt och vis hon är,.,— Som om det spelade en så stor roll! — sade modern hopplöst.

— Nej — Ebba uppgav också att se iden ljusa sidan av isaken — nej tyvärr... Och om mor verkligen vill veta min mening om Erik och Kajia så... ja, jag var övertygad om, att det aldrig kunde bli utav — till och med innan jag hade sett den här flickan. Och j a g är kanske den av syskonen, som känner Erik bäst och står honom närmast... Nu måste jag tillstå, att jag är rädd för att hon — med alla sina förträffliga egenskaper och så isöt och intagande hon än är — liksom är alltför massiv för Erik...

— Jag trodde du tyckte mera om henne*?... sade modern förebrående.

— Jag tycker om henne... Men om jag hade varit karl, hade det aldrig fallit mig in att vilja gifta mig med henne...

... Men nu ska mor inte bry sig om vad jag sitter här och säger — ångrade Ebba åter sin alltför istora uppriktighet — det kan ju mycket väl hända, att jag misstar mig: Erik brukar ju för det mesta överraska oss allihop ... Och till och med om det inte skulle gå med honom och Kaja precis som mor och faster Kitty ha tänkt sig, så... Kom ihåg, hur förtvivlade vi voro för fyra, fem år sedan, när Lasse bröt sinförlovning med miljonärsflickan för Disas skull... Och nu tycka vi allihop, att det är det bästa, isom någonsin hade kunnat hända honom. I synnerhet sedan alla lantbruksprodukter ha stigit, jag vet inte hur många procent — slutade hon lite vårdslöst ironiskt.

— Ebba! — sade modem ledsen, mycket sårad. Tror 'du verkligen att det är för Munke-bodas ,sikull jag nu håller så mycket av Disa? ... Tycker du verkligen jag är så världslig?

— Nej, mor — Men ... men för vår räkning är mor det nog, sade Ebba långsamt, i mera allvarlig ton. Hon steg upp och böjde sig ner och kysste modern på kinden — liksom ville hon be henne om förlåtelse. Tag det nu inte så tragiskt, mor lilla... Mor vet, att jag iibland har tfiktig romanfantasi... Erik tar nog isitt förnuft till fånga. — Kanske... Det göra ju de flesta. Men nu ska jag gå ut ocli se efter Lasisie, så kan han komma in och trösta mor.

Niklas isatt ännu över tidningarna (ute i den långa förstugan. — Tyskarna gå alltjämt tillbaka — sade han intresserat, när systern kom i dörren — det <ser verkligen ut som om det skulle sluta med en väldig katastrof...

— Du får vänta med krigsnyheterna, sade Ebba, utan att höra på honom. Hon satte sig till hälften på armstödet av hans stol, och överbroderns axel tittaide hon flyktigt ned i det stora tidningsbladet, som han nu sköt ifrån sig*. Gå in till mor, Lasse — nu med detsamma— Jag har gjort henne alltför osäker och nedslagen, är jag rädd, och så får dlu säga att »Ebba överdriver ju förstås alltid» ...

— Du började naturligtvis strax att tala om flickan ...

— Ja... och så kommo vi in på Kaja Clarfelt. Jag sade vad jag sade för att freda mitt eget samvete... Dumt nog.

— Olyckan är bara, att du i den här ,saken, har två samveten. Eller hur, Ebbai

— Jo — det kan nog hända... N u är ju Erik bara tjugusju år, och det är jiu inte svårt att se vad den där vita flickan med ögonen betyder för (honom... Men när han — om tjugu år kanske — änniu isitter 'kvar på Ängstorpet, fattig och iglömd av världen, med sin preraifaelitiska Vera, som inte är prerafaelitisk längre... och tänker på, att om han haide fått Kaja och Kvarngården och faster Kittys pengar, så hade han kanske blivit en berömd man och haft något att säga... Ja, lille Lasse... — Du ser nog vad jag tänker på? ...

Det såg han nog och sade:

— Om den där flickan ändå nöjde sig med att bara vara ett ungdomsäventyr!— Fy, Lasse! Jag skäms för dig...

— Det var också dumt isagt, skyndade dian sig att återtaga isiina ord, och naturligtvis1 menade jag inte så illa som det låter. Han mötte systerns ögon. ... Jo, det gjorde jag kanske ändå. Naturligtvis tänker jag mera på Erik än på henne. Vem är hon? Och vad veta vi om henne?

De tego ett par ögoniblick, så sade Ebba tankfullt, lite dröjande:

— Minns du inte, Lasse, att jag sade till dig på hemvägen, att hon ju kanske kunde komma hit — till mig — ifall hon ville ha plats ... och hjälpa mig med Malla. Hon kunde ju tala engelska med henne... Så kom hon i alla fall därifrån. Och jag skulle nog vara snäll emot henne.

— Tror du att din barnkammare kunde ersätta henne Ängstorpet? frågade han ironiskt.

— Din »snällhet» Eriks — låt oss bara säga förtjusning, om vi inte vilja gå längre.

— Nej — det tror jag inte —* sade Ebba modlöst, mycket ärligt. — En sådan värld!...Fru Gunhild Koss hade verkligen måst vänta flera minuter framför fönstudörren, som ändå stod på vid gavel, innan någon visade sig och tog emot henne. Sissla var kanske lite rödare än vanligt i ansiktet men mycket fattad och inte så lite på sin kant. Att »hela världen» efter hand skulle komma hit och »snoka efter tösen», det hade bon förstås varit förberedd på

— i synnerhet efter de båda Marieholmsvisi-terna i går, och att prästen när som helst kunde stå här ute på trappan hade hon framför allt med växande förfäran dagligen väntat på. Att det nu bara var frun som kom skänkte henne i första ögonblicket en viss lättnad.

Fm Gunhild hälsade högdraget på sitt vanliga, stelt artiga sätt, som i detta speciella fallet hade en nyans av snäv nedlåtenhet. Utan att presentera sig, vilket hon fann onödigt och inte ens passande, frågade hon med så få ord som möjligt efter »en ung flicka», som nyligenhade kommit ifrån Amerika och »skulle ho här». Det lät sökt och svävande — man märkte, att hon helst ville aindgå att nämna namnet.

—• Om frun menar min systerdotter Vera Roiss, sade Sissla stramt på sitt tungrodda, släpande sätt — så är hon uppe i byn just nu ett ärende för baronen.

— Jaså, isaide fru Ross hastigt och nervöst: hon. såg ut som hon inte riktigt visste, om hon ville stiga in och vänta eller inte. iMen Sissla gjorde hövligt plats för henne i dörren och bjöd henne in i det spartanska matrummet. När husbonden inte själv var hemma, kunde det aldrig falla henne in att släppta någon in i hans arbetsrum — utom precis herrskapet från Marieholm, förstås. Fru Ross rättade sig tveksamt förnämt efter den rätt kyliiga, så gott som stumma uppmaningen att stiga in.

— Jaså — hon är inte hemma, sade prästfrun ännu en gång. ... Det var ju ledsamt, det... Jag hade gärna velat tala med henne på kyrkoherdens vägnar.

Sissla teg — en garde, med händerna nnder förklädet. För sin del var hon rätt glad åt, att »t ösas t ack aren», som inte var van vid »sådant folk», inte var hemma och slapp att i första hand föra sin egen talan. Trots sitt oförfalskat bondaiktiga isätt Ihaidie hon med ,siin försiktigtuppmärksamma, lite dryga hållning, det iskarpt markerade ansiktet och de stora blå ögonen mycken yttre värdighet, och fru Ross kände sig nästan obehagligt generad inför hennes envisa, alltjämt avvaktande tystnad.

— Ja... frun vet kanske... började hon till slut, nervöst vårdslöst.

— Jag är inte gift — sade Sissla omnitligt reellt. Di kallar mig annars fröken Andersson ... eller rätt och slätt Sissla.

Fru Eoss böjde stelt på huvudet — Fröken Andersson är visst lite släkt med... med... Hon hade ämnat att säga »min mans brorsdotter», men tyckte det var alltför förödmjukande att erkänna den gemensamma släktskapen och nöjde sig med »flickan». — Fröken Andersson är visst »lite släkt med flickan.

— Jag är hennes moster, sade Sissla i samma ton, varmed hon rättat misstaget med frutiteln.

Gunhild Ross, som inte var skåning, tyckte att »folket här i .trakten» verkligen var alldeles ovanligt svårt att tala med. Hon (blev för var minut mera nervös och mera högdragen.

— Nu lär det ju så, att min man — som fröken kanske kan förstå, kom det som ett slags flyktig förklaring — att min man har speciellt intresse för henne... den unga flickan, menar jag... och... och inte har något emot att med

12. — Mailing, Erik Stjernes idyll.snaraste... Jag menar bara, att han — eller v i, sade hon nådigare med tillstymmelse till ett vänligt leende — att vi igärna ville tala med henne.

Sissla förändrade inte en min, men fru Ross’ tydliga besluit att inte vilja meddela sig med henne — hennes försök att helt och hållet skjuta henne åt sidan, henne som ändå var Veras köttsliga moster och hade bättre reda på henne än hon själv, »riktigt grodde i hanne», som hon brukade säga, mär hon kände siig djupt harmsen.

Men hofn sade ingenting — nöjde sig bara med att sävligt upprepa, att Vera inte vore hemma — så drygt och obevekligt oförstående, att fru Ross mot sin vilja ovillkorligen kände sig föranlåten att lite närmare yttra sig om sitt egentliga ärende här.

— Vi ha nämligen ett bestämt förslag angående hennes framtid, sade hon — min man och jag... Och för att visa sig mera tillgänglig bekvämade hon sig äntligen till att ta plats på en av trästolarna vid matbordet: imponerande elegant och korrekt i sin hypermoderna promenaddräkt.

— Om det är frågan om någon plats — försökte Sissla fientligt, försiktigt komma under-fuiid med hennes planer — så har Vera redan

fått en• • • i | j ii

— Jaså — fm Gunhild reste sig genast upp, ögonskenligen mycket lättad. Det var ju roligt, det. Jaså — hon h a r redan fått sig en plats... Var då? — Min man ville ju nog gärna veta

det---Som sagt, så intresserar han sig

mycket för... för henne... Hon hade riktigt töat upp och väntade affabelt på närmare underrättelse.

— Hon har pla/ts här — isade Sissla och drog på ordet. Det är något, hon hjälper baronen med... i i ' . i» •

— Här?... upprepade fru Ross ytterligt chockerad och stelnade genast till igen. Här!... Det är naturligtvis bara för tillfältet. Hon är ju mycket ung, har jag hört, och kan förstås omöjligen stanna i ett hus, »där det bara finns en ung herre...

Sissla hade alltid ganska hög färg, men vid de sislta orden blev den om möjligt en liten smula högre. Hon hade ju själv under sista tiden dagligen gjort precis samma invändning och hade precis samma eller åtminstone liknande betänkligheter angående Veras fortsatta vistelse på Ängstorpet som fru Ross — men det var en annan sak. Hon svarade heller inte något, men i hela hennes hållning — över debreda, fyrkantiga axlarna, den myndigt framskjutna magen och de tätt ihopknipna läpparna låg ett uttryck, som mycket tydligt lät den ståtliga prästfrun förstå, att hon ju alltid funnes här på gården och att det vore omöjligt att förbise hennes inflytande. Det irriterade fru Rosis, som av många orsaker redan när hon kom varit i mycket dåligt humör och nu — plötsligt — på ett bildat sätt — exploderade.

— Om det vore i ett annat bus, började hon utan att höja rösten men med förolämpande tonvikt — om det hade varit i ett annat hus och inte ho;s baron Stjenne, som pretenderar att intaga en moralisk undantagsställning och själv har så liten respekt för vad vanliga människor säga och tycka...

— Frun känner väl knappt baron Erik — sade Sissla kärvt.

— Jo, då — avbröt hon henne kort — och har också talat med honom. Och så mycket kan jag säga fröken Andersson, som kanske inte själv har haft tillfälle att tänka över det, att något passande sällskap för en ensam ung flicka, det kan han aldrig anses vara.

— Annars har då en annan känt baron Erik, isedam han var tretton, fjorton år eller ännu yngre, och kom och hälsade på sin mormor på Munkeboda, gamla fru Skytte, som jagtjänade hos i tjiugu år, och inte har en hört ett ont ord om honom...

Fm Ross avbröt henne igen — mycket högdraget.

— Det är nog möjligt — men vi, min man och jag, äro av en annan mening. Jag har en gammal släkting uppe i Värmland — ett stort präktigt brnk — där de gärna vilja ha en hjälpreda — en liten sällskapsdam kan man ju gärna kalla det — och så tänkte vi... Det är bara kort tid sedan vi fingo veta, att flickan var här i Sverige...

—* Herrskapet har väl också haft annat att tänka på än den stackars tösen, sade Sissla klumpigt sarkastiskt. Fru Gunhild teg, men hon var så ond, att hon riktigt rodnade och glömde aldrig »pigans oförskämdhet».

— Där är baronen själv — sade åter Sissla på sitt vanliga sävliga sätt: hon hörde honom öppna förstudörren — odh isså går det ju an att tala med honom. Var så .god och sitt ner igen — tonen var nästan lite befallande, så skall jag strax säga till honom.

Fru Ross hade helst velat invända något om, att det ju var för att tala med Vera själv, hon hade kommit hit, och inte med någon annan, men innan hon hann säga något, var Sissla redan försvunnen och hade stäagt dörren efter sig.Fru Gunhild kiände si g ovanligt echaufferad — det var änidå ingen varm dag — .suckade otåligt och tittade ner på sitt armbandsur... Hon ville visst inte taga plats igen vid det där bordet

— därtill kände hon sig alltför uppretad och nervöst orolig — i stället gick hon bort till ena fönstret .och tittade utåt vägen, om inte den där flickan möjligen änidå skulle visa sig. En sådan otur, att hon just i dag inte var hemma, och att han skulle komma, innan hon hade talat med henne... Nu skulle hon naturligtvis bli tvungen att förklara för honom hela historien och försöka göra honom begripligt, att det verkligen inte ginge an — att det omöjligen kunde vara fråga om att fortfarande behålla den där amerikanska missen här i socknen — allra minst hemma i prästgården, som hon själv utan tvivel pretenderade... Sådant prat och skvaller det skulle bli, i synnerhet som hon och hennes man ju vore nya på orten och inga närmare bekantskaper haide. Hade Gustavs istackars hustru bara varit från en annan trakt — det hade hon också sagt till Bertil, när han genast försökt föreslå att ta brorsdottern till sig — det hade varit en annan sak: till och med om hon varit av aldrig så -tarvlig extraktion... Men att en fröken Ross på samma gång skulle vara systerdotter till en gammal kofesa hos Stjernes.., ellerhos

Skyttes på Munkeboda, var det nu var hon haJde tjänat — och kanske släkt och kusin med alla småbönderna i hela församlingen! Nej, det kunde verkligen inte g!å an. Inte om de själva från början ville intaga den plats och njuta det (anseende, som rätteligen tillkomme kyrkoherden och hans fru. Och vem visste vilken äventysrerska hon kunde vara? En ung tös, som kom direkt från Kalifornien... Och sådan besynnerlig uppfostran hon där hade fått... Alltför fin på kläderna var hon också — det hade klockarfrun tydligen låtit förstå — för att hon skulle göra ett riktigt hyggligt och solitt intryck.

Märkvärdigt nog hade de i prästgården inte hört det ringaste om »fröken Ross», förrän kandidat Skytte — som naturligtvis visste allting

— så impertinent hade nämnt hennes namn på middagen på Kvamgården. Sedian hade fru Ross försökt att förhöra Kaja, men inte fått mycket ur henne och hade blivit tvungen att sätta sig i förbindelse med klockarens, som ju stodo i vänskapsförhållande till hushållerskan här på Ängstorpet. Hon hade bjuldit klockarfrun på kaffe och måst nedlåta sig till att höra på allt byskvallret... Ty naturligtvis hade hon genast rmisstlänkt, att »fröken Ross» kunde vara Bertils brorsdotter från Kalifornien, men hade intevelat skrämma upp honom, förrän hon vore riktigt säker på saken... Nu skulle naturligtvis också alla de gamla skandalerna om stackars svåger Gustav komma att grävas upp igen...

Erik Stjerne kom in i matrummet oöh hälsade på den främmande — »mycket frankt och ogenerat», berättade hon sedan — och förklarade genast, att fröken Andersson hade förberett honom på fru Ross’ ärende. Han bad henne ta plats odi satte sig själv mittemot (henne med en hållning, som i hög grad accentuerade hans första ord:

— Naturligtvis har jag nästan var dag — ända se/dan fröken Ross kom hit — väntat ett besök av kyrkoherden.

Gunhild rätade på sig och svarade strax:

— Min mam tyckte, att det kanske vore lämpligare att j a g till att börja med meddelade mig med den unga flickan.

— Angående den där platsen i Värmland? frågade han tvärt.

— I det hela taget, sade fru Ross reserverat.

— Vad platsen angår, sade han — för att nu hålla oss till den, skall jag redan ;i dag framföra ert anbud till fröken Ross. Sedan bestämmer hon naturligtvis själv, om hon vill antaga den eller inte.Gunhild sade vasst — själva hans formella ton retade henne:

— Det är en mycket bra anställning, mycket fördelaktig... Hos en äldre släkting, gamla bergsrådinnan Lundén på Marksberget — hon sade namnet, som om hon väntade, att han med acklamation skulle känna igen det, och gjorde ovillkorligen en liten paus efteråt. När han tycktes fullkomligt likgiltig, återtog hon med mera skärpa:

— Om bon förstår att vinna gummans sympati — hon är mycket rar och nära åttio år

— och annars sköter sig, kommer hon — det kan jag nästan lova — att anses ungefär ;som dotter i hjnset...

Erik sade bara: — Jag skall tala med fröken Boss, när hon kommer hem. För ögonblicket har hon tillräcklig sysselsättning med något översättningsarbete, som hon hjälper mig med...

Gunhild kände sig förvånad över att höra, att flickan vore »så pass bildad», men uttryckte det inte. Hon sade bara — en smula salvelsefullt:

— Vi — min man och jag — äro naturligtvis glada och tacksamma för att den stackars flickan tyckes så väl riustad att intaga en passande ställning i sin fars hemland.

Erik svarade inte. Han hade i allmänhet intesympati för damer av Gunhilds typ, men för Veras faster och hela hennes uppträdande kände han från detta ögonblick den djupaste aversion, blandad med hånfull ringaktning. Inte ett vänligt ond! — tänkte han bittert. Ingen ursäkt för att de isä länge ha försummat henne eller ringaste känsla för hennes ensamma och övergivna belägenhet. Inte ens för skams skull!... Heller inte önskar det där herrskapet

att själva lära känna och bedöma iden vilt främmande flickan, om hon verkligen ägnar tsig för att vara »dotter i huset» — nästan dotter i huset! — hos den där åttioåriga brukspatronsfrun. Bara den ytterligaste egoism, iden mest oförställda iver att så snart som möjligt på någorlunda hyggligt vis bli av med brorsdottern... skicka 'henne fan i våld ända aipp till Värmland! »Så väl rustad att intaga en passande iställning i sin fars ihemland!»... Vilka fraser. — Vad visste den människan om Vera!

Emellertid var Gunhild för sin del ganska nöjd med samtalet: hon »hade verkligen knappt vågat tänka sig, att den konstige karlen kunde visa sig så pass fredlig och resonlig» — anförtrodde hon sedan Kaja, när hon berättade henne om den »besvärliga missionen». Efter ännu en blick på den lilla armbandskloekan ovanpå handsken reste hon sig upp för att gå — egent-ligen vore det ju nu onödigt att sitta här längre och vänta på flickan... Hon sade hövligt, lite dröjande, men med 'tydlig ansträngning att synats vänlig och fryntlig:

— Naturligtvis väntar min man... att... att

— mad sin ytterliga, oövervinneliga snobbighet kunde hon omöjligen få sig till att nämna Veras tillnamn, och hjälpte sig också denna gången utan det — att den unga flickan kommer upp till prästgården och gör hans bekantskap — vi intressera osis verkligen så ofantligt för henne och hennes framtid, får ni vara snäll att hälsa henne. Och då kan hon ju också få närmare upplysningar om platsen där uppe och den snälla tant Lundén— Reseomkostnaderna — fortfor hon hastigt, mycket igeneröst — skall hon rakt inte tänka på — Det är något som min man helt och hållet åtar sig.

— Jag iskall framföra hälsningen, sade Erik bara. Han följde henne ut på trappan, madan hon artigt orerade om den vackra uitsikten och vilken förtjusande stillhet och ro man måtte ha på ett sådant här avsides beläget litet ,sitälle...Erik höll på att korrigera Veras översättning: hon hade fått god skolundervisning och iskrev ju engelska, som hon ansåg för sitt modersmål, långt mera flytande än han. Emellertid var även han ganska skicklig — hade studerat en tid i London — och visste förstås bäst själv, »vad han egentligen menade» och hur han riktigt ville ha det. När de hjälptes åt, gick det också mycket bra — det tyckte han åtminstone. Hon satt i hans egen istol mitt för det stora iskrivbordet med handen under kinden. Med nedslagna ögon bet hon tankspritt i penniskaftet, medan han stående bakom stolen ooh lutad över hennes axel med sim blyerts vårdslöst antydde de önskade rättelserna, som hon sedan brukade utföra på egen hand. Då ooh då mumlade han halvhögt en och annan mening i manuskriptet, som han jämförde med den tryckta boken.

— Om fjorton dagar eller högst tre veckorkunna vi antagligen vara färdiga — sade han, i det han åter rätade på sig och stack blyertspennan ner i västfickan. Men jag är rädd för att jag måste skaffa mig en skrivmaskin — och så får ni lära er att sköta iden, fröken Vera.

Hon isvarade inte på hans ord — samlade bara ihop papperen och lade in dem i lådan till höger — långsamt och omsorgsfullt som hon gjorde allting. Men det var ett uttryck i hennes halvt bortvända ansikte, som plötsligt — oroligt — kom honom att fråga: Eller hur, Vera?... Efter hand, oftare och oftare, hade han i en hastig vändning, utan vidare börjat lägga bort frökentiteln.

— Moister säger —det var hennes vanliga sätt att inleda ett mera kvistigt meddelande — moster säger, att jag nog inte kommer att stanna här så länge.

— Såå — sade Erik. Han var ju -inte oförberedd. Han lade in sina papper och böcker, han också. Varför det — lär det på grund av det där förslaget från er farbror? Det jag talade med er om i går kväll...

— Ja — sade Vera på sitt mest enstaviga vis. Hon hade rest sig upp och sträckte ut handen efter den lilla svarta sommarkoftan, som hängde på en krok vid dörren. Nsu går jag ut i trädgården, sade hon. Någon närmare för-klaring på sina egna eller »mosters» planer inlät hon sig inte på.

Han sökte inte kvarhålla henne — såg bara låmgt efter henne, mulet, obeslutsamt, i diet-samma han med en otålig rörelse slog sig ned vid skrivbordet, som hon nyss hade lämnat. Han doppade pennan ooh prövade den mo,t läskpapperet — gång på gång... frånvarande och glömsk av vad han egentligen hade ämnat göra. Att Sissla — så stött och förargad hon var på prästfrun — ändå hade blivit iskr,ämd iav hennes plötsliga och resoluta

uppträdande, hade han genast märkt på de få ord de växlat angående saken. Först hade hon talat om »tösastackaren», som hon alltid kallade systerdottern, när hon riktigt ville uttrycka sitt medlidande med henne, ooh hur »de» — Eossarna — »i tjugu år inte hade frågat efter, om hon levde eller dog», men nu ville komma här och »topprida» henne — Sissla — därför att hon hade varit beskedlig emot Maris tös... Erik hade inte svarat henne, han kände den djupaste ovilja emot att diskutera Veras angelägenheter med hennes moster, men när hon vände sig om och hårdhänt slog igen dörren efter sig, förstod han, iatt hon naturligtvis hade väntat det och ansåg hans tystnad som ett utslag av »högfärd». Med nästan pinsam tydlighet kunde han nu rekonstruera ochföres-tälla sig Sisslas vanliga vokabulär, och mär han genom köksfönstret hörde hennes skarpa röst ropa på Vera, flydde han genast utom hörhåll. Och han måste motsträvigt madige för sig själv, att på sätt och vis hade naturligtvis fru Rosss nätt, när hon så bestämt hävdade, att här kunde Vera inte stanna i längden. Senare på eftermiddagen gick han en lång tur och lugnade sig, så att han åter var i istånd att se isaken från sin ursprungliga synpunkt: Vera iskulle stanna hos 'sin moster, isom, hur enkel och ouppfostrad hon än var, och tourudiant lynne hon än hade, i alla fall var en genomhederlig, ofördärvad och snäll människa, som höll av sin systerdotter och beundrade henne. Lika litet som en äkta pärla kunde solkas i den grumligaste ström — tänkte han poetiskt svärmiskt

— lika litet vore Vera i stånd att smittas av lite yttre tarvlighet eller råhet. Dessutom vore han här ju alltid och skulle nog vaka över henne — leda och uppfostra henne... Vem ginge i borgen för att den åttioåriga bruks-patrouessan visade ens ett minimum av finkänslighet gent emot en stackars beroende och oerfaren ung flicka?... Och hon hade väl släktingar — gumman — hon var väl inte ensam på

»den stora bruksegendomen»?---När han

tänkte på fru Gunhiilds vårdslösa beskrivning,frammanade hans fantasi genast en hel liten armé av dästa brukspatroner, flotta, halvbildade funktionärer, lättsinniga sonsöner och nevöer, som tillbragte iSiina julferier hos gumman — en hel massa provinsiella satyrer, som allesamman® inte hade något annat intresse än att söka närma sig Vera. Om prästen och hans fru hade samvete att kasta henne in i en sådan malström

— så hade han det i alla fall inte... Tusen gånger hellre gamla Sissla, som hade mod till att säga folk sanningen och kom ihåg, att hon själv blivit uppfostrad i tukt och Herrans förmaning ... Med all sin modernism och sina mångahanda upproriska »tvivel» kände sig Erik Stjerne, när han utifrån vägen såg ljuset tändas i sitt eget kök, där Sissla satte den blank-skurade kopparkitteln över elden, medan Vera

— på tå — med uppräckta armar tog mer tallrikarna från hyllan och ordnade hans kvällsmat på träbrickan — som en vaksam omutlig patriark, vilken nog skulle veta att hålla »världen» — »den ytliga, fördärvade världen» — lånjgt borta från det lilla ensamma Änigstorpet. »Hon skall inte få komma härifrån»! — var hans fasta beslut, i vilket alla de växlande tankarna och fantasierna mynnade lut. Vid kvällsmaten var han nästan ödmjuk gent emot Sissla, vilken han tyckte sig ha förorättat genom en kritik, sombottnade i förkastliga klassfördomar. Och för att försona henne och återvinna hennes förtroende berömde han mot bättre vetande den uppvärmda sillpuddingen. Men Sissla var oförändrat stram och otillgänglig och Vera satt med nedslagna ögon: han kunde inte tvivla på att mostern hade »varit ihop med henne» — Sisslas eget uttryck för en mera viktig diskussion. Efter maten bråkade han en halvtimme med veken i sin fotogenlampa — det var ett av Veras åligganden att sköta den — för att om möjligt få tillfälle att leta ut, vad Sissla hade sagt henne, men det var inte gott att göra sig förståelig för Vera, som aldrig besvarade andra frågor än de mest direkta. Hon gick bara istrax tåligt efter sin sax, och enligt hans noggranna upprepade anvisningar klippte hon veken, tills den blev hopplöst ojämn. När hon äntligen fick tända den, stod hon med huvudet allvarsamt på sned och såg på den ojämna lågan, som i en lång tunga svärtade ena .sidan av glaset. — Jag får göra det bättre i morgooi

— sade hon ibara... Erik stod tätt bredvid henne och dirigerade med sakkunskap alla hennes operationer. Det lilla nedböjda mörka huvudet, hennes orubbliga allvar under hans ändlösa bråk — hon tycktes aldrig genomskåda, att det endast var en förevändning för honom för

13. — Mailing, Erik Stjernes idyll.att längre få stanna i hennes närhet — förtrollade och bedårade honom, tills han nästan inte längre var sig själv mäktig. Och hade inte »pågarna» suttit vid det avdukade matbordet under

hänglampan med sina böcker, hade han säkert inte kunnat låta bli att ta fast i en av de små fotogenluktande och nedsmorda händerna.

— Tack, mu är det bra, fröken! — sade han plötsligt och gick sin väg med den osande lampan. Hon blev stående och tittade ner på sina fingrar — utan skymten av ett leende. Men när han ögonblicket efteråt tittade in igen och omotiverat bad om tändstickor — hon visste att han alltid principiellt hadie ett helt paket på hörnhyllan inne hos sig och påminde honom om det — bet hon sig litet i umderläppen. Han såg det — blev röd och gick för andra gången — definitivt. Han var kär förut, men detta svaga tecken till att hon genomskådade hans känslor

— att hon hade en aning om dem, att hon förstod — det gjorde honom på en gång utom sig. Han blåste lut lampan och slog upp alla fönster i den fuktiga septembematten. — Förbannad os! muttrade han halvhögt som ett slags förklaring och ursäkt till sig själv. Därefter tänide han sin pipa och satte sig vid det öppna fönstret. Strax efteråt hörde han Vera gå in i sitt lilla rum på andra sidan om för-stugan och hennes god natt till pågarna. »God natt, Fritiof» — hörde han hennes lugna röst och kände en plötslig, oresonllig ovilja mot den stackars »pågen», därför att hans namn var det sista hon sade.

Han kände sig plötsligt lalldeles oförmögen att stanna inne i hiuset, tog mössan och pipan och gick upp på ljungbacken — alltid hans tillflykt under så många sinnets stormar — och när han sent omsider gick till sängs den natten, var han äntligen fullständigt på det klara med sitt eiget tillstånd — det fanns inte skugga av tvivel längre — och sade gång på gång till sig själv — med otålighet, meidi fruktan, med passionerad

maktlös längtan: »Vad väntar jag på?»---

»Vad i alla himlars namn väntar jag då på?» ... Men om morgonen inne i hans arbetsrum öga mot öga med den stillsamma flickan hade han ändå inte kunnat få .sig till att tala om annat än översättningen. Det var hon is j ä 1 v som hade berört den där andra frågan: den stora frågan, om hon borde resa eller inte.

Efter tio minuter eller så reste Erik sig upp från skrivbordet och följjde efter Vera. Hon stod i isolskenet borta vid gaveln och band upp luktärterna. — Det är snart slut med dem, sade han och ställde sig bredvid henne. Hon svarade honom inte — det var jiu tydligt att hanhade rätt: det var snart förbi med blommorna

— bröt bara ett par stycken av de grannaste och räckte honom dem. Han förde dem upp mot ansiktet och behöll dem i handen utan att sticka dem i knapphålet, vilket kanske hade varit hennes mening.

— Det kan då aldrig vara er avsikt iatt fara ända upp till Värmland? — sade han efter en liten stund, med mycket lägre röst än han vanligen brukade använda — liksom varsamt övertalande. Vet ni ens hur iåmgt borta det är?

Hon nickade. — Jag har funnit det på kartan, sade han. ... Först tyckte moster inte om det, men nu säger hon, att det nog ändå blir det bästa.

Det blev en kort tystnad — solen brände dem i nacken och imte ett ljud hördes i hela trädgården utom de avlägsna taktfasta slagen >av tröskarnas plejlar mot loggolvet på landra sidan om igåndisplatsen. Erik Stjerne började åter — tvunget och dröjande:

— Jag tror, att er farbror väntar, att ni skall gå till honom.

Hon svarade inte — såg bara frågande upp. Han sade i en annan ton, mycket avgörande:

— Men jag tycker det är han, som först borde komma till er.

— Moster tycker ändå, att jag borde gå dit...— Jag vill det inte — sade lian hastigt ooh strävt. Och efter en stund': Nog kan ni väl stanna här? ...

— Ja — sade horn bara. Ja... Hon vände sig om och ville gå in i huset. Han kunde inte låta henne gå och tog fast i hennes ena hand. Låt oss tala mera om det — sade han mycket lågt, med en röst som hon plötsligt inte kände igen.

Men hon drog handen till sig — för första gången såg Erik en skiftning av rött under de djupt sänkta ögonlocken.

Och med detsamma gick hon ifrån honom.

Han stod stilla ett par sekunder — skymtade henne inne i huset bakom en viftande gardin, när hon i tvärdrag hastigt stängde sitt öppna fönster. Därpå gick han ut lur trädgården — samma väg som i går kväll — upp på ljungheden, som nu lyste röd i middagssolen. Han bröt sig väg genom enrissnåren upp till den gamla svedj an

— tänkte på, att här borde ändå huggas väg en gång — och när han kom upp på kullen, kastade han sig raklång framstiupa ner i tuvorna.

Men vad hjälpte det att springa ifrån det? Själva luften här uppe, själva den djupa tystnaden var full av deras två röster: »Vera?» »Ja» ... »Jag vill» ... »Ja» ... Varför skulle han inte få leva sitt eget liv?... »Ja»... »Ja»... Och hon hade inte ens sett på honom, när hon sade det,Gamla fröken Stjerne hade blivit riktigt glad, när hon för några dagar isedan fick Disas lilla biljett med inbjudning att äta middag på Marieholm på torsdageai tillsammans med kyrkoherdens. »Bana vi själva och Erik och lilla Ida Redwood» — sikrev hon — »men för fru Ross' skull måste vi allesammans vara i gala.»

— Det var då för väl, sade fröken Kitty till Kaja, när hon räckte henne brevet — att de då äntligen av sig själva ha tagit isig för att ställa till ett slags sammansmältningskalas ... Det var minsann också på tiden!... Odh hade de inte gjort det nu, så hade jag gijort det.

Gumman Kitty var av naturen mycket gästfri av isiig, och att Malin och hennes barn voro »riktiga enstöringar» var henne alltid en nagel i ögat. — När min far hade Marieholm — brukade hon ofta rent iut säga till dem allihop — var det alltid den självskrivna samlingsplatsen för ungdomen i hela trakten, och det var det pog på bror Olofs tid också, fastän jag då intesjälv var med om det... Men n i ha allesammans blivit sådana enstöringar, att ni knappt en enda gång om året kunna bekväma er till att ställa om ett enda ordentligt gammaldags kalas...

»Riktigt ordentligt gammaldags» var ju den här lilla förnäma sittande middagen efter mera ursprungliga svenska umgängesbegrepp ingalunda — men i alla fall var den bättre än ingenting, och tant Kitty måste också medge, att umgänget här i trakten numera alls inte kunde jämföras med vad det varit på hennes tid

— i hennes barndom och första ungdom, innan järnvägarna ännu funnos. — Då var man minsann aldrig rädd för att fara ett par mil i vagn för att hälsa på sina bekanta. Det är ju nästan tre mil till Wattne, men naturligtvis voro vi med om de stora julbalerna där, varenda en av oss, så länge gamla lagmanskan levde! ... Och morbror Joachim på Munkeboda må du tro — sade hon till Kaja — så länge han hade råd till det — han kunde ställa till fester!... Men d å kunde folk ju också sämjas — till och med, om de hade aldrig så olika meningar...

Den sista reflexionen gällde naturligtvis Erik och hans uppenbart f ientliga hållning gent emot »umgänget» i trakten. Kaja svarade inte på det — hon bara skrattade ooh sade:— Ooh så hade man inte »på den tiden» den allra ringaste idé om vad dyrtidsransoneringen ville säga!... Tror tant, att Disa vill, att vi skola ta isockerbitar med oss? Hon skriver inte någonting om det.

Tant Kitty bara slog ifrån sig med handen. Hon kunde aldrig riktigt sätta sig in i att det skulle vara »nödvändigt för regeringen att räkna potatisen», och det fordrades både hushållerskans och Kajas passionerade föreställningar för att hindra henne ifrån att på gamla dagar utveckla sig till en fullkomlig lag-bryterska.

Fastän den unga värdinnan efter bästa förmåga hade ansträngt sig att göra alltsammans så festligt som möjligt i fråga om traktering och biorddukning, och gästerna efter order arrive-rade i sina bästa kläder, var middagen på Marieholm tyvärr ändå allt annat än vällyckad. Erik kom visserligen — det hade Disa personligen utverkat — men han såg ut som en levande protest mot hela tillställningen), och att samtalet vid bordet verkligen blev så pass livligt som det blev, berodde endast och allenast på, att krigssituationen för ögonblicket var så alldeles oerhört spännande, och att de olika medlemmarna av sällskapet hade så vitt åtskilda meningar ifråga om marskalk Fochs duglighet och centralmakternas motståndskraft.

Naturligtvis var det en seger för Disa, att Erik kom, men »när hon och Lasse i sista minuten tillsammans bestämde platserna vid bordet, var hon ändå bekymrad för »hur det skulle gå». — Låt honom bara inte isitta i

närheten av kyrkoherden eller fru Eoss — sade Lasse uppmuntrande. — Och så kunna vi ju ge honom den intet anande Ida Eedwood till bordsdam. Kaja får sitta på andra sidan om honom med Charlie...

Malin, som i detsamma kom in och kastade en blick på bordet och blomsterarrangemangen, kunde inte låta ‘bli att med ängsligt intresse läsa namnen på de små korten, vilka Disa själv nu omsorgsfullt placerade framför vart kuvert.

— Vi få ju vara mycket uppmärksamma mot kyrkoherdens — allesammans, sade hon nervöst.

— Var lugn mor — Lasse kom plötsligt att skratta. Kunna vi hindra det — Disa och jag

— ska Erik inte få ställa till några scener med dem i kväll... Inte h ä r.

Fru Gunhild, som var i blått crépe de ohine och djiupt urringad — den absolut elegantaste av damerna — stod bredvid sin man, när Erik Stjerne blev presenterad för honom, meningen av dem yttrade ett ord om hennes besök på Ängstorpet för ett par dagar sedan. Kyrkoherden sade heller inte något om det — han var »en fullkomlig världsman», var allmänna intrycket — och när han skakade hand med värdens yngre bror, kunde ingen se på honom, att hain någonsin hört talas om honom förut. Han växlade blott ett par ord med honom, i det han samtidigt fortsatte samtalet med friherrinnan Malin, som han skulle föra till bordet. I detsamma kom också Niklas brådskande fram och bjöd fru Ross armen.

Men efter middagen var det — trots den samvetsgrannaste vaksamhet från värdfolkets sida och åtskilliga små diplomatiska försiktighetsåtgärder — alldeles omöjligt att i längden förhindra en rencontre mellan Erik och prästfamiljen. »Och att det blev så mycket bråk som det blev, var nog ursprungligen faster Kittys skull», isade Disa förebrående till Kaja, när de efteråt dryftade aftonens tilldragelser.

Det hade hon nog också rätt i: faster Kitty var jni alltid ganska frispråkig och allt annat än ortodox, när hon diskuterade kyrkliga angelägenheter. Redan vid bordet, under det livliga politiska pratet, hade hon så smått börjat reservera sig, när fru Glunhild på sitt myndiga sätt liksom triumferande h antydde på de med anled-ning av kriget nästan öiverallt påbjudna officiella böndagarna, men då hade Kaja påpassligt kastat sig emellan och börjat tala om de förstörda domkyrkorna i Frankrike och Belgien. Sedan, inär sällskapet spred isig i salongen och de angränsande rummen, slappades disciplinen betydligt, ooh det kunde inte unidlvikas att det snart nog kom tiiill ett deciderat meningsutbyte mellan de båda damerna.

— Om t r o n disputerar man naturligtvis inte, hörde plötsligt Malin till sin skräck faster Kittys spröda, livfulla stämma — men nog är det underligt att läsa vad som skrives i de så kallade »religiösa» tidningarna... Min hushållerska håller en... Det istod häromdagen, att »Herrens dag är nära» — odh d e t »därför att några judiska storbankirer plötsligen funnit på att finansiera ett slags kolonisationsföretagande i Palestina...

— Det är i alla fall ett beaktamsvärt tidens tecken, sade fru Ross, som inte direkt ville försvara hushållerskans tidning, dels därför att den nämndes med en viss ringaktning och dels därför att hon inte visste, vilken »riktning» inom kyrkan iden kunde vara organ för. Kriget har onekligen verkat väckande på alla andliga områden — inte minst på det religiösa. Och det till och med här.,» i vårt land.— Naturligtvis! sade Erik Stjerme, som också stod borta vid kaffebordet och av gammal vana alltid var färdig att gripa in i vilken som helst diskussion av dylik art. Naturligtvis!... Och på sätt och vis lär det närmast (glädjande, att de olika kyrkliga riktningarna överallt vinna nya rekryter, eftersom också det måste anses som ett osvikligt tecken till, att den där flacka rationalismen, som bildade människor... eller s å kallade bildade människor i flera årtionden ha levat högt på, nu (äntligen tyckes ha spelat ut ,sin roll och sjunger på sista versen.

Det är svårt att säga, vem som blev mest förvånad över att så oväntat finna Erik Stjerne som fm Eoss’ bundsförvant — hon själv eller hennes motståndarska, som plötsligt tog mycket ivrigt i:

— Och vilka andliga värden, om jag får fråga

— vände sig faster Kitty högdraget förargad till slin unge släkting —tror du vara i stånd att ersätta dem, som den moderna internationella vetenskapen i slutet av förra århundradet har givit oss?

— Det vet jag inte — sade Erik kallblodigt: jag är inte profet. Men att vi inte stort längre komma att nöja oss med de haltande världsförklaringar, den ortodoxa vetenskapen hittills bjudit oss — det tar jag för alldelas givet. Likalitet som vi kunna slå oss till tåls med en ortodox religiös förklaring — som inte är någon förklaring alls!

Prästen, som stod i närheten och fredligt smuttade på sitt kaffe, medan han artigt beundrade Disas blommor, hade nu också blivit uppmärksam på diskussionen. Han tömde hastigt koppen och närmade sig sin hustru, i detsamma hon (Utmanande, med stor värdighet gjorde front mot Erik Stjerne, i vilken hon för ett ögonblick sedan till sin egen häpnad trodde sig ha funnit en själsfrände.

— Tron åsyftar inte någon förklaring — sade hon docerande — men vad vill baron ge oss i stället för den?

— Jag? — Vad har jag att ge? sade han. »Tron» — i den betydelse vi vanligen ge ordet

— är ju en oersättlig klenod, och de, som verkligen ha den, göra väl allt i världen för att inte släppa iden... Och vi andra, mindre avundsvärda — vi försöka väl skapa oss något slags tro på egen hand... Till och med ni — han blev plötsligt mera agressiv — kan väl inte vara okunnig om, hur många människor det finns, som med bästa vilja inte äro mottagliga för kyrkans dogmer och omöjligien äro i stånd att kalla diet för sin »religion», som blott är en smula etik emhallerajd i en myt... Hanmärkte, att han inte var förstådd, uttryckte sig kanske också o/klart och slutade brysikt med sin vanliga ärlighet:

— Men tyvärr ha sådana människor ockisă svårt för att acceptera de så kallade »fritänkarnas» i regeln alltför negativa ståndpunkt. Det finns de, som...

Han avbröt sig åter, och hans mor, som kände honom så väl och med förvåning och oro hade följt hela samtalet, förstod, att han ångrade sig att över huvud ha inlåtit isig på att någonsin motsäga fm Ross. Det var inte likt Erik att tala med främmande idet ämnet lika litet som i något annat, vilket närmare stod i förbindelse med hans innersta känsloliv.

Prästen tqg nu ordet, och i idet han klokt undvek att beröra Eriks yttranden om kyrkan, sade han långsamt, välvilligt på sitt intagande urbana sätt och med sin vackra, väl skolade röst, som vältaligt sekunderades av uttrycket i de djupa mörka ögonen — ögon, som hade ,så starkt släkttycke med Veras —

— Det gläder mig uppriktigt, sade han, att höra en så framstående representant för den moderna universitetsiungdomen så deciderat ta avstånd från det vanliga fritänkeriet...

— Kyrkoherden misstar sig, då ni kallar mig en representant för den moderna ungdomen —utbrast Erik hastigt, fientligt, mycket bestämt. Min ståndpunkt, som jag för resten inte bryr mig om att göra närmare reda för, är helt ooh hållet individuell: jag talar aldrig utan på mina egna vägnar.

Fru Gunhild sade med tonvikt — hon hade tankarna med sig och ville inte låta tillfället undslippa sig att komma med en liten häntyd-ning på förhållandena på Ängstorpet:

— En alltför individuell och oberoende religiös ståndpunkt kan ofta vara farlig — därför att den religiösa och sedliga uppfattningen ju gärna sammanfaller... eller åtminstone äro i nära släkt med varandra... Och moralen måste då i alla fall alltid vara densamma för alla människor.

Resonemanget var kanske lite oklart, men meningen — såsom den accentuerades av dem talandes överlägsna och liksom förebrående hållning var till gengäld ganska tydlig. Erik (»som omöjligen kunde ha dugt till diplomat — vilket familjen en igång hoppats han skulle bli — bara för den rodnadens skull!» — bnukade hans systrar retsamt säga) skiftade genast färg.

— Jag vet inte det — sade han kyligt, utan att på något sätt upptaga handsken. Har man sina egna åsikter i det ena fallet, har man det nog också i det andra.Kaja, vilken liksom Malin länge hade haft sin uppmärksamhet hänvänd på gruppen borta vid kaffebordet, kom nu bort ooh tog Gunhild under armen. — Du får lov att spela lite för oss — sade hon. — De ha ju allesammans hört talas om, att du har genomgått artistklassen på konservato-riet, ooh äro förfärligt intresserade av att äntligen en gång få höra dig.

Medan de flesta arv gästerna nu flockade sig omkring pianot i andra ändan av salongen, gick Erik Stjerne beslutsamt bort till sin bror.

— Du får ursäkta mig, Lasse, att jag inte stannar längre, sade han. De här sena tillställningarna är jag, som ska upp tidigt om morgonen, inte begiven på — han tittade flyktigt på klockan, medan han talade. Det sade jag också strax till Disa... Och du vet, att jag alltid går fram och tillbaka hela vägen.

— Adjö med dig då! sade brodern utajn ringaste försök att få honörn att stanna längre. Tag ett par cigarrer, Erik — och .gå in och säg godnatt till mor... Hon gick precis nu in i barnkammaren med faster Kitty... Disa och Ebba skall jag hälsa ifrån dig ... Och de andra? ... Han såg frågande, lite leende på Erik, som skar spetsen av en cigarr och också kom till att skratta.m

— Dem kan du också häl-sa! I synnerhet Kaja... Det borde egentligen vara straffbart att röka så mycket i dessa dyra tider... Vad ger du för ide här cigarrerna, Lasse? ...

14. — Mailing, Erik Stjernes idyll .Nästa förmiddag körde vagnen från prästgården upp på vägen framför grindarna till Ängstorpet och kyrkoherden hjälpte sin fru att stiga ur. Sissla tog emot herrskapet ute på gården framför trappan.

— Nej — fröken Eoss var inte hemma i dag heller... Barenen var också /ute...

Fru Gunhild såg menande på sin man och frågade gansika skarpt, om de kanske vore ute och spatserade. Hon var i dåligt humör — det regnade också — och slog upp sitt paraply medan hon höll förhör.

Sissla höll sig rakare än vanligt — båda händerna i kors över det randiga förklädet — när hon stelt svarade, att »baroinen var ute i plöje-marken hos pågarna» ... Viera hade gått efter svampar i skogen. Som hon själv sade, hade hon iefter hand fått ett visst »tag på att mota bort alla främmande».

— Kanske man kunde vänta på henne — före-slog prästen på sitt kyligt artiga sätt. Nu började idet ju regna riktigt på skarpen, och då måste hon väl snart komma hem från skogen.

— Varen så goda — sade Sissla, lika stramt som förut, på den gamle klockarens högtidliga seminaristsvenska. Hon förde dem in i matrummet, där kyrkoherden och frun i sina fuktiga ytterkläder satte sig mitt emot varandra på trästolarna vid bordet. Ett par sekunder blev Sissla villrådigt stående borta vid dörren och väntade på tätt bli ytterligare utfrågad, men då ingen tycktes ha mera att säga henne, gick hon ut och slog dörren hårt igen efter sig.

— D e t är hennes moster — sade fru Eoss i en ton som sade mycket mera än orden. Hennes man gjorde en nästan omärklig rörelse med axlarna utan att onödigtvis kommentera ett så obestridligt och deplorabelt faktum.

Men ute i köket över en balja såplödder och kökshanddukar stod Sissla och »grunnade» över situationen. Därpå tog hon hastigt sitt parti

— fick fram träskorna ute i köksif örstugan, ocli med sin gamla kappa över axlarna sprang hon så fort hon kunde igenom störtregnet ut på trädan bakom logen och anmälde med andan i halsen, att prästens siutto där inne — bägge två — och ville tala med baronen.

När hon först såg dem på vägen, hade honstrax tänkt på, att det vore lika gott baron Erik inte vore hemma... Ville dle tala med tösen, och bon måtte väl snart vara här, var det kanske bäst att de råkade henne ensam... De hade väl närmast kommit för den där platsens skull, ooh om de (snackade riktigt med henne, kunde det ju hända, att hon ginge in på vad de hade att säga och utan vidare bråk reste här ifrån... Inte för att hon tvivlade på baron Erik — bevare oss väl... Det hade hon sagt till sig själv och till alla som ville höra det, att hyggligare karl iden vägen... Bevare oss väl — nej d!å!... Men att han på något vis brydde sig om tösabiten, det var ju tydligt nog, och diet passade sig inte, när det inte såg ut till

— och det gjorde det rakt inte — att han ville föra henne ihop med släktingarna på Marieholm och på Kvarngården ... Vera kunde vara så god som en annan, men som det n u var, så gick hon här som en utböling och hörde inte hemma någonstädes — var varken ifågel eller fisk, varken fin eller simpel... Och det ginge inte an i

längden — det kunde en då nog förstå... Hon måste ju ha sin bestämda plats siig anvisad, hon så väl som andra, och det så snart isom möjligt

— det var på tiden, att hion fick någon hon kumidle prata och umgås lite med, mien det haide hon ju rakt inte — stackare — ooh uppe iklockargården kunde Sissla gott märka, att de började »undra»... Och så var hon heller inte lätt att bli klok på, den tösen — det hade ju Mari, hennes mor, heller aldrig varit, och äpplet faller ;ju inte långt ifrån trädet: det var ett sant ord. Men så länge hennes gamla moster hade bägge ögonen i behåll och kunde passa på henne, så skulle hon inte gå här och sätta till sitt goda namn och rykte för Erik Stjemes skull.

Allt detta hade hon haft mycket klart för sig, redan innan fru Ross slog upp paraplyet och kom med den där »obstenasiga» frågan, om de vore ute odh spatserade ihop ... Och väl var det, att det var mitt på blanka förmiddagen hon kom med den och inte bortåt kvällningen, för då hade en väl fått stå där med skammen och inte vetat, vad en skulle svara...

Emellertid — fastän Sissla i sitt hjärta visste, att kyrkoherden och hans fru hade rätt, när de ville försöka få Vera från orten — hade dtet inte behövts mera än den där försåtliga frågan och den högdragna tystnaden efteråt, när hon bara stod och väntade på att få meddela sig med dem, för att det gamla aldrig slumrande agget mot systerns förförare och hans släktingar, trots all bekymrad eftertanke, genast åter skulle blossa upp i hennes långsinta skånska själ. Där-för — utan att vänta på Vera — gick hon med berått mod iut på trädan och lade saken i Erik Stjernes hand.

Han skyndade sig ögonblickligen in — gav sig bara tid att tvätta händerna och kasta en rock på sig, innan han gick ut i matmmmet och hälsade på de främmande. Kyrkoherden reste sig genast upp och kom honom ett par steg till mötes — en smula högtidligt ceremoniöst.

— Vi hade hoppats att äntligen träffa min brorsdotter, sade han med eftertryck. Min hustru, som sökte henne häromdagen, kände sig ju mycket besviken över att inte ha fått tillfälle att råka henme då.

— Hon var inte hemma, sade Erik, i det han hälsade på fru Eoss. Han föreföll dem ibägge alltför säker och mycket otillgänglig.

— Nej, jag hörde det — kyrkoherdens röst ljöd mera sträv. Men vi hade ju väntat, att hon — så snart hon fått min hustrus hälsning

— skulle ha kommit till oss uppe i prästgården.

Erik teg litet — han kände den djupaste, för var minut växande ovilja emot att börja en diskussion med herrskapet Eoss angående Veras vistande under hans tak. Men naturligtvis insåg han nödvändigheten av att en gång göra det — lika gott först som sist...

— Efter det sätt, varpå er fra fann förgott att framföra hälsningen — sade han plötsligt utan omsvep — och då fröken Ross är fast besluten att inte mottaga den idär platsen i Värmland, tyckte jag inte hon hade någon an-ledning att gengälda visiten. Jag avrådde henne därifrån.

— Baron Stjeme — prästen stod mitt för honom: både rösten och blicken röjde, hur djupt upprörd han kände sig — har ni nu verkligen riktigt betänkt, vilket oerhört ansvar ni påtager er genom att på detta sätt ställa er emellan Vera Ross och hennes ende naturlige målsman? Med vilken rätt — hams stora mörka ögon riktigt lågade in i Eriks — uppträder ni, en vilt främmande ung karl, som min brorsdotters förmyndare?

— »Förmyndare» — sade Erik på samma kyligt hänsynslösa sätt som förut — det har jag aldrig tänkt på att vara... Och inte behöver hon heller någon, eftersom hon är över tjuguett år och efter svensk lag myndig... Hon är min gäst, eller rättare — om ni föredrar att kalla det så: sin mosters — och nu stannar hon här på Ängstorpet, så länge hon själv har lust.

Kyrkoherden Ross rätade på sig — så spenslig han var, var han en mycket ståtlig karl — och med växande värdighet fortsatte han:

r— Med endast en liten smula erfarenhet aydenna världem och någon liten kännedom om vanliga människors sätt att bediöma dylika saker måste ni väl veta, att antingen hon efter lagen är myndig eller inte kan en så ung flicka inte efter gängse moraliska begrepp — allra minst hon — utan nämnvärt kvinnligt beskydd... fröken Andersson tillhör ju .alltför tydligt en annan klass — ensam vistas en lämgre tid i ett ungkarlshus sådant som detta. Jag fruktar allvarligt för att hon under dessa veckor redan blivit mtsatt för onda tungors skvaller ooh prat...

Naturligtvis visste Erik — lika väl som Sissla

— att prästen »efter gängse begrepp» hade fullständigt rätt — men troligen var det just detta, i förbindelse med den något salvelsefulla tonen, som — tillika med fruns arroganta uppträdanjde

— gjorde, att iden ungte samhällsreformatorn omöjligen kunde finna sig i att böja sig inför den kyrklige herms i hanis ögon »världsliga» argument.

— Ifall nu kyrkoherden, sade han med illa dold otålighet, hade ansett det löna mödan att göra er brorsdotters personliga bekantskap, skulle ni — utan att jag behövt underrätta er om det — strax kunnat förstå, att för henne är »prat och skvaller» av pnecis lika liten betydenhet som för mig. Hos sin heder liga mosterhär har hon nu ett hem — >så vitt jag vet, har varken nii eller er ifru erbjudit henne ert — och i mig, isådan jag nu en gång är, har hon en vän.

— Eller beskyddare — inföll fru Ross, som nu hade tegat länge nog, i en ton, isom insinuerade långt mera än det egentligen rätt oskyldiga ordet innehöll.

— Också det — sade Erik, retad till det yttersta — ifall ni föredrager en benämning, som jag själv inte vågade använda.

Kyrkoherden kastade en lite förebrående blick på sin hustru — han insåg, att hennes onödiga och malplacerade sarkasm, för att inte säga beskyllning, vilken han med sin större människokännedom säkert antog vara oförtjänt, gjorde det ännu svårare för honom att komma till rätta med motståndaren.

— Herr baron — började han åter med mindre överlägsenhet i sättet, nästan försonande

— men Erik var nu mycket ond och avbröt honom genast.

— Efter allt vad jag kan förstå, har ni aldrig ens försökt att sätta er i förbindelse med er bror och hans hustru, medan de bodde i Kalifornien, och heller aldrig — efter hans död, som jag förmodar ni på sin tid, på ett eller annat sätt fick kännedom om, velat göra er under-rättad om de två ensamma kvinnornas öde där ute i det främmande landet...

— Min bror hade på det djupaste sårat sin släkt — nedlät si g äntligen kyrkoherden till ett slags förklaring — hans uppförande i Lund under de sista universitetsåren — jag häntyder nu inte blott på den olyckliga unga kvinnan, som sedan blev hans hustru...

— Men det är henne, jag tallar om — sade Erik skarpt, tämligen ohövligt. Hurudan er bror var, vet jaig inte, men hans hustru var en ii grund och botten hederlig kvinnia — fru Gunhild höjde ögonbrynen och gjorde liksom ett slags protesterande gest meid huvudet —och hans dotter, som bär sin fars1 namn, har henne — kanske bägge sina föräldimr, men först odh främst sin mor — att tacka för en någorlumda sorgfri barnidom och den mest vårdade uppfostran.

— Jag tvivlar inte på... sade prlästen åter, men han kom inte längre, förrän Erik ånyo hejdade honom:

— Redan häromdagen, sade han, förstod jag på er hustru, ajtt underrättelsen om att fröken Vera hade kommit tillbaka till Sverige var eder bådla i högsta grad ovälkommen, och det tyder jiu också den omständigheten på, att ni utan att ens först vilja göra hennes närmare bekantskap så fort som möjligt önska skickahenne i väg uppåt landet... Utan hänsyn till om den där platsen i Värmland passar henne eller inte. Hade ni genast, som den naturligaste sak i världen, erbjudit henne ert hem, är det möjligt, att jag inte kunnat försvara inför mig själv att avråda henne ifrån att mottaga ert anbud.

Här kände Gunhild, att hon, som undter förista visiten inte ens kunnat bekväma sig att nämna Vems namn, måste säga något till sitt försvar.

— Baron Stjerne måste antingen helt och hållet ha missuppfattat mitt sätt, då vi förra gången talade om saken — sade hon i kränkt ton — eller också bedömer ni mig och mitt välmenta förslag på grund av ett slags förutfattad fördom...

Hon tystnade och hennes man upptog ögonblickligen tråden:

— Tyvärr har jag också fått samma intryck som min hustru: att ni från början på ett eller annat sätt måste ha missuppfattat hennes uppträdande ... Hon menade väl och vill gärna hjälpa min brorsdotter... Liksom jag själv naturligtvis...

— Det är möjligt — avbröt Erik lite kärvt otåligt prästens halvt ursäktande förklaringar. Men ni måste förlåta mig, när jag ännu en gång säger, att jag genom fru Ross' ord omöjligenkunde få intryck av, attniförstockfrämst tänkte på fröken Veras egna intressen... Dessutom fann ja,g, att det var n i, herr kyrkoherde, som först borde uppsöka er brorsdotter, inte h o n, isom — efter iden ställning hennes föräldrar intogo till er släkt — borde komma till e r.

— Bevars — sade prästen ironiskt: om ni äntligen vill göra det till en etikettfråga, så ser ni ju, att jag — att vi båda — ha kommit hit för att tala med flickan.

— Om ni vill anse det för blott och bart en etikettfråga, sade Erik — så står det er ju fritt...

Han hann inte avsluta meningen, förrän försitudörren där ute hastigt öppnades och låstes igen: de visste alla att det var Vera, som hade skyndat sig hem i regnet.

Och där stod hon nu på tröskeln: »som en tavla», sade den upprörda fru Gunhild per-siffleramde, när hon efteråt relaterade besöket för Kaja Clarfelt. Där istod hon i sin korta svart-och vitrandiga kjol, en lätt mörk regnkrage över skuldrorna och den lilla rödfodrade kapuschongen som en ram omkring hårfästet och ansiktet. Hon hade nästan knuffat upp dörren, därför att hennes bägge händer voro upptagna av en stor korg med svampar, som hon höll framför sig, i det hon obeslutsamt blev stående kvar påtröskeln), så smart han fick syn på de> båda främmande människorna.

— Fröken Ross — presenterade Erik henne stelt iför henneis släktingar, innan hon ännu hunnit in i rummet... Hon böjde lite tveksamt på huvudet — niga hade hon aldrig lärt sig — och stod kvar där hon stod, medan kyrkoherden långsamt gick bort till henne och räckte henne handen.

— Vera? — sade han osäkert, inte ovänligt

— snarare med en viss rörelse. Hon satte korgen ifrån isig på golvet, och i det deras ögon möttes, lade hon — ännu dröjande — sin fuktiga hand i farbroderns.

Erik stod bredvid idiem och teg; med ett slags bitter tillfredsställelse tyckte han sig märka, att det låg en skymt aiv fientlighet i det tillbakadragna sätt, varpå Vera hälsade på tsin farbror och hans hustru, som nu också fann för gott att gå fram till henne.

— Fröken var inte hemma, när jag sist sökte er, sade hon i en ton, som skulle föreställa ledig och naturlig.

— Nej, sade flickan bara. Hennes allvarsamma enstavighet var ett vapen, om vars egendomliga verkan hon själv ännu inte hade någon aning, men fru Ross kunde inte låta bli att känna sig en smula dekontenanserad.— Vd undra — sade prästen liksom försonande, ovillkorligen i mildare ton — om diu inte snart ville komma upp i prästgården och hälsa på oss.

— Tack — sade Vera.

— Talar min brorsdotter kanske inte svenska? vände kyrkoherden sig efter ett ögonblicks tvekan till Erik Stjerne — lite otåligt frågande.

— Jo idå — siade han — nästan lika lakoniskt som Vera själv. Fru Eoss beklagade sig sedan över, att mera ouppfostrade människor än de tre, som bodde på Ängstorpet, hade hon aldrig råkat på.

— Nästa gång — niär du kommer till oss

— fortfor prästen långisamt och tydligt, isom om han talade till ett barn — måste vi riktigt sysselsätta oss med dina framtidsplaner... Du vet ju vägen upp till prästgården — eller hur?

— Jag har sett fröken i kyrkan — sade fru Gunhild nedlåtande med äninu ett försök att visa sig vänlig och uppmuntrande. Nu, när jag ser fröken, känner jag igen er... Hon smålog nådigt emot Vera, utan aning om, hur hon retade sin man genom att fortfarande titulera hans brorsdotter för »fröken». Själv förstod han redan, hur onödigt och taktlöst det måste förekomma andra, att de så deciderat försökte hålla henne på avstånd — henne, som å sin sida integjorde ringaste försök att tränga sig på sin {ars släktingar.

Vera svarade henne inte; hon tog upp korgen och sade, att hon skulle gå ut med den i köket

— »till moster», sade hon. Hon hade ännu ingen riktigt bestämd uppfattning av den svenska klasskillnaden, som man gjorde så ringa affär av på Ängstorpet, och anade inte, att hon genom att genast omtala Sissla föreföll sin faster »minst sagt lite taktlös».

Emellertid kom ingen sig för att hålla henne kvar, och med dan bastanta korgen i handen gick hon på sina högklackade skor — till och ineidf ovanligt högklackade, gav fru Gunhild ogillande akt på — tvärs igenom rummet bort till den låga köksdörren.

De tre hon lämnade efter sig stodo och tego utan att ha något vidare att säga varandra, ända tills Erik — på kyrkoherdens uttryckliga begäran — återkallade Vera. Han öppnade köksdörren — frågade om hon var där och bad henne komma in och säga adjö till sina släktingar.

Hon hade nu tagit den våta regnkragen av sig och tvättat händerna vid vasken. När hon kom in igen, skakade hon pliktskyldigast hand med dem, och farbrodern frågade henne — med mera myndighet än han hittills visat: hanhade kanske hoppats finna henne mera ödmjukt anspråkslös än hon var — »vilken av de närmaste dagarna» de kunde vänta henne uppe i prästgården... I morgon kanske?.,.

För första gången under hela idet korta samtalet kastade flickan en liten förstulen blick bort till Erik, som höll sig alldeles passiv. Hon svarade tveksamt, att »det kunde hon inte riktigt säga nu» ...

Fru Giunhild sade på isitt mest protegerande sätt, att i alla fall h o p p aldie s de, att det skulle bli en a;v de allra närmaste dagarna —en eftermiddag, då »fröken kunde dricka kaffe med dem»... Vera sade »tack» — lika uttryckslöst som förut — och följde dem inte ut i förstugan, vilket Erik ensam gjorde.

När han kom in igen, sade hon — utan att häntyda på visiten:

— Jag undrar, om ide där bruna svamparna kunna ätas? ... Jag smakade på en av dem ute i skogen och spottade ut den igen. Kanske de äro giftiga? —

— Låt mig se på dem, sade hain ivrigt. Jag går in i mitt rum. — Om fröken vill visa mig en av dem...

Hon kom in till honjom med hela korgen, och de började tillsammans undersöka de olika arterna — skenbart mycket intresserade. Ingenav dem talade om herrskapet Ross ooh inbjudningen till prästgården, förrän Erik plötsligt sade — och i detsamma tog fast i hennes hand, som åter kändes fuktig och luktade av champinjoner:

— Du måste förstås göra som du själv tycker, Vera...

Det var första gången han någonsin hade sagt »idfu» till henne, och blodet steg honom ända upp i pannan, när han — med berått mod — gjorde det, så djupt upprörd var han.

Hon höll ögonen nedslagna, och i det hon åter drog handen till sig, gned hon den tafatt emot höften för att torka den. — Moster är så ond på dem så... var det enda hon svarade honom.

Men för första gången kände Erik, att hon medvetet försökte att undvika honom — för första gången ville hon

inte möta hans blick... Piller kainsike hon inte riktigt vågade det.

15. — Mailing, Erik Stjernes idyll.Vid middagsbordet strax efteråt växlades knappt ett ord, och Sissla såig ut som ett åskmoln. Hon kände sig söndersliten mellan många olika tankar och stämningar: å ena sidan den årslånga oviljan mot allt vad Ros-sar hette, vilken nu ytterligare skärpts genom fru Gunhilds sätt mot henne själv och Vera; å (andra sidan det för var dag tydligare medvetandet om, hur alldeles ohållbar systerdotterns ställning här i huset i själva verket var. Efter middagen, när Vera som vanligt ute i köket hjälpte mostern mad disken, var stackars Sissla också mycket missmodig och bekände öppet, att hon »inte längre visste sig levande råd». Själsstrider, obeslutsamhet och villrådighet gjorde henne alltid mycket tvär och trumpen, med en snävhet och bitterhet i sättet, som ingav alla hon talade med övertygelsen om, att de på något vis dödligt förnärmat henne.I kvällningen gick Erik ut i hagen och satte sig på den lilla bänken under björkarna, varifrån han kunde hålla öga på trappan och förstudörren. Utan att han och Vera någonsin träffat något slags avtal om att mötas där ute hände det mycket ofta — på sista tiden så gott som var kväll. De brukade då för det mesta företaga en liten aftonpromenad uppåt ljungbackarna tillsammans. Nu i afton — när han efter en god stunds väntan inte såg henne komma ut från verandan, gick han i sin otålighet länjgre in mellan trädstammarna och kände sig helt överraskad, när han plötsligt såg henne sitta på en av stenarna bakom den halvt nedrivna gamla gärdsgården. Där satt hon orörlig och sysslolös — framåtlutad, med nedslagna ögon och lekte med en klase rönnbär. Det var tydligt att se, att hon satt där och väntade på någon och blotta tanken gjorde honom nästan yr i huvudet och helt varm om hjärtat: det hade aldrig någonsin hänt förut, att han funnit henne i hagen, innan han själv kom dit.

— Har dtu väntat på mig? sade han ivrigt med mycket låg röst.

Som vanligt talade de engelska med varandra, och medan i henn es mun det tvetydiga »You» säkert alltid betydde »ni», kunde ingenmisstaga sig på, att det var »du», när han sade det. Och det fastän han på svenska blott en enda gång tillåtit sig att använda ordet.

Vera nickade bara tyst med sin lilla allvarsamma min, i det hon genast reste sig upp. Ilon hade alltså sjiälv förstått, att de måiste tala med varandra och rådföra sig med varandra — hon hade suttit här och längtat efter honom... Han böjde sig ned över henne och tog fast hennes hand, som kändes hård och skrovlig, och tondeis knappt se på henne, när han med glödande vördnad för första gången lyfte den upp mot sina läppar.

Ett par ögonblick tego de bägge. Hon stod stilla under det gulnande römnbärsträdet och littaidie nedåt. Så drog hon sakta handen åt sig och förde den upp över pannan och ögonbrynen. Ingen av dem sade ett ord.

De började gå uppåt kullen — hon alltjämt ett par steg före honom — och där uppe mötte de kvällsbrisen, som kändes kall. Hon huttrade litet i sin tunna klänning och vände sig halvt om emot honom, i det hon plötsligt sade:

— Vad himlen är röd i kväll... Vi få väl blåst...

Sådana yttranden var han van vid — hennes karaktäristiskt opersonliga sätt, varpå hon för det mesta inledde ett samtal. Så fick han i regeln fortsätta det och säga, vad han hadelust till — ofta utan sammanhang med hennes yttrande.

— Fryser du?.. 4 sade han. Ja, det var »du» — till och med hon hörde det. Han lade lätt handen på hennes axel under den tunna, genomskinliga blusen.

Han hade gått ett steg närmare henne och stod nu bredvid henne, helt nära henne. Hon vred litet på huvudet och sade tveksamt — det fanns något i hennes hållning, vilket — utan att avkyla honom — ovillkorligen kom honom att ta bort handen.

— Om min farbror och 'fru Eoss nu be mig komma och b o i prästigården? ... Det lät nästam som ett slags fråga, men han svarade inte på det. — Moster säger, att fru Ross säkert är mycket hygglig... sade hon med mera säkerhet, men alltjämt i ganska låg ton.

Hon talade engelska och sade »most respec-table» — ett ord, som Erik Stjerne både hatade och föraktade. Och hänvisningen till vad Sissla »sade» kom utan minsta skymt av överlägsenhet eller ironi. Men när han såg ned i de

mörkt penséfärgade, allvarsamma ögomen, som just nu innehöllo hela världen för honom, tillbad han hennes enkla troskyldighet.

— Du skall naturligtvis göra precis som du själv tycker, Vera — sade han hastigt, med enröst, som inte lät riktigt tydlig. Och om jag vore så säker på allt annat som att du — med din... din ofelbara instinkt — omöjligen kan göra orätt...

Hon hade aldrig läst en »Studiosus' tvivel» på allt och alla och tog det som den naturligaste sak i världen, att han var så säker på, att hon aldrig kunde misstaga sig.

— I alla fall väntar jag förstås, tills hon riktigt ber mig om det — fortfor Vera förtroendefullt att precisera isin ståndpunkt.

Han svarade henne inte strax — de hade åter långsamt börjat gå tvärs över den röda ljungheden.

— Bestäm dig i alla fall inte genast, sade han efter en liten stund — varsamt bönfallande... Jag har en idé, som jag har funderat över i eftermiddag... Min gamla faster på Kvarngården — faster Kitty — är en mycket rar människa, och Kaja Clarfelt...

Han fick aldrig säga vad han ämnade säga om Kaja — mot sin vana avbröt fröken Vera honom mycket hastigt.

— Den där flickan, som var här häromdagen med boken? frågade hon rätt skarpt. Och när hon i detsiamma såg upp och mötte hans ögon, sade hon plötsligt med djup, orubblig övertygelse:— Hon tycker inte om mig.

Först blev han bara förbluffad, men när han närmare tänkte över, vad hon hade sagt, föreföll det honom inte så otroligt, att Vera kanske hade rätt.

— Då kan jag kanske tala med min mor eller med min syster Ebba, som du ju redan har träffat... sade han mera tveksamt. Hon svarade honom inte — det iság knappt ut, mm om hon hade hört vad han sagt, när hon i detsamma böjde sig ned och började bryta de vackraste ljungruiskorna. Ett par ögonblick efteråt frågade hon honom, om hon inte kunde få låna hans kniv.

Varför friade han inte till henne? Varför tog han inte bladet från munnen och sade henne rent ut, hur nödvändig hon var för hoinom, och bad henne stanna på Ängstorpet som hans hustru? — Väntade hon inte på det? ... Nej, det var just det hon aldrig tycktes göra — så föreföll det honom i alla fall, och han var rädd för att skrämma henne. Alla vitklädda flickor i tjuguårsåldern han hittills hade spat-serat med en sommarkväll, de hade haft något förväntansfullt brudaktigt över sig... Inte Vera — inte Vera!... Eller var det bara hans ytterligt hjälplösa förälskelse, som förlamade honom?Men om aftonen, när han hade sagt god natt till Vera ute på förstubron och ett ögonblick längre än han brukade hade hållit hennes svala lilla skrovliga hand i sin, satte han sig på den låga trätrappan med armbågarna mot de uppdragna knäna och huvudet djupt nere i händerna. Hans hund kom och kröp intill honom — smeksamt morrande, med nosen nästan ända ner i hans rockficka... Djurets tillgivenhet värmde honom och gjorde honom gott. Bakom sig — inne d hjuset, bakom de öppna fönstren

— hörde han Vera gå fram och tillbaka i sitt rum: han lyssnade på hennes steg där inine — som han gjort mera än en gång, och hade svårt för att slita sig lös, innan hon stängde fönstret för natten. Nu stod hon borta vid fönsterkarmen och satte den nyplockade ljungen i vatten, medan hon bröt idte överflödiga torra kvistarna och kastade bort dem, så att bon bättre fick buketten att passa i vasen. Hon kunde inte se honom — lika litet som han kunde se henne — emedan ena väggen på verandan skymde bort trappan för henne. Efter en liten stund hördie han, att hon skakade sin dammiga klänningskjol ut genom fönstret. Han reste sig upp och gick in i köksträdgården på andra sidan om huset — skrevade gång på gång över trädgårdssängarna och kom ut på vägen. Därstod han barhuvad i mörkret och visste inte, var han skulle göra av sig själv.

Nästa morgon strax efter frukosten, när Erik med vedyxan på axeln gick igenom den delen av Marieholmsskogen, som gränsade intill ängarna, mötte han sin mor i den lilla korgvagnen. Som vanligt körde hon sjiälv ooh hade intet annat sällskap än lilla Malla Hardenfeldt, som låg och kröp på marken mellan lingontuvorna, medan hennes mormor betänksamt med tömmarna i handen satt och iság på, hur solen mer och

mer bröt sig väg genom -den grå höstdimman, gav den tjocka granbarrsmattan under träden de varmaste skiftningar i brons och terrakotta och överallt förvandlade enrisbuskarnas spindelvävar till praktfullt glittrande pärlfestoner.

— Har d.u inte snart korgen full, Malla lilla? sade hon tåligt, i detsamma Erik kom fram bakom det närmaste snåret.

Han hälsade glatt och gick bort och ställde sig bredvid vagnen.— Blir Malla inte våt? sade han till Malin. Mor vet visst inte, hur dagg-vått det är på marken...

— Å, vet du... sade Malin. Hon har så tjocka kängor och jag tror inte det skadar henne.Ett ögonblick följde de bägge med ögonen den lilla flickan, så sade Malin — hon hade inte sett Erik sedan middagsbjudningen på Marieholm och inte talat med honom mellan fyra ögon, sedan den (dagen på Ängstorpet, då hon efteråt hört Niklas' och Ebbas relation av vad de hade upplevat under sin visit.

— Du har inte »sagt mig, att ni hade främmande på Ängstorpet — började hon nästan med ett slags blyghet. Jag fick först höra det, när Ebba och Lasse talade om det... Hon hade inte tänkt sig, att hennes ord skulle låta förebrående, men det gjorde de nog ändå.

— Siissla Anderssons systerdotter från Amerika, ja — sade han kort och kände sig plötsligt alldeles oförmögen att närmare rådföra sig med modern, vilket han i går kväll halvt om halvt hade föreslagit Vera. Men isen var i alla fall bruten och Malin tog mod till sig:

— Du kunde gärna ha berättat mig, Erik... Nu låg det både ängslan och missnöje i tonen. Inte därför, att jag fordrar det... Men nog kunde du ha sagt mig, att ©n aå pass remarkabel person som kyrkoherdens brorsdotter bodde hos er på Ängstorpet... Du vet att jag aldrig har försökt att tilltvinga mig ert förtroende, men...— Nej — avbröt han henne. Men nu äro vi ju också så pass vuxna allihop — sade han lika kort och kärvt som förut — att vi själva någorluinda äro i stånd att på egen hand avgöra våra egna angelägenheter.

Modern fick tårarna i ögonen — så förödmjukad kändte hon sig — och var rädd för att han skulle upptäcka det. Hon sade — och det var förstås det dummaste hon kunde säga:

— Ebba och Niklas tyckte sig märka, att du hade mycket intresse för den där unga flickan.

— Säg fröken Ross, sade han: omskrivningarna med »den unga flickan» påminde honom om Gunhilds sätt och retade honom. Efteråt tilläde han stelt: Naturligtvis har jag intresse för henne.

Blotta tanken på att ämnet redan blivit debatterat i familjerådet och att syskonen ögonblickligen funnit sig föranlåtna att avlägga rapport för modem angående hans förmodade känslor för »den där flickan» irriterade och upprörde honom i så hög grad, att han för var minut modem sökte kvarhålla honom kände sig mer och mer motspänstig och misstänksam.

— Och så är det ju så eget, att hon precis skall vara den nye kyrkoherdens brorsdotter

— fortfor Malin riktigt tafatt. Det öppet fientliga sätt, varpå han avböjde alla ihennes för-sök att vinna hans förtroende eller ens ytligt få diskutera saken med honom, hade efterhand gjort henne så nervös, att hon inte längre var i stånd att bedöma, hur hon skulle »ta honom» ...

— Är d e t så eget? sade Erik nästan lite hånfullt. Folk brukar ju ändå för det mesta ha släktingar både på faderns och på moderns sida.

Malla kom friam till dem med sin lilla lingonkorg i handen. Hennes morbror tog henne genast upp i famnen och lyfte henne in i vagnen. Malin märkte hans brådska att bli av med dem och insåg, att hon i dag inte hade ringaste hopp om att få veta mera av Erik angående förhållandena på Ängstorpet. Likväl gjorde hon ännu ett försök att visa honom, att hon inte ämnade ge tappt.

— Adjö, Erik lille — sade hon med ett litet osäkert, ängsligt ömt leende, som ett ögonblick skar honom ända in i hjärtat, därför att han såg, hur innerligt ledsen och villrådig hon kände sig. Jag kommer snart -upp till Ängstorpet

igen och ska nog skicka dig de där mattorna och möblerna du talade om häromdagen... När hon drog åt sig tömmarna och hästem redan siatte sig i gång, nickade hon till honom och sade hastigit — liksom en liten smula generat:

— Hälsa Sissla och lilla fröken Ross, somjag kanske träffar nästa gång jag kommer till er ...

Erik stod och tittade efter henne, medan hon långsamt och försiktigt men mycket vant och säkert körde den lilla lätta vagnen över den steniga, ojämna skogsvägen. »Hur underligt främmande vi ändå ha blivit för varandra!»

— tänkte han med bitterhet, när han mindes, hur ömt han alltid slutit sig till modern, vilken god »väninna» hon alltid försökt vara för sina barn, och hur säker han alltid känt sig i hennes närvaro.

Hemma på Ängstorpet kom han sig aldrig för att framföra moderns hälsningar. »Hon kunde ha bett mig ta Vera med mig till Marieholm» — sade han oresonligt till sig själv utan att tänka på, hur han med vart ord han sagt hade avvisat modems alla försök att tala med honom om flickan, och i det humör han nu var troligen skulle ha ansett varje närmande från hennes sida som blott och bart tecken till nyfikenhet eller nedlåtande protektion.— Snälla fröken Clarfelt — hejdades Kaja ivrigt av Charlie Skytte, i detsamma hon på sin vanliga eftermiddagscykeltur mötte honom nere vid stationen i Ringarp. ... Det var då för väl, att jag verkligen träffade er!... Annars hade jag ju — så bråttom jag än har — måst söka upp er hos tant Kitty i eftermiddag ...

— Vad står då på?... Kaja hoppade raskt ned från cykeln och stoppade tidningarna in i den lilla postväskan på styret, innan hon tog emot handen, som räcktes henne.

— Allt möjligt, sade han i dystert förberedande ton. I alla fall är fan lös på Ängstorpet.

— Hur så? sade Kaja lugnt utan att visa sig vidare nyfiken. De började långsamt gå bredvid varandra utåt den fuktiga landsvägen.

— Å, det har ju efter hand siamlat ihop sig en hel mängd explosiva ämnen, isade han i mera vårdslöst överlägsen ton än den, vari han förstanropat henne. Och så behövdes det ju knappt mer än en tändsticka att sätta eld på hela tut-ten. Ja, ursäkta mig mina metaforer — de äro ju inte så originella, men ni vet förstås, vad jag hjänty/dier på... Den där flictoan...

— Det intresserar mig inte alls, kandidat Skytte, avbröt hon honom mycket bestämt.

— Om det intresserar er eller inte — tog Charlie resolut i — är alldeles likgiltigt. Bara ni nu vill höra på mig och hjälpa oss så gott ni kan...

— »Oss»? sade Kaja frågande. Vad kan jag göra? ... Men tonen var mera medgörlig och han fortsatte ivrigt, mycket flytande:

— Jag tyckte alltid ända från början, att situationen där borta kunde bli vådlig, om den finge utveckla sig... Ni hörde, vad jag sade en dag till Niklas och Ebba ute på verandan hemma på Marieholm? ... Men ingen vågade ju på allvar lägga sig i det, och nu har det gått så långt, att Erik, som inte vet vad vanligt sunt förnuft vill säga, har förbjudit prästen sitt hus och inte vill släppa flickan ifrån sig... Fru Ross — ni kan väl tänka er liennes sinnestillstånd? — hon har varit på Marieholm nu i förmiddags och förfärat stackars Disa med de rysligaste insinuationer och förutsägelser.

— Varför talade hon inte med tant Malin?sade Kaja, som inte längre tänkte på att dölja sitt eget intresse för saken. Gunhild Ross menar jag...

— Hon ville inte »utom i yttersta nödfall förskräcka baron Eriks stackars mamma», sade hon — och det var ju, när man tar alla omständigheter i betraktande, ganska hänsynsfullt av henne. Hon ville visst egentligen haft fast i Lasse, men han reste ju till Malmö i går, och så måste hon hålla till godo med att utgjuta sig för Disa.

— Vad ville hon egentligen? frågade Kaja rakt på saken.

— Hon begärde bara att någon skulle säga stopp till Erik och göra honom begripligt, att prästen inte vill veta av

en sådan skandal här i socknen. Så länge flickan inte vill — eller törs — sätta sin fot i prästgården hos sin egen farbror, kan ju vem som helst begripa, att något är på tok med henne... Och nu kommer Disa till mig — hon brukar inte annars ha vidare förtroende för mig! — och vill att jag skall tala förstånd med Erik... Jag — som inte har mera att säga över honom än en lärka i skyn. Naturligtvis skulle han be mig dra åt helvete, bara jag öppnade munnen... Det är därför som vi ha funderat ut, att det kanske vore bäst, om n i ville göra det...— Jag? sade Kaja förvånad, mycket illa berörd. Hur är idet möjligt, att mågon kaoi tro, att jag skulle vilja åtaga mig ett ,sådant uppdrag!

— Därför att ni är den enda, som riktigt känner herrskapet Eoss — hade han plötsligt den takten att ange som skäl. ... I alla fall kunde ni väl tala med den stackars flickan — berätta henne litet om farbrodern och fastern och göra klart för henne, att det vore till hennes eget bästa att komma till dem...

Men Kaja bara skakade på huvudet.

— Jag känner henne inte alls, sade hon, och kan rakt inte bedöma fröken Eoss' förhållande till sina släktingar... Lika litet som jag på något sätt önskar blanda mig i det...

— Men mi kan då väl inte ha samvete att se på, hur det oerfarna barnet, som tydligen inte själv kan bedöma, vad hon inlåtit sig på, sätter hela sin framtid på spel bara för att vara en sådan galenpanna som Erik till lags...

— Bäste kandidat Skytte — sade Kaja kallt och mycket beslutsamt — nog kan ni, om ni det allra ringaste tänker över saken, strax inse, att en vilt främmande människa som jag omöjligen kan ge sig till att bråka med dem... jag menar allihop borta på Ängstorpet... om deras mest privata angelägenheter.

Han såg på henne från sidan och svarade

16. — Mailing, Erik Stjernes idyll.inte fstrax. — Ja, då blir det väl stackars faster Malin, som inte (kan fördraga den tanken iatt siätta sig upp emot Erik... det blir väl hon som får resa dit och ha en scen med honom...

— Kan inte Ebba?...

— Ebba kan ingenting. Hon har inte hört något ifrån sin man de här sista dagarna och ingen av oss törs komma när henne... Disa tror, att han har farit till Finland igen och kommit i något slags knipa... Allt det där finsk-ryska eländet tar ju så småningom livet av Ebba...

— Ni kunde väl ändå tala med henne, sade Kaja odh beredde sig att åter stiga upp på cykeln — bara angelägen att så fort som möjligt komma ifrån Charlie.

— Nej, fröken Kaja — han lade handen på styret och såg plötsligt bönfallande på henne med sina uttrycksfulla svarta ögon. Nu när jag har haft den turen att träffa er, måste ni sannerligen också göra mig den tjänsten att höra på allt vad jag har att säga. Det är för faster Malins skull — uteslutande för faster Malins skull som jag lägger mig i det här bråket... Hon har varit som en annan mor för mig, och fastiän ni förstås tycker, att j«aig bara lär en självsvåldig odåga — och det ska Gud veta,att ni har rätt iS — så kan jag inte tåla den tanken, att Erik, som nästan är hennes avigud — det äro »de allihop för resten! — av bara envishet och sturskhet skall gå ooh göra sig blankt omöjlig här i socknen — bara för den där lilla främmande tösens skull...

— Är det så mycket för hennes skull?... sade Kaja i en ton, som förundrade Charlie, fastän han i ögonblicket knappt hade tid att reflektera över det. Hon uppgav att flykta ifrån honom på cykeln och fortsatte vägen bredvid honom.

— Det vet jag inte, sade han kort, men med sitt temperament och sin brutala envishet är han nästan predestinerad att göra en eller annan obotlig galenskap i den vägen. Inte därför att han är någon Don Juan — bevare oss väl, det är han visst inte! — men heller inte må man tro, att den gode Erik Stjerne är mera helgonaktig än andra människor... Och utan att han kanske själv tänker över det — kanske, säger jag! — -så är han på sitt vis en mycket farlig karl för obefästa hjärtan och har det mest utpräglade frujntimmerstycke...

Han såg vädjande upp på Kaja — och kom plötsligt ihåg vem han talade med.

— Ja, fröken förstår mig nog, sade han i en annan ton — som vanligt hade han talat i ettandedrag — jag tycker det är någons plikt att göra lilla fröken Eoss uppmärksam på faran och låta henne förstå, att /dien bästa tjänst hon nu kan göra sig själv och Erik, det vore att ta emot den där platsen uppåt lajndet, som fru Eoss har skaffat henne och talade med Disa om.

— Det kan nog hända ni har rätt — sade Kaja långsamt, inte fullt så överlägset och kyligt avvisande, som hon förut bemött honom. Men o m någon skall tala med... med... med någon av dem — hon kunde inte besluta sig för att nämna Eriks namn och inte den unga flickans heller — så tycker jag absolut, att ni själv borde göra det. N i, som utan jämförelse är den vältaligaste av oss allesammans, slutade hon med ett litet försök att skämta.

— Nej — sade han med eftertryck — Erik vågar jag mig inte på, det säger jag rent ut. Han skulle bara bli rosenrasande vid första antydning om, hur väl jag ville honom... Och den främmande flickan ... Snälla fröken Kaja, nog förstår ni, som har så pass mycken världserfarenhet, att det skall ett fruntimmer till att hantera en så ytterligt ömtålig sak.

Kaja svarade inte strax. Trots sin egen sinnesrörelse, som hon efter bästa förmåga bemödade sig att dölja, och hela det nervösa obe~ha g hon kände att avhandla denna historia med Charlie Skytte, knnde hon inte låta bli att undra över, liur märkvärdigt — rent av märkvärdigt angelägen han var att ställa en sak till rätta, vilken egentligen inte direkt an-ginge honom själv. Naturligtvis höll han mycket av sin faster — ovanligt mycket, det hade hon nog märkt — men att han, med sin makliga och sorglösa natur, skulle göra sig så mycket besvär att skona henne för obehag och ledsamheter för Eriks skull, det föreföll henne bra litet överensstämmande med hans vanliga uppträdande. Eller var kanske hans verkliga motiv att retas med sin kusin och på sitt pojkaktigt isjälvsvåldiga sätt experimentera med, hur långt han kunde gå? ... Eller? ... Eller? ... Varför visade han en sådan iver att blanda henne — Kaja — in i de där förvirrade förhållandena på Ängstorpet? Kunde han verkligen ha anat eller gissat sig till?... Dum var han ju inte — snarare ganska skarpsinnig... Och plötsligt kände hon sig förfärligt orolig, riktigt plågsamt berörd av den tanken, att den unge mannen bredvid henne möjligen hade upptäckt, hur djupt intresserad hon i verkligheten var av allt, som på ringajste sätt rörde Erik St jer ne.

— Jag skall göra vad jag kan, sade honefter en kort tystnad — eftertänksamt gående honom till mötes, med plötslig beslutmmhet: i alla fall iskulle han inte tro, att hon vore rädd för att tala med den där flickan — inte ens om Eriks förmodade känslor för henne. Kan jag på något sätt vitsa tant Malin och Disa en tjänst med det, så...

— Tnsen tack! tog han henne genast på orden med istor värme. Det sade jag ju strax till Disa, att den enda, som med något hopp om framgång kunde intervenera i de här ledsamheterna, och som hade takt och människokännedom och erfarenhet nog till det — det var ni.

Kaja drog tvunget på munnen: — Om ni tror att det är nödvändigt att smickra mig så förfärligt... .sade hon —

— Kunde ni inte fara dit bort nu med detsamma? frågade han mycket ivrigt utan att höra på henne. Ju snarare ju bättre... Gud vet, vad fru Eoss, som är alldeles utom sig och inte lägger band på sig, kan finna på att göra härnäst.

— Är det henne ni vill att jag $kall vända mig till? frågade Kaja förvirrad — med ett uttryck av lättnad.

— Nej... nej... Inte förrän efteråt, i alla fall. Vad kan ni säga till henne, om ni inteförut har nedia på, hur flickan själv .ställer sig till saken.

Kaja stod ett ögonblick stilla på vägen och tänkte sig för. Hon var av naturen djärv och hennes fleråriga verksamhet som journalist hade än ytterligare utvecklat den egenskapen hos henne. Dessutom kände hon sig plötsligt liksom otålig att äntligen en gång med egna ögon få förvissa sig om, hur det verkligen stode till där borta.

— Ni har kanske rätt — sade hon resolut. Klockan är knappt mer än halv fyra — hon tittade flyktigt ner på uret — och jag kan mycket väl hinna köra bort till Ängstorpet, innan jag far hem... Medan hom talade, tänkte hon på, att hon fått ett par utländska tidningar med posten: hon kunde alltid ha den förevändningen, att hon ville visa Erik dem ...

— Gnd välsigne er! sade Charlie med uppriktig högaktning för hennes mod och offervillighet — naturligtvis förstod) han, atlt det inte var lätt för henne att utföra uppdraget — speciellt inte för henne. Samvetet vaknade inom honom: han tvekade, om han ändå inte borde säga henne alltihop... innan han nu störtade henne ut i en situation, som kanske kunde bli ännu obehagligare för henne än hon nm föreställde sig själv.Å sin sida tycktes Kaja inte känna si g vidare smickrad av hans entusiastiska uppskattning av henne, men hon gav strax akt på hans tvekan, och med en plötslig ingivelse sade hon:

— Ni har m e r att säga mig... Det är någonting bakom allt det här, som jag inte vet ännu, och inte är inne i...

Han svarade henne inte strax, men när han mötte hennes skarpa, bruna ögon — den prövande, klokt misstänksamma blicken — stack han handen ner i västfickan och drog fram ett öppet korsbandskuvert, som han räckte henne.

— Läs det där — sade han tvärt, i lägre ton. Det är bäst, att ni vet det...

Hon tog emot kuvertet, som endast innehöll ett tidningsurklipp. Medan hon vecklade ut papperet och beredde sig att läsa det, förklarade han sig brådskande, halvt ursäktande.

— Det kom i morse med posten till Lasse — bara inlagt på det där viset... Disa såg det strax och tog ut och läste det... Och om inte det lär den mest förbannade perfida skandal-journalistik, så förstår jag mig inte på det!

Kaja höll pappersbiten ut framför sig med bägge händerna. Charlie tog fast i cykeln och hindrade den från att falla, medan hon i flygande fart med ett uttryck av förakt och intensiv förbittring ögnade igenom artikeln.— Ja — sade hon till slut — det är någon som till vad pris som helst vill tomma honom till livs... Att det inte finns något namn gör ingenting tall saken ... Det är tydligt och igenkännligt nog ändå... Har ni någon idé om, vem som har skrivit det här .skräpet?

— Ja, sade han efter ett ögonblicks betänkande — mycket betryckt och ångerköpt. Jag vet vem det är — och det är det värsta av alltihop ... Det är så, att jag har en gammal skolkamrat, som är här ifrån Ringar pstrakt en, ett rätt misslyckat subjekt — men att han var s å djupt fallen, att ham befattade sig med dylika skriverier, det visste jag ändå inte. Han har gott huvud och är inte otrevlig att prata med...

Han tystnade ett ögonblick — Kaja såg på honom och uppmuntrade honom med ett kort, obarmhärtigt: — Nå?

— Jo — (alltså... sad>e Oharlie, och nu märktes imtet spår hos honom av hans vanliga övermod: För en veckas tid sedan så råkade jag honom här — här på vägen till Ringarp — lian har en gift syster, som bor i själva byn — och så berättade han mig, att han just hade mött Erik Stjerne ihop med den allra grannaste tös, han någonsin hade sett, och vem hon kunde vara?... Nu vet ni, fröken Olar-felt — det har ni kanske upptäckt — att jag just inte är den, som väger mina ord på guldvikt, när jag tycker, att en historia är värd att berättas... Och så... Ja, det var förstås mycket dumt och oförsiktigt av mig, men när han frågade mig, så sade jag vem det var och talade om gumman Sisisla och henne» antagonist prästfrun — mycket frankt och omständligt, som jag alltid brukar — och målade ut vilken dramatisk konflikt den var stoff till... Han guterade historien och hade rysligt roligt åt Erik, som har varit hans klasskamrat; den där karlen, jag talar om, är betydligt äldre än jag, ooh Erik har aldrig gjort sig besivär att dölja, hur djupt han ser ned på honom. Det är onödigt att säga namnet... Erik har för resten många flera ovänner än han själv har aning om... Nå, så skildes vi jiu åt — han skulle med tåget och jag följde honom ända ut på perrongen. Men när han steg in i sin kupé och sade adjö till mig, så gick det upp för mig, vilken idiotisk åsna jag hade varit, och jag började känna mig het om öronen. »Tack ska du ha, gamle vän», sade han, »som satte mig in i den där lilla romanen. Den kan kanske bli värd en hel hundralapp för en fattig fan... Eller till och med mera!» Och så ångade han i väg, det odijuret!... Men att han rent av varen skandalskrivare, det anade jajg ju alltså inte.

Kaja hade tåligt hört på alltihop utan att avbryta honom. — Det är inte underligt, att ni har dåligt samvete, sade hon myeket torrt. Hon var alldeles blek, när hon åter räckte honom tidningsbiten:

— Något mera smaklöst... sade hon.

— Var nu inte alltför sträng emot en stackare, mumlade Charlie — alldeles förkrossad under hennes ovilja och förakt. Jag sade er ju, att om jag bara en minut hade kunnat ana!... Men så djupt sjunken trodde jag jiu aldrig, att han var. — Det ger jag er mitt hedersord på... Hade han behövt ett par tior, hade han ju kunnat få dem av mig — det hade sannerligen inte varit första gången.

— Ni kan väl se på tonen i den där artikeln — utbrast Kaja vredgat — att det inte bara är för pengarnas skull, han har satt ihop det där.

— Nej — naturligtvis inte. Han hatar Erik — det sade jag er ju... Och litet är det väl också Eriks egen skull — vände han sig plötsligt retligt mot smädeskrivarens offer. Ingen vet, hur alldeles olidligt överlägsen Erik kan vara — »storsnudet», som danskarna säger ... supercilious... Jag kan inte finna ord fördet i vårt hyggliga svenska språk. Alldeles olidligt. ... Och inte kan han väl heller inbilla sig, att han med alla sina förbannade »tvivel» på Gud och mammon och hela samhällsordningen över en bank — att han i längden skall gå skottfri. Med det där flickebarnet i huset till på köpet!... »I vilken egenskap1?» — Det är inte jag, som frågar det, försvarade han sig emot det stumt uttrycksfulla ogillande, varmed Kaja rätade på sig — men tror ni där är någon i hela trakten snart, som inte gör den frågan?... Fru Eoss gav åtskilliga vinkar om, vad hon trodde, och talade både om hans radikalism — som det inte är så farligt med! — uttryckte Charlie lite hånfullt sin privata mening

— och hans otro och den mänskliga naturens skröpligheter i allmänhet — hon rörde ihop alltsammans i en välling och höll ett riktigt föredrag för Disa ...

— Förskona mig ifrån Gunhilds prat! sade Kaja utom sig. Hon visste snart inte vem hon var mest ond på — Charlie, fru Boss eller den obekante smädeskrivaren.

— Det är också dumt av mig att gå och traktera er med allt det här tarvliga skvallret — ursäktade han sig med plötslig ödmjukhet. Men jag tyckte, att när ni nu har åtagit er saken... att tala förstånd med dem, menar jag — så...så var det så gott, att ni kände till fru Ross' mening oekså... Stackars faster Malin, hon blir väl alldeles utom sig, om hon någonsin får tag i don där eländiga tidningsbiten!

— Ifall hon inte redan har läst den! Varför skulle inte er vän ha unnat sig nöjet att skicka det där aktstycket till Eriks mor lika väl som till hans äldste bror?

— Min »vän»! sade Charlie indignerad. Jag, som reser till Malmö redan i kväll bara för att taga den drummeln Ritter i kragen — Ritter heter han, kom ihåg det! — och skaka hans usla själ ur kroppen på honom. —

— När reser ni — säger ni? frågade Kaja.

— Nu. Med halv sextåget, sade han mycket deciderat. Så snart jag kan komma åstad. Jag visste ju, att ni brukade cykla ner till snällan efter posten — därför har jag gått här och slagit mina lovar omkring stationen ända sedan klockan tre.

— Och ni trodde, att ni skulle kunna övertala mig att fara bort till Ängstorpet och tränga mig in på fröken Ross, utan att ni först behövde visa mig den där tidningen? sade hon hämndgirigt.

— Ja, men till slut berättade jag er det ju alltihop, ropade han käckt... Och till och med om jag inte hade gjort det — till och med omRitter aldrig hade skrivit ett ord — var det inte allvarsamt nog kanske, att fru Ross fann sig befogad att komma och ställa till scen med Mariehiolmamia? Bara iden där ikarlen inte har skickat sitt opus till prästien också!

— Eller till Erik! sade Kaja skarpt, i det hon hastigt kastade sig upp på cykeln.Kaja hade inte kommit långt — med fast hopknipna läppar, blicken frånvarande ut i det blå, helt ooh hållet upptagen av sina egna stridiga känslor susade hon i full fart nedför backen — då hon fick syn på Vera Ross, som just trädde fram på genvägen genom skogen, där den nedanför backen korsade landsvägen. Hon saktade farten och hoppade genast ned från cykeln.

— God dag — hälsade hon på Vera, lite främmande och nästan en smula handfallen över att tillfället så oförmodat, snarare än hon hade trott och utan att hon behövde göra sig besvär att fara ända fram till Ängstorpet,

hade fört den unga flickan i hennes väg. Vera böjde bara på huvudet och ville gå förbi henne.

— Fröken Ross... skyndade Kaja sig att hejda henne — hon smålog tvunget konventionellt, i det horn (gick .ända fram till henne och räckte handen. Ja — jag vet förstås vem niär... Kingarp är ju inte så stort... fastän vi aldrig blivit riktigt presenterade för varandra. Och ni vet kanske också vem jag är: Kaja Clarfelt.

Vera sade enkelt, att hon ju hade sett fröken på Ängstorpet häromdagen.

— En sådan tur, att jag mötte er just i dag, sade Kaja på sitt rättframma, älskvärt förbindliga sätt, och tänkte med plötslig vedervilja: »Varför bråkar jag med hennes angelägenheter? ... Vad angår hon mig? ...» Hon blev stum

— tyckte inte hon kunde komma längre och kände sig mer och mer ohågad att blanda sig i saken. Vera stod stilla mitt på vägen och såg frågande på henne.

— Kan jag vara er till något slags tjänst? sade hon hövligt med en undersökande blick på cykeln, liksom hon trodde, att det gällde en reparation.

— Nej... Nej... Kaja märkte förstås, vad hon tänkte på och kastade sig med enis huvud-stupa in i ämnet. Fröken ämnar sig kanske till prästgården? sade hon med en plötslig ingivelse.

Vera såg på henne — förvånad, dröjande och lite misstänksamt. — Ja — sade hon ovilligt — och Kaja kände, att lion blev tvungen att förklara sig.— Det är... Jag tror det är fullkomligt riktigt av fröken, sade hon nervöst och begrep själv, hur förfärligt taktlöst det måste förekomma den andra flickan, att hon — en vilt främmande människa — yttrade sig på det sättet. ... Fru Eoss, frökens faster, är en mycket gammal bekant till mig, försökte hon liksom förklara sig, och jag vet hur uppriktigt hon och hennes man önska att få er till sig... Dessutom... hon tvekade ännu, mötte Veras ögon och sade brådskande:

— Dessutom blir .det nog svårt för er att stanna på Ängstorpet längre... Hon talade mycket hastigt, snubblade nästan över orden.

— Jag menar... ni vet det kanske inte... Nej, naturligtvis gör ni inte det, men... men det har hänt baron Stjerne någonting mycket obehagligt.

Vera stod fortfarande stilla på samma plats och såg på Kaja med samma mörkt tvekande och misstrogna blick.

— Vad är det som har hänt honom? frågade hon äntligen, efter en kort tystnad.

För vart ord blev Kaja mer och mer medveten om, hur ytterst besvärlig och otrevlig den uppgift var, vilken hon så lättsinnigt djärvt hade åtagit sig. Hur skulle hon någonsin kunna få sig till att säga till den där stackars

17. — Mailing, Erik Stjernes idyll.ungen, som såg ut som ett barn och omöjligen kunde vara något sällskap för Erik... Kanske var det bara fantasi alltihop, att han skulle tycka om henne — på d e t viset... Hur skulle hon kunna säga till henne: ni gör bäst i att flytta ifrån Ängstorpet så fort ni kan. Stannar ni, ställer ni bara till änniu mera obehag för Erik Stjerne och hans släktingar på Marieholm än ni redan har gjort... Nej, det kunde hon förstås omöjligen säga — hon måste finna på något annat.

— Å, det är något, som rör hans litterära verksamhet, sade hon svävande. Jag var just på väg till Ängstorpet, när jag mötte er... En gemensam vän har bett mig tala med honom om det och varna honom... Plötsligt förstod hon själv, hur fantastiskt allt det här lät och utbrast hastigt — alldeles omotiverat:

— Om fröken går till prästgården, så hälsa fru Ross så mycket ifrån mig. Som sagt, så är hon en gammal skolkamrat och väninna till mig... När man känner henne, kan man inte låta bli att sätta värde på henne.

»Varför säger jag det?» tänkte hon mer och mer ond på sig själv för alla sina fraser och omskrivningar, som inte tycktes göra ringaste intryck på Vera. Hon måste ju absolut tro, att jag har någon särskild avsikt med att be-römmia Gunhild, tänkte hon — förvirrad och skamsen över sin egen tafatthet.

Naturligtvis trodde Vera det — dummare var hon inte — och hade något kunnat göra farbroderns hustru mera förhatlig i hennes ögon, så var det hennes vänskap med Kaja Clarfelt, mot vilken hon genast instinktivt känt sig

fientligt stämd. Hon stod och teg. Vart ord Kaja sade kom henne att mer och mer vackla i sin föresats att efter Sisslas sista bestämda uppmaningar äntligen uppsöka farbrodern. I alla fall ville hon inte göra det nu — inte precis nu i eftermiddag — inte förrän hon riktigt visste, vad det var för något »obehagligt», som hade hänt Erik. Hennes känsla, hela Kajas sätt emot henne, alla människors brådstörtade iver att få henne bort från Ängstorpet sade henne, att detta — det obehagliga — måste vara något, som stod i förbindelse med henne själv och hans förhållande till henne. Men naturligtvis föll det henne inte in att försöka göra den där främmande damen några frågor.

— Jag tror inte baronen är hemma just nu

— sade hon. Han sade i morse till moster — fröken Andersson är min moster, tilläde hon förklarande — att han nu i eftermiddag skulle tala med en brunnsgrävare, som bor uppe iRanås... Men om det är något fröken vill honom, kan jag kanske säga det?

— Jag trodde fröken Ross ämnade sig till prästgården? sade Kaja — lite för hastigt.

Vera sade: — Jag kommer väl hem igen.

Kaja stod och övervägde. Naturligtvis kunde hon inte gärna fortsätta vägen till Ängstorpet utan att det isåge ut isom om hon tvivlade på flickans ord. Och kanske var det lika gott att hon finge tala med Erik hemma på Kvarngården, där de kunde få vara långt mera ostörda.

Hon såg /upp på Vera och sade dröjande, mycket formellt:

— Om han inte är hemma, lönar det sig förstås inte, att jag far ända fram... Men om fröken skulle träffa honom innan afton...

— Jag går snart hem, sade Vera i samma ton som förut.

— Om fröken alltså skulle träffa honom, fortfor Kaja utan att låtsas ge akt på avbrottet, så var snäll och säg honom, att hans gamla faster på Kvarngården — fröken Kitty Stjerne, tilläde hon i en ton, som ovillkorligen lät Vera känna sig mycket främmande inför Eriks släktingar och bekanta — att hon har något mycket viktigt att tala med honom om och vore tacksam, om han ville titta bort till henne i kväll..,Helst redan i kväll... Eller om det är omöjligt för honom, så i morgoin förmiddag... i alla fall så fort som möjligt.

— Jag skall noga säga honom det, sade Vera pålitligt.

Kaja räckte henne artigt handen och började åter leda cykeln uppför samma backe, som hon nyss farit utför. En gång vände hon sig om och såg, att Vera hade satt sig ner på en trädstubbe vid vägkanten med handen under kinden. »Hon går inte till Ross», föll det henne plötsligt in med stor bestämdhet, och på samma gång förstod hon, att det var hon själv, som med sina vänliga rekommendationer av Gunhild, och sina många häntyd-ningar på Eriks ledsamheter hade hindirat den unga flickan ifrån att utföra sin ursprungliga föresats. Dessa reflexioner — situationens hela ironi — uppfyllde henne med ett slags hånfull förbittring, som hon inför sig själv inte längre kunde behärska.

Efter kvällsvardsdags, precis som de båda damerna på Kvarngården nästan voro färdiga med måltiden, kom Erik Stjerne in till dem.

— Faster Kitty har skickat bud efter mig — sade han genast frågande, i det han avböjde att taga plats vid tebordet.Den gamla fröken, var naturligtvis redan förberedd på besöket och visste vad det handlade om. — Ja... sade hon en smula häpet tvekande och osäkert — vi tyckte det var bäst, Kaja och jag, att någon av oss talade med dig om det, inman din mor får höra historien och blir olycklig över den... Lasse är ju tyvärr inte hemma, hör jag... Hon reste sig upp från bordet, lade undan sin servett och sade med mera bestämdhet:

— Kaja är jiu för resten mycket mera inne i den där saken än jag och förstår också att bedöma alltihop mycket bättre ... Hon öppnade dörren till salongen och gick själv först ut ur rummet.

— Gå nu in och få dig en cigarr, Erik, sade hon vänligt i moderligt uppmuntrande ton, så skall jag säga till om en

kopp riktigt gott kaffe åt dig... Whisky har jag inte och för resten dricker du det ju inte heller...

Fröken Kitty hade inte velat höra talas om, att hon skulle visa Erik den där ohyggliga tidningen och sätta honom in i saken: det måste Kaja verkligen göra, som själv hade talat med Charlie. Naturligtvis insåg också Kaja själv, att det var det bästa — »när jag har sagt 'A', måste jag väl också säga 'B'», sade hon resignerat, men lät ändå gumman förstå, hur för-farligt ogärna hon gjorde det. Nu — det första de blevo ensamma i salongen, berättade hon ögonblickligen Erik om sitt möte med hans kusin — nervöst och brådstörtat, utan att längre minnas de många små förberedande fraser och vändningar, hon på förhand omsorgsfullt hade uttänkt. Ho/n sade bara vad Charlie hade sagt om författaren till artikeln, och till slut tog hon resolut fram tidningen och visade honom den.

— Inte annat! sade Erik kallblodigt, när han tog emot urklippet — mycket föraktligt. Han hade också själv fått artikeln, sade hajn — inlagd i ett rekommenderat brev till på köpet

— men »verkligen inte läst mera än de första orden»... Jag läser av princip aldrig sådana där anonyma saker, sade han. Låt dem skriva!... Jaså, det är lille Ritter den här gången. Han är — i alla avseenden — en ärkelymmel och jag anser det närmast för en ära, att han inte kan tåla mig.

Kaja kände sig i första ögonblicket rysligt flat över hans sätt att ta saken, som hon och de andra gjort så mycken affär av, att hon ställt honom hit sent på kvällen, bara för att visa honom det där usla skräpet. Men så tänkte hon på, att han ju tydligen inte alls visste vad som stod i tidningen och lutbrast plötsligt nervöst, mycket skarpt:— Anonymt eller inte — om den där artikeln inte intresserar dig för din egen skull, måste du i alla fall nödvändigt befatta dig med den för hennes...

Han blev strax mörkröd ända upp i pannan

— rösten fick ett helt annat uttryck.

— För vems skull? — Han grep ivrigt efter den föraktade tidningsbiten.

— För hennes... sade åter Kaja uttrycksfullt, mera lågmält: hon kunde inte — inte ens nu — bekväma sig att nämna Veras namn. Du måste då kunna förstå ...

— Ja.g har ju sagt dig, att jag aldrig läser sådan smörja... När jag hade brutit brevet och sett att det åter var någonting om den där förbaskade boken, som de aldrig kunna låta vara i fred, så rev jag genast itu alltihop och kastade bitarna i ån... Han sade det lika överlägset som förut, men medan han ännu talade ögnade han hastigt igenom artikeln.

— En siådan slusk! — sade han med yttersta ovilja, utan att i ringaste mån längre försöka att behärska sig. En sådan djävul till att ta heder och ära ifrån folk!... Och har han skickat det där usla skräpet till mig och Lasse, så har han väl också trakterat mor med det... För att inte tala om kyrkoherden.

— Utan tvivel — sade Kaja med eai röst,som lät mycket skarp, därför att hon var så upprörd. Hon hade satt sig ner vid bordet med lampan och vek med nedslagna ögon det tomma kuvertet i många delar. Utan tvivel... Det var det stackars Charlie var så rädd för...

— »Stackars Charlie»» — sadie Erik hånfullt. Han får lära sig att hålla mun!... Och framför allt att välja sitt umgänge... Jag ska nog tala med honom... Kanske .du också redan har konfererat med din väninna, fru Ross? — vände han sig plötsligt aggressivt till Kaja.

Hon skakade indignerat på huvudet och såg upp på honom. — Jag har inte ens träffat henne sedan häromaftonen på Marieholm — sade lion. Men du gör orätt i att ha ett sådant misstroende till Gunhild och hennes man. I detta avseendet tycker jag inte att dta kan försvara det... Ja — ursäkta, att jag talar om något, som inte angår mig — tilläde hon kyligit reserverat, men jag tycker jag är skyldig försvara en så gammal bekant... Hon har nog sina fördomar, men i grund och botten är hon verkligen en bra och reell människa, och det tror jag kyrkoherden också är.

— Det är mycket möjligt, att du har rätt, men för min del har jag egentligen inte vidare intresse av att veta det —

avvärjde han bittert all diskussion om fru Gunhild,Kaja rodnade — hon sade långsamt:

— Möjligen har fröken Eoss det... Jag mötte henne i dag på väg till prästgården.

— Jag vet det — sade han på samma otillgängliga sätt som förut. Hon ändrade sig emellertid och nu stannar hon tills vidare hos sin moster.

Fröken Kitty, som kände sig mycket intresserad och hoppades att Erik nu »hade fått klart för sig», hur det hängde ihop, gläntade diskret på dörren. Hon bar själv in den lilla kaffebrickan.

— Här är ditt kaffe — Erik lille... Tror du inte att det skall smaka dig ovanpå promenaden? ...

— Jo, då! sade han och skrattade åt att hennes medlidande med honom tog sig ett så materiellt uttryck. Hon förstod honom och skrattade också — det liksom rensade luften. Under hela det senare samtalet förekom inte ens ringaste häntydning på Vera.

— Men vad ämnar du göra? frågade gumman honom rent ut.

— Ingenting, faster — sade han mörkt högdraget. Gräl och knytnävar, polemik och dementier, sådant är bara för plebejer och tid-ningsmurvlar.— Erik lille — sade tant Kitty och höjde varnande pekfingret. Hon smålog bort till Kaja.

— Snälla tant, bry er inte om mig. Jag är ju en gammal härdad journalist. Och för resten tycker jag, att Erik har rätt — på sitt vis.

— Jag tycker han har rätt på alla vis, sade den gamla damen med okuvlig energi. Ens egna handlingar, ens karaktär, ens hela liv — jag vet inte, hur jag skall uttrycka det — det är det som skall försvara en mot angripare av en sådan kaliber som den här herrn — hon sköt föraktligt tidningsbiten på bordet ett långt stycke ifrån sig. Jag känner i ill sådant där

— jag har sett på det förut: den här karlen har ju egentligen ingenting att hålla sig till — intet utom en smula muntligt tanklöst skvaller... Och så Eriks bok förstås... Men till och med om han hade det!... Brev och yttranden, som inte återges i sitt sammanhang kunna förvridas och förvanskas ända till det oigenkännliga... I synnerhet om det sker i så kallat »psykologiskt» intresse...

Hon hade plötsligt blivit mycket häftig, och de båda unga — hur upptagna de än voro var och en av isina egna känslor — förstodo mycket väl, att hon i ögonblicket inte tänkte mest på Erik Stjerne. Snarare var det väl något, som någon gång hänt Måns Clarfelt och i vilket honsjälv varit inblandad — liksom Vera Ross nu blivit inblandad i angreppet på Erik.

— Faster Kitty är mycket mera ond på Klas Ritter än jag! sade Erik. Hon svarade med att räcka honom handen tvärs över bordet — han tog den med ett leende.

— Naturligtvis är jag det, sade hon. Jag känner till sådana där personnager och vet, hur vanmäktig en hederlig människa känner sig gent emot dem... I ditt ställe lyfte jag heller inte en hand för att försvara mig.

— Det kunde heller aldrig falla mig in! sade han. Never defend — attack s’il vous plait!

— som farbror Thomas i Wiesbaden brukade säga, när jag var där nere. Men skulle faster i detta fallet vilja attackera?

— Nej — sade hon och skakade på huvudet. Deras ögon möttes i ett plötsligt förstående leende: Det ligger inte för mig, Erik.

— T oo proud! sade han — alltjämt citerande den kosmopolitiske släktingen han nyss hade nämnt. Men såsom han sade det — till och med om tonen var lite persiflerande — lät det som en smekning, och faster Kitty förstod, att han inte hade något emot hennes råd och hennes sympati.

— Kanske — sade hon bara och nickade bort till honom,,. Det har hela livet igenom varitm i 11 fel — och jag ser, att jag inte är den ende av oss som har det... Stå bara på dig, Erik!... Och låt inte främmande männis/kor

diktera för dig — här förstod han, att horn tänkte på fru Ross — vad du skall göria eller inte göra.

Kaja sade ingenting mera. Hon reste sig upp från bordet — mycket missnöjd med Eriks sätt att taga saken och att tant Kitty så lättsinnigt ansvarslöst uppmuntrade hans dumdristighet och övermod. Allra mest missnöjd med sig själv — att hon någonsin lagt sig saken och åtagit isig att tala med honom.Två dagar efteråt, när Erik bortåt eftermiddagan kom in i sitt arbetsrum, stod hans mor borta vid den nya muraide spisen, från vilken redan en liten b j örkvedsbrasa upplyste rummet, som tycktes en smula skumt. När man tittade ut genom fönstret, stod höstdimman som en vit mur framför skogsbrynet på andra sidan ån.

— God (dag, mor — rösten lät reservenad1 redan på förhand.

Hon drog av sig de tjocka, fuktiga körhand-skarna och räckte honom handen. — Ja — du fick ju mitt brev i morse? sade hon lite nervöst.

— Sitt ner... han drog sin bästa stol fram till elden. Inte var det nödvändigt att själv köra hit i det här råkalla vädret: mor ser ju förfärligt frusen ut.

— Å, här är ju skönt och varmt inne... Hon visste inte, hur hon skulle börja: så dumtav henne att skriva det där brevet och förbereda honom — nn hade han redan förskansat sig, kunde hon märka.

— Jaså... sade han plötsligt bittert — han böjde sig ned och sköt en pall in under moderns fötter. Charlie och fru Ross — var på sitt vis

— ha alltså funnit det lämpligt att alarmera er allihop på Marieholm.

— Om hon hade kommit och talat om saken eller inte, sade Malin mera tappert — du vet att hon sökte först Lasse, innan hon i går beslutade sig för att tala med mig — det hade naturligtvis gjort precis detsamma. Vi visste jiu ändå... Vi kunde ju nog förstå... Du kan väl begripa, att flickan inte hade varit här i fjorton dar, förrän alla människor började prata om det... I synnerhet när Sissla talade om, att du rakt inte ville höra talas om den där platsen i Värmland...

— Har Sissla också kommit och beklagat sig?

— Käre Erik, var nu rättvis emot henne. Det tror jag inte alls hon har gjort — tvärt om har hon efter bästa förstånd försökt tysta ner skvallret så gott hon kunde... Men... Hon känner ju sitt folk mycket bättre än du, Erik, och på sista tiden, stackars människa, har honnog inte vetat sig levande råd... Det är ju ändå h o n, som har ansvaret för flickan...

— »Flickan» — alltid flickan! sade Erik vrefdjgat irriterat. Varför kan lingen av er någonsin förmå er till att <säga hennes namn. Mor vet väl, att hon heter Vera?

— Vera, då — sade modern under givet. Hon teg lite ooh bör jaide åter — tvekanide.

— Du må tro, Erik, att jag har tänkt mycket på allt det här och också talat med de andra om det... Hon såg uttrycket i hans ansikte

— de ryinkade ögonbrynen, i det han böjde sig fram och makade ett par vedträn in i elden — och det var med hastigare ton, på en gång mera bestämt och ändå så varsamt ursäktande, nästan bönfallande hon äntligen kom fram med sitt egentliga ärende.

— Nu har jag kommit hit i dag för att be dig om att få taga Vera till mig på Marieholm ... så länge...

Hennes ömma vaksamhet och omtänksamhet rörde honom ett ögonblick, men när han tänkte på, vad som omedelbart framkallat hennes förslag: folks »prat», fru Ross’ förebråelser och misstänksamma insinuationer, förhärdade han genast sitt hjärta.

— Vad menar mor med »så länge»? sade han kort.— Ja g menar... Han skrämde henne åtor mod sin tydliga ovilja att <ta hänsyn, till någon annans ståndpunkt än precis sin egen. Jag menar förstås, tills du... tills du riktigt har be-slutat dig, kom det svävande.

— Jag har beslutat mig, sade han — utan att nedlåta sig till någon närmare förklaring. Jag har beslutat mig. — Och Vera stannar här. »Så länge.»

Malin såg förebrående upp på honom — han hade rest sig upp och stod framför henne med bägge händerna i fickorna: ovanligt lång och bredbent och ohanterlig förekom han henne. ... Det är inte rätt emot flickan, Erik — sade hon mycket allvarsamt. Och inte mot hennes släktingar heller...

— Hennes släktingar ha ingenting med saken att göra, sade han med skärpa, mycket avgörande, och i själva tonen hörde modern hans outtalade tanke: »Och inte mina heller!»

— Det är en sak, som inte angår någon annan än henne och mig: hur jag vill ställa det för oss, sade han strax efteråt.

— »Jag!» — upprepade Malin upprörd, men han tycktes inte höra på henne.

— Varför ha ni plötsligen blivit så ivriga att få henne till Marieholm? frågade han utma-

18. — Mailing, Erik Stjernes idyll.näinde. Ingen av er har frågat det ringaste efter henne förut.

— Men Erik! — sade Malin, indignerad över hans orimlighet. Du talade ju aldrig om henne, bad oss aldrig om att på något sätt hjälpa dig... Eibha ooh Lasisie tordes ju knappt hälsa på henne, när de voro här... Och mig hade du intet förtroende för... Jag var alldeles oförberedd på det här... Jag hade hoppats...

Plötsligt, så upprörd hon var, insåg hon det omöjliga i att häntyda på Kaja och vilken annan framtid hon väntat sig för honom. ITon teg och satt och såg ned på sina händer. Men Erik visste förstås vad hon tänkte på och förnam öfgonblickligen, lika tydligt som om hon högt uttalat det, hennes djupa ogillande av hans val, hennes svikna förhoppningar, hennes kritik av hela hans för henne oförståeliga uppträdande mot Kaja Clarfel/t under första tiden av deras bekantskap.

— Mor — salde han och kom inte vidare. Men själva tonen, som inte längre var fullt så säker, uppmuntrade henne att göra ännu ett försök.

— Låt mig få ta Vera med mig nu med desamma ... Det är det enda jag ber dig om... Ingen kan säga något ont om hennje, när hon är hos oiss.De sista orden skulle hon. inte ha sagx.

— »Ont»? sade han bittert, -djupt förnärmad. Vem skulle kunna säga »något ont» om Vera?

— Men om dig, kanske?...

Erik teg — hans mor såg, att han alltför djupt föraktade »folks» synpunkt för att vilja diskutera den. Hon kom ihåg, vad Lasse för att trösta henne nyligen hade sagt om brodern; »Erik gör sällan några vanliga dumheter», hade han sagt. »Det är förstås svårt att säga något bestämt i dylika saker, men efter min mening är flickan, när det gäller hennes förhållande till honom, lika siäker ute på Änlgs-torpet som i prästgården eller innanför de många stenmurarna här hemma på Marieholm. Kanske långt säkrare... Det ligger i hans natur att vilja kämpa emot frestelser och övervinna dem... Som mor vet, är han den mest krigiske av oss allihop, ooh hade han handlat efter <sitt eget sinne, stode han utan tvivel nu på Västfronten i Haigs armé. Men har han inte någon annan att strida med, så strider han med sig själv... Han tycker om lyx och förfining och tvingar sig till att nöja sig med sin miljö på Ämgstorpet; han inbillar siig kunna bli en folkets ledare — socialistapplåderna för några år sedan har han väl heller iinte glömt — och späker nu sin ärelystnadmed att inskränka sig till sådana åhörare som Sissla och pågarna... Låt honom vara! Han vill inte göra livet lätt för sig... Och ju lättare åtkomlig — om jag så får säga — den där flickan är, ju säkrare är hon för Erik» ... Ja, det hade Niklas verkligen sagt, litet obehövligt grovt, tyckte hans mor egentligen, innan han reste häromdagen. För ögonblicket hade det emellertid tröstat henne, ty hon visste ju hur väl han kände brodern — bättre än hon själv till och med... Men det var innan någon av dem hade talat med fru Eoss: inte kunde man begära, att världen skulle nöja sig med att acceptera vad Eriks närmaste släktingar tänkte och trodde om honom.

När Erik fortfarande inte svarade på hennes sista ord, försökte hon efter en liten stund själv återknyta samtalet,

och niu suckade hon:

— Det är ju så svårt för mig att tala om

— allt detta här — men... men tror du — är du säker på — att Vera tänker på samma sätt som du? ... Tror du hon är nog utvecklad och mogen att riktigt kunna dela din uppfattning av saken?

Erik teg — det försvårade samtalet emellan honom och modern, att hon inte visste något om tidningsangreppet, som han inte nändes underrätta henne om. Om han nu böjde sigför sin mors vilja, om han läte henne ta Vera till sig och uppträda som hennes förkläde och beskyddarinna, såge det ut som om han låtit skrämma sig av det perfida skvallret och sökte krypa i lä bakom sina »respektabla» släktingar. Han visste mycket väl, att om modern bara finge råda, skulle nog hon och syster Ebba veta att tysta munnen på hela Ringarp. Och vad fru Ross anginge, skulle hon i så fall troligen bli ganska lätt att komma till rätta med. Ty hon finge ju i och med detsamma ett slags borgen för att hennes mans brorsdotter med tiden kunde bliva friherrinna Erik Stjeme. Hennes man skulle nog också genast utan svårighet försona sig med situationen. Men var det h ans — Erik Stjernes — sak att tysta munnen på sockenborna och söka försona herrskapet Ross med något, som de enligt hans mening aldrig behövt bråka med?

— Käre Erik — sade hans mor åter mycket allvarsamt, och b an såg, att hom riktigt tog mod till sig för att tala ut med honom — inte kan hon, med sin ringa världserfarenhet, vara i stånd att klargöra för sig sin egen ställning i den här saken... Hon vore väl heller inte en vanlig oskyldig ung flicka, om inte pratet och skvallret pinade och generade henne... Och yarar det länge, så demoraliserar det henneockså. När jag kom, såg jag henne borta vid duvsliaiget, -och jag är säker ipå, att också hon såg mig... Men det föll henne inte in att komma fram till vagnen — som väl alla andra skulle gjort — hon vände sig bara om och gick in i huset.

Erik sade långsamt: — Hur kan mor begära, att hon skall komma mor till mötes?

— Varför inte? Jag har aldrig visat henne varken vänlighet eller o vänlighet. När hon såg mig stanna framför grinden och hon var ensam här på gården — hade det då inte varit naturligt att hon hade kommit fram till mig?

— Hon har aldrig försökt att spela värdinna här — sade Erik kort. Ingen har någonsin bett henne om det.

— Du vet mycket väl, att jag inte menar det, sade Malin lite skarpt... Men tror du inte, att Vera redan i tankarna bar börjat jämföra sin ställning med andras — med Disas till exempel?

Han skakade otåligt på huvudet. — Det tror jag inte, sade han.

— Å... jag känner unga flickor mycket bättre än du! Och kan du tänka dig Disa, innan hon var Niklas’ hustru och också trodde sig ovälkommen i vår släkt — kan du tänka dig henne tvärt vända mig ryggen, om honhade sett mig köra upp för trappan till hennes hem?

Han skiftade färg — hon såg, att hon äntligen gjort intryck på honom. Han sade tvunget:

— De äro så olika...

Modem teig litet. Hon hade rest sig upp, men nu satte hon sig åter i stolen vid brasan.

— Om du inte vill låta Vera komma till oss

— vad är isä din mening med henne? Efter

den där tidningsskandalen---Jo, jag vet

det — jag har inte läst artikeln, men fru Ross talade jiu om det och naturligtvis kunde de inte helt och hållet dölja det för mig — och efter det du har gjort dig ovän med hennes farbror, så inser du nog, att du på ett eller annat sätt måste ta ditt parti.

— Mor menar, a/tt jag har bragt Viera i en skev ställning och så fort som möjligt bör gifta mig med henne — gick ihan resolut rakt på saken, men hon isåg att sjJälva orden kostade på honom. Det ämnar jag också.

— Och hon?... sade Malin upprörd i mycket lägre ton. Hon hade ju väntat sig denna utgång på saken men kände sig plötsligt förskräckt över att möjligen själv ha framkallat den. Bara den tanken, att hon ännuej växlat ett ord med sin sons blivande hustru...

— Jag tror, att hon vill, vad jag vill, sade Erik sakta.

Det varade litet, innan Malin sade något — hon märkte, att hon inte riktigt kunde lita på sin röst.

— Ja, Erik... hon sträckte handen ut emot honom. När du själv tror, att du tillräckligt har betänkt dig... Jag känner henne ju inte alls, och naturligtvis vet du, att jag... att vi alla... hade hoppats... att vi hade önskat dig en annan hustru... en, som efter vår mening hade passat dig bättre — en, som jag ännu tror — det säger jag dig ärligt — på alla sätt och vis hade passat dig bättre...

Han böjde sig ner och klappade henne på handen — en smula tafatt och utan att säga något, men hur det var, kände de sig från det ögonblicket liksom närmare varandra.

— Låt mig få Vera till mig — bad hon honom ännu en gång. Hon hade tårar i ögonen.

— Nej, mor... Han vände sig halvt ifrån henne. Hon skulle inte passa hos er — hon har sitt huvud för sig och ni skulle inte förstå henne. Mor jämför henne ju redan med Disa och fordrar, att hon skall vara precis likadan.

Malin hade all möda att inte brista i gråt,Han mötte hennes ögon och återtog i en lite annan ton:

— Nu blir hon min hustru... Naturligtvis kommer ni att träffa henne dessförinnan — mor och ni alla... Men sedan — han sade det med plötslig kärv bestämdhet — sedan blir det nog bäst, att vi bosätta oss i hennes land.

— Erik! — fastän hon sökte att behärska sig, såg han, vilket djupt intryck orden gjorde på henne. Käraste Erik — har du nu glömt alla dina föresatser? — Det var ju det, du aldrig ville göra! Det var ju ditt fasta beslut, att du ville stanna hemma.

— Ja, sade han bittert. Jag inbillade mig, att jag kunde få vara i fred här i min hemtrakt, när jag utan .att skada någon ville leva mitt liv som jag själv tyckte... Men det går alltså inte, till och med om jag för min del fortfarande kunde sätta mig över folks tadel och prat och »undran» ooh alltihop. Nu tror jag det är bäst att Vera åter kommer i förhållanden, som passa henne och som hon är van vid.

— Men du har ju inte ens försökt, sade Malin bedjande... inte gjort det minsta för att sätta henne in i...

— Jag vill att hon skall förbliva sådan som hom nu är. Vara sig själv — inte annor-lunda... Varken lik Disa eller Ebba eller någon av de andra, så mycket jag håller av dem. Men...

— Men, Erik? ... frågade hans mor.

— Jag tror inte mor riktigt kan ana, vad Vera är för mig, utbrast han med plötslig förtrolighet. Ingen av er kan någonsin begripa det. Och ni känner mig inte, då ni ha tänkt er, att... att en annan, som inte på ringaste vis liknar henne — att hon skulle »passa mig bättre»...

— Nu 'tala vi inte mera om det, Erik...

— Nej... Men jag vill bara säga mor så mycket, att mor kan förstå mig. Mor vet eller vet kanske inte, att jag, som ofta förekommer så öppenhjärtig, alltid i hela mitt förhållande till människor har haft anlag för att snåla med mig själv... liksom bara ge bort det näst bästa i mig... Det bäst a, det har jag alltid giärnia behållit uteslutande för miig själv. En sådan kvinna som... som den mor och ni andra ha tänkt på för min räkning och som jag själv tycker bra om — »bra om»: heller inte mera... henne skulle jag aldrig ha varit i stånd att ge mig själv. Aldrig en skymt av mina innerligaste och skyggaste och mest levande känslor och tankar... På sätt och vis nog mitt förtroende — så där i all all-mänhet — och naturligtvis vet jag, att jag kunde dela mina intellektuella intressen med henne... Det gjorde jag också, så snart jag såg henne, och hon är rolig att tala med — det kommer jag alltid att tycka. Men mitt »förtroende» för henne — eller vad jag nu skall kalla det — det var njuggt och avmätt ända från första stund — mycket noga övervägt i alla avseenden... Hade vi kommit att stå varandra närmare — och det hade varit en

olycka för både Kaja och mig — så hade hon säkert aldrig fått mera av mig än jag redan gav henne den första veckan av vår bekantskap: redan då, medl mer eller mindre medveten beräkning, visste jag hur mycket jag borde behålla för mig själv.

— Grud vet, om detta ändå inte är något du intalar dig själv, Erik — sade Malin skeptiskt och lågmält utan att vilja möta hans blick. N u. Ty efter allt att döma — jag känner er bägge — är ,hon väl i längden långt bättre i stånd att ta emot vad du — speciellt du — har att ge, än... än ...

— Det kan mor inte döma om — sade han liastigt, mycket allvarsamt — det kan bara jag själv. Kunskaper och världserfarenhet och en tränad intelligens — allt sådant som mor väl närmast tänker på — vad betyder det, närdet verkligen kommer till ©tycket — i jämförelse med... med... Det viktigaste är väl ändå alltid, att det finns någon... någon, som jag har mod till... »mod» är ett dåligt ord ... oemotståndlig lust, hellre... Det är också ett dåligt ord, men mor förstår naturligtvis vad jag menar! Att det finns någon, som jag — just jag — med fulla händer, utan snålhet och beräkning kan ge mig själv åt. Det bästa i mig själv...

— Ja — sade Malin, mer och mer besegrad av hans egen övertygelse och värme — det har du kanske rätt i... Det är det att kunna ge, det kommer an på, att ge är att älska... Ja, det är dumt och utslitet att säga det... Men det är det.

Hon reste sig upp för att ta farväl av honom — suckande men ändå på sätt och vis mera försonad med hans öde.

— Jag har gjort, vad jag har kunnat, sade hon sakta med handen på hans axel — och jag tycker inte du skulle säga nej... Du vet inte vilken tillfredsställelse det skulle vara för mig att göra något för dig och din Vera...

»Din Vera» rörde honom — det rörde honom mest av allt vad hon hade sajgt, och hans blick tackade henne. Det var i alla fall ett erkännande av hans känslor, och hur det var — kan-ske honom själv omedvetet — hade han längtat efter att modern, åtminstone hon, skulle förstå och gilla honom.

— Hälsa henne — sade Malin lite osäkert efter att förgäves ha väntat på hans svar.

— Tack — sade han. Det skall jag.

Men han frågade aldrig sin mor, om hon inte själv ville träffa Vera, innan hon for sin väg. Han förde henne inte in till henne, och det föll honom inte in, att Vera själv kanske satt och väntade på det. Tvärt om inbillade han sig, att ha/n genom att inte genast konfrontera henne med modern, som var henne alldeles okänd och som hon nyss tydligen hade velat undvika, visade sig mest hänsynsfull mot den älskade.

Några minuter efteråt, när Erik på sitt ståtligt artiga sätt med all den yttre vördnad, han sedan barndomen blivit uppfostrad att visa henne, följde sin mor ut till vagnen, stod Vera ensam i sitt fönster och tittade långt efter dem. Hon såg honom breda pläden över moderns fotter och knäppa igen fotsacken. Med ena foten på vagnshjulet blev han stående ett par minuter och pratade med henne, medan hon betänksamt hörde på honom.

Vera följde dem hela tiden med ögonen, dessa dunkla ögon, vilkas förnämsta oharm för Erikvar, att han aldrig riktigt kunde utgrunda allt vad de egentligen innehöllo — »djup under djup», hade han själv en gång sagt om dem. Först när vagnen äntligen for sin väg och han åter gick in i huset, vände hion sig från fönstret.

Men när han några minuter senare varsamt knackade på hennes dörr, svarade hon inte — låtsade som om hon inte vore tillstädes. Och när de lite efteråt träffades vid kvällsbordet, märkte han genast, att hon visade sig kyligare emot honom än annars... Han var inte säker på, om hon inte hade gråtit.

Ute i förstugan, när de ett ögonblick voro allena, framförde han moderns hälsning — brådskande ooh lite formellt nästan: så otrygg kände han sig gent emoit den unga flickan.

— Tack — sade Vera. Hon vände sig om för att gå in i sitt rum. Men nu började det gå upp för honom, att något var på tok — han tog fast i hennes hand, som lite motvilligt blev liggande i hans. Ljusstaken, som han hade med sig ställde han i fönsterkarmen där ute.

— Mor ville, att du skulle komma till Marieholm ---Jag sade nej ...

Vera slog inte upp ögonen: — Ville hon det? sade hon.

Och för första gången föll det honom in, atthan, som satte en ära i att inte fråga någon till råds, kanske inte bort handla på egen hand.

— Jag trodde, att du hellre ville stanna här... sade han dröjande — nästan osäkert.

— Å ... sade Vera.

— Vill du resa dit?... I morgon?... Han lade frågande armen kring hennes liv — det rörde honom inte, att pågarna när som helst kunde komma ut ifrån matrummet: de existerade inte liänigre för honom och inte Sissla heller.

— Om hon bad mig... sajdie Vera.

— Jag borde förstås ha frågat dig...

Hon bet sig i underläppen — det var mycket svårt att komma åt att möta hennes blick under de långa ögonhåren.

— Har du gråtit? sade han viskande — ömt och ångerköpt.

Svaret kom mycket långsamt: det var en drottning, som nedlät sig till att förebrå sin ringaste tjänare:

— Jag tyckte, att någon kunde ha kommit ihåg mig.

— Vera — sade han: vi talade ju bara om dig.

När Erik Stjerne senare på kvällen efter den första kyssen Vera någonsin givit honom, timvis vandrade ensam fram och tillbaka på ljung-heden, gick det aldrig upp för honom, att lian nu var »förlovad» — borgerligt och regelrätt förlovad med den sippaste flicka i världen och redan hopplöst under toffeln... Livets högsta lycka, det enda — absolut enda, som det vore värt att leva för — det var Veras gåtfulla, sällsynta leende, hennes bottenlösa ögon, som togo allt och gåvo så litet, hennes svala, motsträviga och mjuka läppar...

När Malin i den begynnande höstskymningen körde in under den välvda porten på Marieholm, stod Ebba med schal över axlama utanför sin dörr i flygeln och gick genast bort till sin mor.

— Ja, sade Malin med ett litet osäkert leende — som svar på den frågande blicken... Inte blir det Kaja Clarfelt, som blir din svägerska, Ebba...

— Kära mor — hon lade liksom tröstande sin varma hand över moderns, vilken ännu höll tömmarna — det har jag ju förutsett för länge sedan. Hon var inte skapad av samma stoff som Eriks drömmar...